

2016

**SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE
FINANSOWE**

GRUPY KAPITAŁOWEJ

BANKU BGŻ BNP PARIBAS S.A.

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016

BGŻ BNP PARIBAS

Bank
zmieniającego
się świata

SPIS TREŚCI

WYBRANE DANE FINANSOWE	5
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE	6
Skonsolidowany rachunek zysków i strat	6
Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	7
Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej.....	8
Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	10
Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	11
INFORMACJE OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	13
1. Informacje o Grupie Kapitałowej BGŻ BNP Paribas S.A.	13
2. Zasady rachunkowości przyjęte do sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego.....	16
2.1. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego.....	16
2.2. Kontynuacja działalności.....	16
2.3. Oświadczenie o zgodności z MSSF	16
2.3.1. Zmiany do istniejących standardów zastosowane po raz pierwszy w sprawozdaniu finansowym Grupy za 2016 rok. 16	
2.3.2. Nowe standardy oraz zmiany do istniejących standardów, jakie zostały już wydane przez RMSR, ale jeszcze nie weszły w życie.....	17
2.3.3. Nowe standardy oraz zmiany do istniejących standardów wydane przez RMSR ale nie zatwierdzone do stosowania w UE	17
2.3.4. Wdrożenie MSSF 9.....	18
2.4. Ujmowanie transakcji pod wspólną kontrolą.....	21
2.5. Konsolidacja.....	21
2.6. Zmiany zasad (polityki) rachunkowości oraz zmiany w prezentacji danych finansowych.....	21
2.7. Wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych	22
2.8. Przychody i koszty z tytułu odsetek.....	22
2.9. Wynik z tytułu opłat i prowizji.....	22
2.10. Przychód z tytułu dywidend.....	24
2.11. Wynik z działalności handlowej	24
2.12. Wynik z działalności inwestycyjnej.....	24
2.13. Pozostałe przychody i koszty operacyjne.....	24
2.14. Podatek dochodowy.....	24
2.15. Klasyfikacja oraz wycena aktywów i zobowiązań finansowych	25
2.15.1. Początkowe ujęcie oraz usunięcie aktywów i zobowiązań finansowych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	25
2.15.2. Aktywa i zobowiązania finansowe wycenione w wartości godziwej przez wynik finansowy	25
2.15.3. Pożyczki i należności	26
2.15.4. Aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności.....	26
2.15.5. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	27
2.15.6. Kompensowanie instrumentów finansowych.....	27
2.15.7. Umowy sprzedaży i odkupu	27
2.15.8. Inwestycje w jednostkach zależnych i stowarzyszonych.....	27
2.16. Utrata wartości aktywów finansowych.....	27
2.16.1. Aktywa wykazywane według zamortyzowanego kosztu	27
2.16.2. Należności forborne	29
2.16.3. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	29
2.17. Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży.....	29
2.18. Nieruchomości inwestycyjne	30
2.19. Wartości niematerialne.....	30
2.20. Rzeczowe aktywa trwale.....	31
2.21. Rachunkowość zabezpieczeń.....	31
2.22. Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	32
2.23. Rezerwy	32
2.24. Leasing finansowy.....	32
2.25. Leasing operacyjny	33
2.26. Gwarancje finansowe	33
2.27. Świadczenia pracownicze	33
2.27.1. Odprawy emerytalne, rentowe i pośmierne.....	34
2.27.2. Zobowiązania z tytułu niewykorzystanych urlopów	34
2.27.3. Świadczenia wynikające z programu zmiennych składników wynagrodzeń.....	34
2.27.4. Zobowiązania z tytułu programów retencyjnych.....	34
2.28. Kapitał podstawowy	34
2.28.1. Koszty emisji akcji.....	34

2.28.2. Akcje własne	35
2.29. Kapitał zapasowy	35
2.30. Pozostałe kapitały rezerwowe	35
2.31. Fundusz ogólnego ryzyka bankowego tworzony z zysku netto	35
2.32. Działalność powiernicza	35
2.33. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	35
3. Wartości szacunkowe	36
4. Połączenie jednostek gospodarczych	38
5. Wynik z tytułu odsetek	40
6. Wynik z tytułu opłat i prowizji	41
7. Przychody z tytułu dywidend	42
8. Wynik na działalności handlowej	42
9. Wynik na działalności inwestycyjnej	42
10. Pozostałe przychody operacyjne	43
11. Pozostałe koszty operacyjne	43
12. Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania warunkowe	44
13. Ogólne koszty administracyjne	44
14. Koszty świadczeń pracowniczych	45
15. Amortyzacja	45
16. Podatek dochodowy	46
17. Zysk na jedną akcję	46
18. Kasa i środki w Banku Centralnym	47
19. Należności od banków	47
20. Pochodne instrumenty finansowe	49
21. Rachunkowość zabezpieczeń	53
22. Kredyty i pożyczki udzielone klientom	55
23. Należności z tytułu leasingu finansowego	62
24. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	63
25. Nieruchomości inwestycyjne	64
26. Wartości niematerialne	64
27. Rzeczowe aktywa trwałe	67
28. Inne aktywa	70
29. Zobowiązania wobec banków	70
30. Zobowiązania wobec klientów	71
31. Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	72
32. Zobowiązania podporządkowane	73
33. Pozostałe zobowiązania	73
34. Rezerwy	74
35. Odroczony podatek dochodowy	78
36. Działalność zaniechana	80
37. Płatności w formie akcji	80
38. Zobowiązania warunkowe	82
39. Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych	84
40. Leasing	89
41. Działalność powiernicza	90
42. Akcjonariat Banku BGŻ BNP Paribas S.A.	90
43. Kapitał zapasowy i pozostałe kapitały	91
44. Wypłacone dywidendy	93
45. Podział zysku	93
46. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	93
47. Informacje dodatkowe do sprawozdania z przepływów pieniężnych	94
48. Transakcje z podmiotami powiązаныmi	96
49. Informacje dotyczące segmentów działalności	99
50. Zarządzanie ryzykiem finansowym	104
50.1. Strategia wykorzystywania instrumentów finansowych	104
50.2. Ryzyko kredytowe	104
50.3. Ryzyko rynkowe i ALM (zarządzanie aktywami i pasywami)	119

50.4. Ryzyko płynności	124
50.5. Ryzyko kraju i kontrahenta	129
50.6. Ryzyko operacyjne	129
51. Zarządzanie adekwatnością kapitałową	132
52. Istotne wydarzenia w 2016 roku	133
53. Zdarzenia po dniu bilansowym	137

WYBRANE DANE FINANSOWE

Wybrane skonsolidowane dane finansowe

	w tys. PLN		w tys. EUR	
	31.12.2016 (narastająco)	31.12.2015 (narastająco)	31.12.2016 (narastająco)	31.12.2015 (narastająco)
RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT				
Wynik z tytułu odsetek	1 826 152	1 422 647	417 339	339 956
Wynik z tytułu prowizji	493 220	422 702	112 718	101 009
Wynik przed opodatkowaniem	174 507	29 692	39 881	7 095
Wynik po opodatkowaniu	76 860	13 293	17 565	3 176
Całkowite dochody ogółem	(121 727)	(45 588)	(27 819)	(10 894)
Przepływy środków pieniężnych netto, razem	(778 712)	1 081 354	(177 963)	258 400
WSKAŹNIKI	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Liczba akcji (szt.)	84 238 318	84 238 318	84 238 318	84 238 318
Zysk (strata) na jedną akcję	0,91	0,18	0,21	0,04
BILANS	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Aktywa razem	72 304 999	65 372 338	16 343 806	15 340 218
Zobowiązania wobec klientów	55 155 014	46 527 391	12 467 227	10 918 078
Zobowiązania razem	66 158 178	59 103 984	14 954 380	13 869 291
Kapitał akcyjny	84 238	84 238	19 041	19 767
Kapitał własny razem	6 146 821	6 268 354	1 389 426	1 470 927
ADEKWATNOŚĆ KAPITAŁOWA	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Fundusze własne razem	7 619 694	6 735 562	1 722 354	1 580 561
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko	52 913 987	50 095 752	11 960 666	11 755 427
Łączny współczynnik kapitałowy	14,40%	13,45%		
Współczynnik kapitału Tier1	11,06%	11,76%		

Dla celów przeliczenia prezentowanych danych na EUR, Bank stosuje następujące kursy:

Dla pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej kurs NBP:

- na dzień 31.12.2016 r. - 1 EUR = 4,4240 PLN

- na dzień 31.12.2015 r. - 1 EUR = 4,2615 PLN

Dla pozycji rachunku zysków i strat oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych kurs EUR liczony jako średnia arytmetyczna z kursów ogłaszanych przez NBP na ostatni dzień każdego miesiąca w okresie:

- dla okresu od 1.01.2016 r. do 31.12.2016 r. - 1 EUR = 4,3757 PLN

- dla okresu od 1.01.2015 r. do 31.12.2015 r. - 1 EUR = 4,1848 PLN

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE

Skonsolidowany rachunek zysków i strat

	Nota	12 miesięcy do 31.12.2016	12 miesięcy do 31.12.2015
Przychody z tytułu odsetek	5	2 584 563	2 069 758
Koszty z tytułu odsetek	5	(758 411)	(647 111)
Wynik z tytułu odsetek		1 826 152	1 422 647
Przychody z tytułu opłat i prowizji	6	608 012	493 845
Koszty z tytułu opłat i prowizji	6	(114 792)	(71 143)
Wynik z tytułu opłat i prowizji		493 220	422 702
Przychody z tytułu dywidend	7	5 801	4 394
Wynik na działalności handlowej	8	255 191	183 461
Wynik na działalności inwestycyjnej	9	46 199	47 752
Wynik z tytułu wyceny do wartości godziwej na rachunkowości zabezpieczeń	21	(77)	-
Pozostałe przychody operacyjne	10	130 324	60 811
Pozostałe koszty operacyjne	11	(116 591)	(92 459)
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania warunkowe	12	(398 883)	(301 876)
Ogólne koszty administracyjne	13,14	(1 674 356)	(1 569 283)
Amortyzacja	15	(206 597)	(148 457)
Wynik na działalności operacyjnej		360 383	29 692
Podatek od instytucji finansowych		(185 876)	-
Zysk brutto		174 507	29 692
Podatek dochodowy	16	(97 647)	(16 399)
Zysk netto		76 860	13 293
przypadający na akcjonariuszy Banku		76 860	13 293
ZYSK (STRATA) NA JEDNĄ AKCJĘ (WYRAŻONY W PLN NA JEDNĄ AKCJĘ)	17		
Podstawowy		0,91	0,18
Rozwodniony		0,91	0,18

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

	12 miesięcy do 31.12.2016	12 miesięcy do 31.12.2015
Zysk netto za okres	76 860	13 293
INNE CAŁKOWITE DOCHODY		
POZYCJE, KTÓRE ZOSTANĄ NASTĘPNIE PRZEKLASYFIKOWANE NA ZYSKI LUB STRATY PO SPEŁNIENIU OKREŚLONYCH WARUNKÓW		
	(203 094)	(64 043)
Wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	(250 823)	(79 066)
Podatek odroczony	47 729	15 023
POZYCJE, KTÓRE NIE ZOSTANĄ PRZEKLASYFIKOWANE NA ZYSKI LUB STRATY		
	4 507	5 162
Wycena metodą aktuarialną świadczeń pracowniczych	4 921	6 374
Podatek odroczony	(414)	(1 212)
INNE CAŁKOWITE DOCHODY (NETTO)	(198 587)	(58 881)
CAŁKOWITE DOCHODY OGÓŁEM	(121 727)	(45 588)
przypadające na akcjonariuszy Grupy	(121 727)	(45 588)

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

AKTYWA	Nota	31.12.2016	31.12.2015
Kasa i środki w Banku Centralnym	18	1 302 847	2 826 416
Należności od banków	19	1 233 592	495 431
Pochodne instrumenty finansowe	20	324 005	368 147
Instrumenty zabezpieczające	21	18 671	2 711
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	22	55 075 871	52 269 544
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	24	12 497 855	7 845 074
Nieruchomości inwestycyjne	25	54 466	54 627
Wartości niematerialne	26	246 552	256 455
Rzeczowe aktywa trwałe	27	546 002	537 201
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	35	529 824	465 211
Inne aktywa	28	475 314	251 521
Aktywa razem		72 304 999	65 372 338
ZOBOWIĄZANIA	Nota	31.12.2016	31.12.2015
Zobowiązania wobec banków	29	7 308 814	9 876 892
Instrumenty zabezpieczane	21	(4 080)	1 605
Pochodne instrumenty finansowe	20	271 757	351 539
Zobowiązania wobec klientów	30	55 155 014	46 527 391
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	31	398 059	469 083
Zobowiązania podporządkowane	32	1 768 458	847 568
Pozostałe zobowiązania	33	1 122 780	816 984
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		8 313	40 716
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	35	8 022	8 052
Rezerwy	34	121 041	164 154
Zobowiązania razem		66 158 178	59 103 984

KAPITAŁ WŁASNY	Nota	31.12.2016	31.12.2015
Kapitał akcyjny	42	84 238	84 238
Kapitał zapasowy	43	5 108 418	5 092 196
Pozostałe kapitały rezerwowe	43	860 241	780 874
Kapitał z aktualizacji wyceny	43	(497)	198 090
Zyski zatrzymane		94 421	112 956
- wynik z lat ubiegłych		17 561	99 663
- wynik bieżącego okresu		76 860	13 293
Kapitał własny razem		6 146 821	6 268 354
Zobowiązania i kapitał własny razem		72 304 999	65 372 338

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

	Kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały rezerwowe	Kapitał z aktualizacji wyceny	Zyski zatrzymane		Razem
					Wynik z lat ubiegłych	Wynik bieżącego okresu	
Stan na 1 stycznia 2016 roku	84 238	5 092 196	780 874	198 090	99 663	13 293	6 268 354
Całkowite dochody za okres	-	-	-	(198 587)	-	76 860	(121 727)
Wynik finansowy netto za okres	-	-	-	-	-	76 860	76 860
Inne całkowite dochody za okres	-	-	-	(198 587)	-	-	(198 587)
Podział wyniku za rok ubiegły	-	-	8 263	-	5 030	(13 293)	-
Podział zysku z przeznaczeniem na kapitał zapasowy	-	-	8 263	-	5 030	(13 293)	-
Połączenie	-	16 222	71 104	-	(87 326)	-	-
Kapitał powstały z połączenia jednostek	-	16 222	71 104	-	(87 326)	-	-
Pozostałe (kapitał spółek zależnych)	-	-	-	-	194	-	194
Stan na 31 grudnia 2016 roku	84 238	5 108 418	860 241	(497)	17 561	76 860	6 146 821

	Kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały rezerwowe	Kapitał z aktualizacji wyceny	Zyski zatrzymane		Razem
					Wynik z lat ubiegłych	Wynik bieżącego okresu	
Stan na 1 stycznia 2015 roku	56 139	3 430 785	271 858	255 363	4 128	138 031	4 156 304
Całkowite dochody za okres	-	-	-	(58 881)	-	13 293	(45 588)
Wynik finansowy netto za okres	-	-	-	-	-	13 293	13 293
Inne całkowite dochody za okres	-	-	-	(58 881)	-	-	(58 881)
Podział wyniku za rok ubiegły	-	7 730	130 000	-	301	(138 031)	-
Podział zysku z przeznaczeniem na kapitał zapasowy	-	7 730	130 000	-	301	(138 031)	-
Połączenie	28 099	1 653 681	379 016	1 122	-	-	2 061 918
Emisja akcji serii I	28 099	-	-	-	-	-	28 099
Kapitał powstały z połączenia jednostek	-	1 653 681	379 016	1 122	-	-	2 033 819
Pozostałe (kapitał spółek zależnych)	-	-	-	486	95 234	-	95 720
Stan na 31 grudnia 2015 roku	84 238	5 092 196	780 874	198 090	99 663	13 293	6 268 354

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

	Nota	12 miesięcy do 31.12.2016	12 miesięcy do 31.12.2015
PRZEPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ:			
Zysk (strata) netto		76 860	13 293
KOREKTY RAZEM:		5 508 541	3 396 982
Podatek dochodowy w rachunku zysków i strat		97 647	16 399
Amortyzacja		206 597	148 457
Przychody z tytułu dywidend		(5 801)	(4 394)
Przychody z tytułu odsetek		(2 584 563)	(2 069 758)
Koszty z tytułu odsetek		758 411	647 111
Zmiana stanu rezerw		(38 239)	102 525
Zmiana stanu należności od banków		(24 207)	(52 375)
Zmiana stanu należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu		-	100 662
Zmiana stanu papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu		-	198 528
Zmiana stanu aktywów z tytułu pochodnych instrumentów finansowych		44 142	52 005
Zmiana stanu kredytów i pożyczek udzielonych klientom		(2 907 870)	(22 604 958)
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków		(781 285)	10 414 672
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z dzielonym przyrzeczeniem odkupu		-	(45 357)
Zmiana stanu pasywów z tytułu pochodnych instrumentów finansowych		(79 782)	(97 369)
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów		8 908 869	14 075 167
Zmiana stanu innych aktywów i należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		(242 918)	(468 654)
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań oraz rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego		273 363	522 310
Inne korekty	47	(57 642)	1 194 563
Odsetki otrzymane		2 672 481	1 965 274
Odsetki zapłacone		(730 662)	(697 826)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		5 585 401	3 410 275

	Nota	12 miesięcy do 31.12.2016	12 miesięcy do 31.12.2015
PRZEPLÝW ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ:			
WPLÝWY		20 976 428	117 799 366
Zbycie aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	24	20 923 410	117 774 963
Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		47 217	20 009
Otrzymane dywidendy i inne wpływy inwestycyjne		5 801	4 394
WYDATKI		(26 057 186)	(117 447 113)
Nabycie papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży		(25 812 367)	(117 246 201)
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		(244 819)	(200 912)
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(5 080 758)	352 253
PRZEPLÝWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ:			
WPLÝWY		2 338 919	6 260 738
Zaciągnięcie długoterminowych kredytów otrzymanych		1 456 519	6 260 738
Zwiększenie stanu zobowiązań podporządkowanych		882 400	-
WYDATKI		(3 622 274)	(8 941 912)
Spląty długoterminowych kredytów otrzymanych		(3 550 278)	(8 647 137)
Wykup dłużnych papierów wartościowych		(71 996)	(294 775)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		(1 283 355)	(2 681 174)
ŚRODKI PIENIĘŻNE NETTO, RAZEM		(778 712)	1 081 354
Środki pieniężne na początek okresu		3 262 335	2 180 981
Środki pieniężne na koniec okresu, w tym:	46	2 483 623	3 262 335
zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych		8 887	12 165
o ograniczonej możliwości dysponowania		8 550	6 988

INFORMACJE OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

1. INFORMACJE O GRUPIE KAPITAŁOWEJ BGŻ BNP PARIBAS S.A.

Bank BGŻ BNP Paribas S.A. jest jednostką dominującą Grupy Kapitałowej Banku BGŻ BNP Paribas S.A. („Grupa”).

Bank BGŻ BNP Paribas S.A. („Bank” lub „BGŻ BNP Paribas”) posiada siedzibę w Warszawie przy ul. Kasprzaka 10/16 i jest zarejestrowany w Polsce, przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000011571. Czas trwania jednostki dominującej oraz jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej jest nieoznaczony.

Od dnia 27 maja 2011 roku decyzją Zarządu Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie (GPW), akcje Banku zostały dopuszczone do obrotu na GPW w Warszawie i zakwalifikowane do działu finanse - sektor bankowy.

Przeciętne zatrudnienie w roku 2016 dla Banku wyniosło 7 977,73 etatów, a dla Grupy wyniosło 8 073,39 etatów.

Podstawowym przedmiotem działalności Banku są:

- przyjmowanie wkładów pieniężnych płatnych na żądanie lub z nadejściem oznaczonego terminu oraz prowadzenie rachunków tych wkładów,
- prowadzenie innych rachunków bankowych,
- udzielanie kredytów i pożyczek pieniężnych,
- udzielanie i potwierdzanie gwarancji bankowych oraz otwieranie i potwierdzanie akredytyw,
- emitowanie bankowych papierów wartościowych,
- przeprowadzanie bankowych rozliczeń pieniężnych,
- operacje czekowe i wekslowe oraz operacje, których przedmiotem są warranty,
- wydawanie kart płatniczych oraz wykonywanie operacji przy ich użyciu,
- terminowe operacje finansowe,
- nabywanie i zbywanie wierzytelności pieniężnych,
- przechowywanie przedmiotów i papierów wartościowych oraz udostępnianie skrytek sejfowych,
- prowadzenie skupu i sprzedaży wartości dewizowych,
- udzielanie i potwierdzanie poręczeń,
- wykonywanie czynności zleconych, związanych z emisją papierów wartościowych,
- pośrednictwo w dokonywaniu przekazów pieniężnych oraz rozliczeń w obrocie dewizowym,
- wydawanie instrumentu pieniądza elektronicznego,
- obejmowanie i nabywanie akcji i praw z akcji, udziałów innej osoby prawnej lub jednostek uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych,
- zaciąganie zobowiązań związanych z emisją papierów wartościowych,
- dokonywanie obrotu papierami wartościowymi,
- dokonywanie na warunkach uzgodnionych z dłużnikiem zamiany wierzytelności na składniki majątku dłużnika,
- nabywanie i zbywanie nieruchomości,
- świadczenie usług konsultacyjno-doradczych w sprawach finansowych,
- prowadzenie działalności maklerskiej (przedsiębiorstwa maklerskiego),
- wykonywanie niestanowiących działalności maklerskiej czynności polegających na:
 - przyjmowaniu i przekazywaniu zleceń nabycia lub zbycia niedopuszczonych do obrotu zorganizowanego instrumentów finansowych oraz papierów wartościowych emitowanych przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski,
 - wykonywaniu zleceń, nabycia lub zbycia niedopuszczonych do obrotu zorganizowanego instrumentów finansowych, na rachunek dającego zlecenie,

- nabywaniu lub zbywaniu na własny rachunek niedopuszczonych do obrotu zorganizowanego instrumentów finansowych, w tym opcji, kontraktów terminowych, swapów i kontraktów na różnicę oraz papierów wartościowych emitowanych przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski,
- doradztwie inwestycyjnym dotyczącym papierów wartościowych emitowanych przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski lub innych instrumentów finansowych niedopuszczonych do obrotu zorganizowanego,
- prowadzenie działalności akwizycyjnej w rozumieniu przepisów o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych,
- wykonywanie funkcji depozytariusza w rozumieniu przepisów o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych,
- przechowywanie aktywów funduszy inwestycyjnych,
- prowadzenie depozytu papierów wartościowych,
- świadczenie usług finansowo-rozliczeniowych i doradczych w zakresie instrumentów rynków finansowych,
- świadczenie usług powierniczych, faktoringowych,
- świadczenie usług w zakresie transportu wartości pieniężnych,
- świadczenie usług pośrednictwa ubezpieczeniowego w zakresie dopuszczonym przepisami ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowym,
- prowadzenie leasingu finansowego,
- obrót znakami skarbowymi i wartościami numizmatycznymi,
- świadczenie usług certyfikacyjnych w rozumieniu przepisów o podpisie elektronicznym, z wyłączeniem wydawania certyfikatów kwalifikowanych wykorzystywanych przez banki w czynnościach, których są stronami.

Skład Zarządu Banku na dzień 31 grudnia 2016 roku przedstawiał się następująco:

Imię i nazwisko	Funkcja w Zarządzie Banku
Tomasz Bogus	Prezes Zarządu
Daniel Astraud	Wiceprezes Zarządu
François Benaroya	Wiceprezes Zarządu
Philippe Paul Béziau	Wiceprezes Zarządu
Blagoy Bochev	Wiceprezes Zarządu
Jan Bujak	Wiceprezes Zarządu
Wojciech Kembłowski	Wiceprezes Zarządu
Magdalena Legęć	Wiceprezes Zarządu
Jaromir Pelczarski	Wiceprezes Zarządu
Jerzy Śledziwski	Wiceprezes Zarządu
Bartosz Urbaniak	Członek Zarządu

Zmiany w składzie Zarządu Banku w 2016 roku:

- 21 kwietnia 2016 roku Pan Jean-Philippe Stephane Rodes złożył rezygnację z funkcji Wiceprezesa Zarządu oraz członka Zarządu Banku ze skutkiem na dzień 31 lipca 2016 roku. 16 czerwca 2016 roku Pan Jean-Philippe Stephane Rodes złożył oświadczenie, na mocy którego zmienił na 18 lipca 2016 roku termin wejścia w życie rezygnacji z pełnienia funkcji Wiceprezesa Zarządu.
- Rada Nadzorcza Banku na posiedzeniu w dniu 21 kwietnia 2016 roku powołała Pana Jerzego Śledziwskiego do Zarządu Banku na stanowisko Wiceprezesa Zarządu Banku z dniem 1 sierpnia 2016 roku, na okres do czasu zakończenia bieżącej trzyletniej wspólnej kadencji członków Zarządu Banku.
- 16 czerwca 2016 roku Pan Michel Thebault złożył rezygnację z funkcji Wiceprezesa Zarządu ze skutkiem na dzień 30 czerwca 2016 roku.
- Rada Nadzorcza Banku, na posiedzeniu w dniu 16 czerwca 2016 roku, powołała Pana Philippe Paul Béziau do Zarządu Banku na stanowisko Wiceprezesa Zarządu z dniem 1 lipca 2016 roku, na okres do czasu zakończenia bieżącej trzyletniej wspólnej kadencji członków Zarządu Banku.

Skład Rady Nadzorczej na dzień 31 grudnia 2016 roku przedstawiał się następująco:

IMIĘ I NAZWISKO	FUNKCJA W RADZIE NADZORCZEJ BANKU
Józef Wancer	Przewodniczący Rady Nadzorczej
Jarosław Bauc	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej, członek niezależny
Jean-Paul Sabet	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
Stefaan Decraene	Członek Rady Nadzorczej
Jacques d'Estais	Członek Rady Nadzorczej
Alain Van Groenendael	Członek Rady Nadzorczej
Thomas Mennicken	Członek Rady Nadzorczej
Piotr Mietkowski	Członek Rady Nadzorczej
Monika Nachyła	Członek Rady Nadzorczej
Mariusz Warych	Członek Rady Nadzorczej, członek niezależny

W 2016 roku w składzie Rady Nadzorczej Banku BGŻ BNP Paribas S.A. nie nastąpiły żadne zmiany.

30 czerwca 2016 r. Zwyczajne Walne Zgromadzenie Banku ustaliło liczbę członków Rady Nadzorczej Banku nowej kadencji na 10 osób i powołało Radę Nadzorczą w dotychczasowym składzie na pięcioletnią kadencję.

Na posiedzeniu 21 lipca 2016 r. ukonstytuowała się Rada Nadzorcza na nową kadencję.

Od dnia bilansowego do dnia sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie zaszły zmiany w składzie Zarządu Banku oraz Rady Nadzorczej.

Bank BGŻ BNP Paribas S.A. jest podmiotem należącym do Grupy Kapitałowej BNP PARIBAS SA z siedzibą w Paryżu.

W skład Grupy na dzień 31 grudnia 2016 roku wchodzi jednostka dominująca Bank BGŻ BNP Paribas S.A. oraz jej jednostki zależne:

1. Bankowy Fundusz Nieruchomościowy Actus Sp. z o.o. („Actus”) z siedzibą w Warszawie przy ul. Kasprzaka 10/16. Spółka zarejestrowana jest w Sądzie Rejonowym dla m. st. Warszawy, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000023062. Bank posiada 100% udziału w kapitale podstawowym Spółki.
2. Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych BGŻ BNP Paribas S.A. („TFI”) z siedzibą w Warszawie przy ul. Bielańskiej 12. Spółka zarejestrowana jest w Sądzie Rejonowym dla m. st. Warszawy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000031121. Bank posiada 100% akcji Spółki.
3. BNP Paribas Leasing Services Sp. z o.o. („Leasing”, dawniej: Fortis Lease Polska Sp. z o.o. w likwidacji) z siedzibą w Warszawie przy ul. Suwak 3. Spółka zarejestrowana jest w Sądzie Rejonowym dla m. st. Warszawy, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000098813. Bank posiada 100% udziałów w Spółce.
4. BGŻ BNP Paribas Faktoring Sp. z o.o. („Faktoring”) z siedzibą w Warszawie przy ul. Suwak 3. Spółka zarejestrowana jest w Sądzie Rejonowym dla m. st. Warszawy, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000225155. Bank posiada 100% udziałów w Spółce.
5. BNP Paribas Group Service Center S.A. („GSC”, dawniej: Laser Services Polska S.A.) z siedzibą w Warszawie przy ul. Suwak 3. Spółka zarejestrowana jest w Sądzie Rejonowym dla m. st. Warszawy, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000022784. Bank posiada 100% udziałów w Spółce.

Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone na dzień 31 grudnia 2016 roku i zatwierdzone do publikacji przez Zarząd Banku dnia 14 marca 2017 roku.

Jednostkowe sprawozdanie finansowe Banku sporządzone na dzień 31 grudnia 2016 roku zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd Banku dnia 14 marca 2017 roku.

Dane w powyższych sprawozdaniach finansowych prezentowane są za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 roku z danymi porównawczymi za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2015 roku.

2. ZASADY RACHUNKOWOŚCI PRZYJĘTE DO SPORZĄDZENIA SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

2.1. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w oparciu o następujące zasady wyceny:

- według wartości godziwej dla: aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, aktywów i zobowiązań zaklasyfikowanych jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy oraz nieruchomości inwestycyjnych,
- według zamortyzowanego kosztu dla pozostałych aktywów finansowych, w tym dla kredytów i pożyczek oraz pozostałych zobowiązań finansowych,
- według kosztu historycznego dla aktywów i zobowiązań niefinansowych.

2.2. Kontynuacja działalności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez spółki Grupy w niezmińszonym istotnie zakresie w dającej się przewidzieć przyszłości, tj. co najmniej 12 miesięcy od dnia bilansowego.

2.3. Oświadczenie o zgodności z MSSF

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Unię Europejską („MSSF UE”).

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe uwzględnia wymogi wszystkich zatwierdzonych przez Unię Europejską Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („MSR”), Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej („MSSF UE”) oraz związanych z nimi interpretacji, za wyjątkiem wymienionych poniżej – standardów i interpretacji, które oczekują na zatwierdzenie przez Unię Europejską bądź zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, ale weszły lub wejdą w życie dopiero po dniu bilansowym.

W okresie objętym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupa nie skorzystała z możliwości wcześniejszego zastosowania standardów i interpretacji, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, ale wejdą w życie dopiero po dniu bilansowym.

2.3.1. Zmiany do istniejących standardów zastosowane po raz pierwszy w sprawozdaniu finansowym Grupy za 2016 rok.

- **MSSF 14 „Odroczone salda z regulowanej działalności”** (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe”, MSSF 12 „Ujawnienia na temat udziałów w innych jednostkach” oraz MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”** – Jednostki inwestycyjne: zastosowanie zwolnienia z konsolidacji (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne”** – Rozliczanie nabycia udziałów we wspólnych operacjach (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”** – Inicjatywa w odniesieniu do ujawnień (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe” oraz MSR 38 „Aktywa niematerialne”** – Wyjaśnienia na temat akceptowalnych metod amortyzacyjnych (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe” oraz MSR 41 „Rolnictwo”** – Rolnictwo: uprawy roślinne (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 27 „Jednostkowe sprawozdania finansowe”** – Metoda praw własności w jednostkowych sprawozdaniach finansowych (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),

- **Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2012-2014)”** – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 5, MSSF 7, MSR 19 oraz MSR 34) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 lub po tej dacie).
- **Zmiany do MSR 19 „Świadczenia pracownicze”** – Programy określonych świadczeń: składki pracownicze - zatwierdzone w UE w dniu 17 grudnia 2014 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lutego 2015 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2010-2012)”** – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 2, MSSF 3, MSSF 8, MSSF 13, MSR 16, MSR 24 oraz MSR 38) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa – zatwierdzone w UE w dniu 17 grudnia 2014 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lutego 2015 lub po tej dacie).

Wyżej wymienione standardy oraz zmiany do istniejących standardów nie będą miały istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe za 2016 rok.

2.3.2. Nowe standardy oraz zmiany do istniejących standardów, jakie zostały już wydane przez RMSR, ale jeszcze nie weszły w życie

- **MSSF 9 „Instrumenty finansowe”** (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- **MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”** oraz późniejsze zmiany (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie).

Wyżej wymienione standardy oraz zmiany do istniejących standardów nie miały istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe za 2016 rok.

2.3.3. Nowe standardy oraz zmiany do istniejących standardów wydane przez RMSR ale nie zatwierdzone do stosowania w UE

- **MSSF 16 „Leasing”** (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSSF 2 „Płatności na bazie akcji”** – Klasyfikacja oraz wycena płatności na bazie akcji (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe”** – Zastosowanie MSSF 9 „Instrumenty finansowe” wraz z MSSF 4 „Instrumenty ubezpieczeniowe” (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie lub w momencie zastosowania MSSF 9 „Instrumenty finansowe” po raz pierwszy),
- **Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe” oraz MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”** – Sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem oraz późniejsze zmiany (data wejścia w życie zmian została odroczone do momentu zakończenia prac badawczych nad metodą praw własności),
- **Zmiany do MSR 7 „Sprawozdanie z przepływów pieniężnych”** – Inicjatywa w odniesieniu do ujawnień (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 12 „Podatek dochodowy”** – Ujmowanie aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego od niezrealizowanych strat (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie),
- **MSSF 14 „Odroczone salda z regulowanej działalności”** (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie) – Komisja Europejska postanowiła nie rozpoczynać procesu zatwierdzania tego tymczasowego standardu do stosowania na terenie UE do czasu wydania ostatecznej wersji MSSF 14,
- **Zmiany do MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”** – Wyjaśnienia do MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie).
- **Zmiany do MSR 40 „Nieruchomości inwestycyjne”** – Przeniesienia nieruchomości inwestycyjnych (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2014-2016)”** – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 1, MSSF 12 oraz MSR 28) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa (zmiany do MSSF 12 obowiązują w odniesieniu do okresów

rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie, a zmiany do MSSF 1 i MSR 28 obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),

- **Interpretacja KIMSF 22 „Transakcje w walutach obcych i płatności zaliczkowe”** (obowiązująca w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie).

2.3.4. Wdrożenie MSSF 9

MSSF 9 „Instrumenty Finansowe”

Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej nr 9 „Instrumenty finansowe” (dalej MSSF 9) wejdzie w życie i będzie stosowany przez Bank począwszy od 1 stycznia 2018 roku.

Bank nie dokonał wcześniejszego wdrożenia MSSF 9 i będzie stosować jego wymogi retrospektywnie dla okresów rozpoczynających się po 1 stycznia 2018 roku.

Różnice wartości bilansowej aktywów i zobowiązań finansowych wynikające z zastosowania MSSF 9 zostaną ujęte w pozycji „Wynik z lat ubiegłych”.

Wdrożenie MSSF 9 wpłynie na zmianę zasad rachunkowości Banku przede wszystkim w zakresie klasyfikacji i wyceny aktywów finansowych, a także rozpoznawania i liczenia utraty ich wartości. Standard będzie mieć mniejszy wpływ na klasyfikację i wycenę zobowiązań finansowych. Wpływ na zasady rachunkowości w obszarze rachunkowości zabezpieczeń nie został jeszcze oceniony.

Dodatkowo, w związku ze zmianami wynikającymi z wdrożenia MSSF 9 od strony rachunkowej oraz brakiem w chwili obecnej informacji o kierunku zmian w przepisach podatkowych, w ocenie Banku istnieje znacząca niepewność co do kształtowania się przepisów podatkowych, które będą musiały zostać dostosowane do nowego standardu, a których kształt może mieć wpływ na wartość aktywa z tytułu podatku odroczonego w Banku powstałego od kosztów z tytułu odpisów z tytułu utraty wartości.

Aktywa finansowe

Bank zaklasyfikuje swoje aktywa finansowe, jako wyceniane w zamortyzowanym koszcie albo według wartości godziwej, w zależności od:

- modelu biznesowego zarządzania aktywami finansowymi przez Bank, oraz
- wynikających charakterystyk umownych przepływów pieniężnych składników aktywów finansowych.

Modele biznesowe

Bank zaklasyfikuje swoje aktywa finansowe do trzech modeli biznesowych, biorąc pod uwagę cel utrzymywania instrumentu finansowego:

Model 1: Uzyskiwanie umownych przepływów pieniężnych (przy założeniu pozytywnego wyniku testu umownych przepływów pieniężnych)

W ramach Modelu 1 nadrzędnym celem biznesowym jest otrzymywanie umownych przepływów pieniężnych z danej grupy aktywów finansowych do daty ich zapadalności. Kategoria nie wyklucza sprzedaży aktywów, jednak nie powinna ona stanowić elementu strategii zarządzania portfelem. W ramach Modelu 1 dopuszcza się określone typy sprzedaży np. sprzedaż wynikająca ze wzrostu ryzyka kredytowego.

Model 2: Uzyskiwanie umownych przepływów pieniężnych oraz sprzedaż aktywów finansowych.

W ramach Modelu 2 zarówno otrzymywanie umownych przepływów pieniężnych jak i sprzedaż aktywów stanowią integralne elementy realizacji celu biznesowego portfela. W porównaniu do Modelu 1, Model 2 zakłada częstsze i na większą skalę sprzedaże, które nie mają incydentalnego charakteru, a przeciwnie wynikają z zaplanowanej strategii. Przykładami celi biznesowych dla Modelu 2 mogą być bieżące zarządzanie potrzebami płynnościowymi czy dopasowywanie terminów zapadalności aktywów i zobowiązań finansowych.

Model 3: Pozostałe aktywa niezaklasyfikowane do modelu 1 ani modelu 2, np. tylko sprzedaż aktywów finansowych

W sytuacji, kiedy określone grupy aktywów finansowych nie zostały nabyte w ramach Modelu 1 oraz Modelu 2, powinny zostać zaklasyfikowane do Modelu 3. Najczęściej Model 3 będzie odnosił się do strategii, która zakłada realizację przepływów pieniężnych ze sprzedaży aktywów finansowych bądź do portfeli, które są zarządzane w oparciu o ich wartość godziwą.

Test umownych przepływów pieniężnych

Na potrzeby dokonania klasyfikacji i wyceny aktywów finansowych Bank dokonuje weryfikacji, czy przepływy pieniężne z określonego instrumentu stanowią wyłącznie kapitał i odsetki naliczone od tego kapitału, w rozumieniu MSSF 9.

Składnik aktywów finansowych jest wyceniany w zamortyzowanym koszcie, jeśli spełnione są obydwa następujące warunki:

- Składnik aktywów jest utrzymywany przez Bank zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest utrzymanie aktywów dla uzyskania umownych przepływów pieniężnych,
- Warunki umowne składnika aktywów finansowych reprezentują umowne przepływy pieniężne, które stanowią wyłącznie spłatę kapitału i odsetek.

Podsumowanie kluczowych zmian wprowadzonych przez MSSF 9 w porównaniu do MSR 39

- Kategorie aktywów finansowych „utrzymywane do terminu zapadalności” i „dostępne do sprzedaży” zostały usunięte.
- Wprowadzono nową kategorię aktywów „wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody”. Jest ona przeznaczona dla instrumentów dłużnych z cechami umownych przepływów pieniężnych, na które składają się wyłącznie płatności kapitału i odsetek, oraz które jednocześnie są utrzymywane w ramach modelu biznesowego, którego celem jest osiąganie przychodów zarówno poprzez gromadzenie umownych przepływów pieniężnych, jak i sprzedaż aktywów finansowych.
- Wprowadzono nową kategorię „wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody” dla inwestycji kapitałowych nieprzeznaczonych do obrotu.

Zobowiązania finansowe

Klasyfikacja zobowiązań finansowych Banku w znacznej mierze pozostała bez zmian. Zobowiązania finansowe są w dalszym ciągu wyceniane w zamortyzowanym koszcie lub według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Kryterium wyznaczania zobowiązań finansowych do wyceny według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat stosując opcję wartości godziwej również pozostaje bez zmian.

Wpływ MSSF 9 na sprawozdania finansowe Banku w zakresie klasyfikacji i wyceny

Na bazie przeprowadzonych do tej pory prac projektowych w zakresie wdrożenia MSSF 9 można stwierdzić, że dominującym w Banku modelem biznesowym jest Model 1 i przeważająca część instrumentów dłużnych Banku klasyfikowanych zgodnie z MSR 39 jako kredyty i pożyczki, na podstawie MSSF 9 zostanie zaklasyfikowana jako instrumenty wyceniane w koszcie zamortyzowanym. Wyjątki będą dotyczyć instrumentów, które nie zdały testu przepływów, a to ze względu na mnożniki wbudowane w formuły oprocentowania lub postanowienia umowne dające Bankowi dyskrecjonalną władzę zmiany stałych stóp procentowych. Te instrumenty będą wyceniane do wartości godziwej przez rachunek wyników. Dotyczy to w szczególności kredytów preferencyjnych (współfinansowanych przez ARiMR) oraz zadłużenia na kartach kredytowych. W zakresie instrumentów dłużnych klasyfikowanych zgodnie z MSR 39 jako dostępne do sprzedaży, część (proste obligacje korporacyjne) zostanie zaliczona do aktywów wycenianych według kosztu zamortyzowanego.

Bank nie będzie korzystać z możliwości klasyfikowania instrumentów kapitałowych jako „wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody”.

W zakresie zobowiązań finansowych, Bank nie przewiduje by MSSF 9 miał mieć wpływ na jego sprawozdania finansowe. Zmiany w zakresie klasyfikacji i wyceny instrumentów finansowych mogą w dacie przejścia na nowy standard mieć wpływ na kapitały własne Banku.

Zmiany w kalkulacji odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych

Wymogi MSSF 9 odnoszące się do utraty wartości opierają się na modelu oczekiwanej straty kredytowej, zastępując model strat poniesionych z MSR 39. Główne zmiany w polityce rachunkowości Banku dotyczące utraty wartości aktywów finansowych zostały wymienione poniżej.

Bank zastosuje podejście trzyetapowe do wyceny oczekiwanych strat kredytowych z tytułu instrumentów dłużnych wycenianych w zamortyzowanym koszcie lub według wartości godziwej przez inne całkowite dochody. W następstwie zmian jakości kredytowej obserwowanych od momentu początkowego ujęcia aktywa finansowe będą przechodzić pomiędzy następującymi trzema fazami:

i) Faza 1: Odpis z tytułu oczekiwanych strat kredytowych w horyzoncie 12-miesięcy

W przypadku, gdy ryzyko kredytowe nie wzrosło w znaczącym stopniu od momentu ujęcia początkowego, oraz nie została zaobserwowana utrata wartości kredytu od momentu udzielenia, Bank rozpoznaje odpis z tytułu oczekiwanej straty kredytowej powiązany z prawdopodobieństwem niespłacenia zobowiązania w ciągu kolejnych 12 miesięcy,

ii) Faza 2: Odpis z tytułu oczekiwanych strat kredytowych na cały okres udzielonego finansowania – brak zaobserwowanej utraty wartości składnika aktywów finansowych

W przypadku ekspozycji, dla której w znaczącym stopniu wzrosło ryzyko kredytowe, ale nie została zaobserwowana utrata wartości składnika aktywów finansowych, jest tworzony odpis z tytułu oczekiwanej straty kredytowej na cały okres udzielonego finansowania.

iii) *Faza 3: Odpis z tytułu oczekiwanych strat kredytowych na cały okres składnika aktywów finansowych – utrata wartości składnika aktywów finansowych*

Aktywa finansowe są klasyfikowane jako instrumenty z utratą wartości, kiedy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości na skutek wydarzenia lub wydarzeń, które nastąpiły po pierwotnym ujęciu danego składnika aktywów („przesłanki do rozpoznania utraty wartości”). Na aktywa finansowe, dla których zaobserwowano utratę wartości, jest tworzony odpis z tytułu oczekiwanej straty kredytowej na cały okres udzielonego finansowania, zaś przychody odsetkowe są rozpoznawane od wartości bilansowej instrumentu finansowego netto (pomniejszonej o odpis) z wykorzystaniem efektywnej stopy procentowej.

Na każdy dzień bilansowy Bank ocenia, czy od momentu początkowego ujęcia wystąpił znaczący wzrost ryzyka kredytowego dla aktywów finansowych, poprzez porównanie ryzyka niespłacenia kredytu w czasie oczekiwanego okresu udzielonego finansowania na dzień bilansowy oraz na datę początkowego ujęcia.

Bank ocenia, czy ryzyko kredytowe wzrosło w znaczącym stopniu na podstawie oceny indywidualnej i grupowej. W celu dokonania kalkulacji utraty wartości w ujęciu grupowym, składniki aktywów finansowych są dzielone na homogeniczne grupy produktów na podstawie wspólnych cech ryzyka kredytowego, biorąc pod uwagę rodzaj instrumentu, rating ryzyka kredytowego, datę ujęcia pierwotnego, pozostały okres zapadalności, gałąź przemysłu, położenie geograficzne kredytobiorcy oraz inne istotne czynniki.

Wartość oczekiwanej straty kredytowej jest mierzona, jako wartość bieżąca wszystkich niedoborów przepływów pieniężnych w ciągu oczekiwanego życia składnika aktywów finansowych ważona prawdopodobieństwem, oraz zdyskontowana z wykorzystaniem efektywnej stopy procentowej. Niedobór przepływów pieniężnych jest różnicą pomiędzy wszystkimi kontraktowymi przepływami pieniężnymi należnymi Bankowi, oraz wszystkimi przepływami pieniężnymi, które Bank spodziewa się otrzymać. Wartość oczekiwanej straty kredytowej jest ujmowana w rachunku zysków lub strat w pozycji odpisów z tytułu utraty wartości.

Bank bierze pod uwagę historyczne dane dotyczące strat kredytowych i dostosowuje je do bieżących obserwowalnych danych. Ponadto, Bank stosuje racjonalne i uzasadnione prognozy przyszłej sytuacji gospodarczej, w tym własny osąd oparty na doświadczeniu, mając na celu oszacowanie oczekiwanych strat kredytowych. MSSF 9 wprowadza zastosowanie do kalkulacji odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych czynników makroekonomicznych, do których należą m.in. bezrobocie, stopy procentowe, produkt krajowy brutto, inflacja, ceny nieruchomości komercyjnych, kursy walutowe, indeksy giełdowe, wskaźniki płac. MSSF 9 wymaga także dokonania oceny zarówno obecnego, jak i prognozowanego kierunku cykli ekonomicznych. Włączenie informacji prognozowanych do kalkulacji odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych zwiększa poziom osądu, w jakim stopniu powyższe czynniki makroekonomiczne wpłyną na oczekiwane straty kredytowe. Metodologia i założenia, w tym wszelkie prognozy przyszłej sytuacji gospodarczej, są regularnie monitorowane.

Jeśli w kolejnych okresach jakość kredytowa aktywów finansowych ulega poprawie i ulegają odwróceniu wcześniejsze wnioski dotyczące istotnego wzrostu ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia, to odpisy z tytułu utraty wartości tych aktywów finansowych są przeliczane z oczekiwanej straty kredytowej w okresie trwania kredytu na oczekiwane straty kredytowe w kolejnych 12 miesiącach (przejście z fazy II do fazy I).

Dla instrumentów dłużnych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody, wycena oczekiwanej straty kredytowej jest oparta na trzyetapowym podejściu, tak jak w przypadku aktywów finansowych wycenianych zamortyzowanym kosztem. Bank ujmuje kwoty odpisu z tytułu utraty wartości w rachunku zysków i strat, wraz z odpowiadającą wartością ujętą w innych całkowitych dochodach, bez obniżenia wartości bilansowej aktywów (tj. wartości godziwej) w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Podsumowując, odpis z tytułu utraty wartości wyliczany zgodnie z MSSF 9 będzie skutkować wcześniejszym ujęciem strat kredytowych w porównaniu z wymogami zawartymi w MSR 39.

Zmiany wyceny do wartości godziwej

MSSF 9 dzieli wszystkie aktywa finansowe wchodzące obecnie w zakres MSR 39 na dwie grupy: wyceniane w koszcie zamortyzowanym i wyceniane w wartości godziwej.

MSSF 9 wymaga, aby banki oceniły charakterystykę umownych przepływów pieniężnych w celu identyfikacji, czy przepływy te stanowią „wyłącznie płatności z tytułu kapitału i odsetek”. Bank przeprowadził odpowiednie testy, które pozwoliły na zidentyfikowanie aktywów finansowych, dla których zastosowanie metody efektywnej stopy procentowej nie jest możliwe. W przypadku tych ekspozycji dokonywana będzie wycena do wartości godziwej, która obecnie nie jest stosowana w odniesieniu do nich.

Bank przygotował metodologię wyceny do wartości godziwej aktywów, które nie będą wyceniane przy użyciu stopy efektywnej. Metodologia ta opiera się na założeniach powszechnie stosowanych przy wycenie instrumentów finansowych.

W szczególności dotyczy to dyskontowania oczekiwanych przepływów, obejmujących zarówno spłaty rat kapitałowych jak i odsetek, przy wykorzystaniu bieżących rynkowych krzywych stóp procentowych, premii płynnościowej i marży kredytowej. W przypadku ekspozycji nie zakwalifikowanych do etapu pierwszego (zgodnie z wytycznymi MSSF 9) wycenie brane są pod uwagę, z odpowiednimi prawdopodobieństwami, zarówno płatności kontraktowe zgodne z harmonogramem spłat kredytów jak i oczekiwane przepływy finansowe, które bank otrzyma w sytuacji niewypłacalności klienta.

Wycena pozycji nie posiadających harmonogramów spłat polega na wyznaczeniu wartości godziwej bieżącej ekspozycji w horyzoncie oczekiwanego czasu jej trwania. Także w tym przypadku uwzględniane jest prawdopodobieństwo niewypłacalności klientów i oczekiwana wartość odzysku w przypadku niewypłacalności.

W przypadku papierów wartościowych wyznaczana jest wartość portfela tych instrumentów przy założeniu niewypłacalności emitenta. Punktem wyjścia kalkulacji jest wartość nominalna papierów wartościowych skorygowana o prawdopodobieństwo niewypłacalności i poziom oczekiwanego odzysku.

Do końca roku 2016 bank przeprowadził testowe przeliczenia wartości aktywów według metody wyceny do wartości godziwej pozwalające ocenić adekwatność przyjętej metodologii. Na rok 2017 przewidziane są kolejne przeliczenia.

2.4. Ujmowanie transakcji pod wspólną kontrolą

Transakcje połączenia jednostek pod wspólną kontrolą są wyłączone spod zakresu uregulowań standardów MSSF. W tej sytuacji, zgodnie z zaleceniem MSR 8 *Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów*, wobec braku szczegółowych uregulowań wewnątrz MSSF, Bank BGŻ BNP Paribas S.A. przyjął politykę rachunkowości stosowaną powszechnie do wszystkich transakcji połączeń pod wspólną kontrolą w ramach Grupy, do której Bank należy, polegającą na ujmowaniu takich transakcji według wartości księgowych.

Według przyjętych zasad rachunkowości jednostka przejmująca rozpoznaje aktywa oraz zobowiązania i kapitały jednostki przejmowanej według ich bieżącej wartości księgowej, skorygowanej jedynie w celu ujednoczenia zasad rachunkowości przejmowanej jednostki. Wartości firmy oraz ujemna wartość firmy nie są rozpoznawane.

Różnica powstała pomiędzy wartością księgową przejmowanych aktywów netto, a wartością godziwą kwoty zapłaty jest rozpoznawana w kapitale własnym Banku. Przy zastosowaniu metody opartej na wartościach księgowych, dane porównawcze nie są przekształcane.

Jeśli z transakcją połączenia jednostek związane jest nabycie udziałów mniejszości, wówczas Bank wykazuje je oddzielnie.

2.5. Konsolidacja

Jednostki zależne to wszystkie jednostki, nad którymi Grupa sprawuje kontrolę. Grupa sprawuje kontrolę nad jednostką wówczas, gdy posiada władzę nad tą jednostką, jest narażona lub ma prawo do zmiennych zwrotów ze swojego zaangażowania w tę jednostkę oraz ma możliwość wywierania wpływu na te zwroty poprzez sprawowanie władzy nad tą jednostką. Jednostki zależne podlegają pełnej konsolidacji od dnia przejścia nad nimi kontroli przez Grupę. Przestaje się je konsolidować z dniem ustania kontroli.

Transakcje, rozrachunki i niezrealizowane zyski na transakcjach pomiędzy spółkami wewnątrz Grupy są eliminowane. Niezrealizowane straty również podlegają eliminacji, chyba, że transakcja dostarcza dowodów na utratę wartości przez przekazany składnik aktywów. Zasady rachunkowości stosowane przez jednostki zależne przy sporządzaniu za ten sam okres sprawozdawczy, co sprawozdanie jednostki dominującej, danych finansowych dla potrzeb skonsolidowanego sprawozdania finansowego są spójne z zasadami rachunkowości stosowanymi przez Grupę.

2.6. Zmiany zasad (polityki) rachunkowości oraz zmiany w prezentacji danych finansowych

W niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupa nie dokonywała zmian w zasadach (polityce) rachunkowości.

2.7. Wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych

Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Pozycje zawarte w sprawozdaniu finansowym poszczególnych jednostek Grupy wycenia się w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym Grupa prowadzi działalność („waluta funkcjonalna”). Skonsolidowane sprawozdanie finansowe prezentowane jest w tysiącach złotych polskich, które są jednocześnie walutą funkcjonalną Grupy i walutą prezentacji sprawozdań finansowych Grupy.

Transakcje i salda

Transakcje wyrażone w walutach obcych przelicza się na walutę funkcjonalną według kursu obowiązującego w dniu transakcji.

Na koniec okresu sprawozdawczego aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu odpowiednio obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski. Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w wyniku na działalności handlowej lub w przypadkach określonych zasadami (polityką) rachunkowości, kapitalizowane w wartości aktywów. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej są przeliczane po kursie z dnia dokonania wyceny do wartości godziwej.

Kursy podstawowych walut zastosowane przy sporządzaniu niniejszego sprawozdania finansowego obowiązujące na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz 31 grudnia 2015 roku:

	31.12.2016	31.12.2015
1 EUR	4,4240	4,2615
1 USD	4,1793	3,9011
1 GBP	5,1445	5,7862
1 CHF	4,1173	3,9394

2.8. Przychody i koszty z tytułu odsetek

W rachunku zysków i strat ujmowane są wszystkie przychody odsetkowe dotyczące instrumentów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu przy wykorzystaniu efektywnej stopy procentowej oraz dłużnych aktywów finansowych zaklasyfikowanych jako aktywa dostępne do sprzedaży i instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej.

Metoda efektywnej stopy procentowej jest metodą ustalania zamortyzowanej wartości początkowej aktywów lub zobowiązań finansowych oraz alokacji przychodów lub kosztów z tytułu odsetek do właściwego okresu. Efektywna stopa procentowa to stopa, dla której zdyskontowane przyszłe płatności lub wpływy pieniężne są równe bieżącej wartości bilansowej netto danego aktywa lub zobowiązania finansowego. Obliczając efektywną stopę procentową, Grupa szacuje przepływy pieniężne uwzględniając wszystkie warunki umowne danego instrumentu finansowego (np. opcje wcześniejszej spłaty), nie biorąc jednak pod uwagę możliwych przyszłych strat z tytułu niespłaconych kredytów. Kalkulacja ta uwzględnia wszelkie należne bądź otrzymane opłaty i przepływy płacone lub otrzymywane przez Grupę w ramach umowy danego instrumentu, z wyłączeniem przyszłych możliwych strat kredytowych.

W momencie dokonania odpisu z tytułu utraty wartości aktywa finansowego lub grupy podobnych aktywów finansowych, przychody z tytułu odsetek naliczane są według stopy procentowej na moment zaobserwowania przesłanki utraty wartości, w stosunku do nowo wyznaczonej wartości bilansowej aktywa wyliczonej jako różnica pomiędzy wartością brutto ekspozycji a odpisem z tytułu utraty wartości (wartość inwestycji netto).

Koszty okresu sprawozdawczego dotyczące zobowiązań z tytułu odsetek od rachunków klientów oraz zobowiązań z tytułu emisji własnych papierów wartościowych ujmowane są w rachunku zysków i strat również z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej.

2.9. Wynik z tytułu opłat i prowizji

Opłaty i prowizje, które nie są rozliczane metodą efektywnej stopy procentowej, tylko są rozliczane w czasie metodą liniową lub rozpoznawane jednorazowo, są ujmowane w pozycji wynik z tytułu opłat i prowizji.

Do przychodów rozliczanych w czasie metodą liniową zaliczane są w szczególności prowizje otrzymywane od kredytów w rachunkach bieżących, kart kredytowych, kredytów odnawialnych, zobowiązań udzielonych (gwarancje, linie kredytowe).

Przychody prowizyjne rozpoznawane w rachunku zysków i strat w momencie wykonania usługi dotyczą opłat za prowadzenie rachunków bieżących, opłat od transakcji rozliczeniowych, prowizji maklerskich, prowizji za dystrybucję jednostek uczestnictwa.

Opłaty za zobowiązanie się Grupy do udzielenia kredytu lub pożyczki (prowizje od wystawionych promes), są odraczane i z chwilą powstania aktywów finansowych są rozliczane, jako element efektywnej stopy procentowej lub liniowo.

Do wyniku z tytułu opłat i prowizji Grupa zalicza także wynagrodzenie uzyskane z tytułu oferowania produktów ubezpieczeniowych podmiotów trzecich.

Koszty okresu sprawozdawczego dotyczące zobowiązań z tytułu odsetek od rachunków klientów oraz zobowiązań z tytułu emisji własnych papierów wartościowych ujmowane są w rachunku zysków i strat również z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej.

Ujmowanie przychodów i kosztów ubezpieczeniowych (bancassurance)

Bezpośrednie powiązanie produktu ubezpieczeniowego z instrumentem finansowym występuje w szczególności, gdy jest spełniony co najmniej jeden z dwóch warunków - instrument finansowy jest oferowany przez Grupę zawsze z produktem ubezpieczeniowym lub produkt ubezpieczeniowy jest oferowany przez Grupę wyłącznie z instrumentem finansowym tj. nie ma możliwości zakupu w Grupie produktu ubezpieczeniowego identycznego co do formy prawnej, warunków i treści ekonomicznej bez zakupu produktu łączonego z instrumentem finansowym.

Ujmowanie przychodów z tytułu bancassurance dla transakcji powiązanych

W przypadku, gdy produkt ubezpieczeniowy jest bezpośrednio powiązany z instrumentem finansowym opłaty uzyskiwane przez Grupę z tytułu sprzedaży produktu ubezpieczeniowego stanowią integralną część wynagrodzenia z tytułu oferowanego instrumentu finansowego.

Wynagrodzenie z tytułu oferowania produktów ubezpieczeniowych dla produktów bezpośrednio powiązanych z instrumentami finansowymi wycenianymi według zamortyzowanego kosztu jest rozliczane metodą efektywnej stopy procentowej i ujmowane w przychodzie odsetkowym w przypadku składki jednorazowej, lub ujmowane miesięcznie w przypadku składki miesięcznej.

Wynagrodzenie z tytułu wykonywania usługi pośrednictwa, którą ocenia się pod kątem treści ekonomicznej, ujmuje się w przychodach z tytułu prowizji w momencie sprzedaży produktu ubezpieczeniowego lub jego odnowienia.

Ujmowanie kosztów z tytułu bancassurance dla transakcji powiązanych

Koszty bezpośrednio związane ze sprzedażą produktu ubezpieczeniowego są rozliczane zgodnie z zasadą współmierności przychodów i kosztów jako element zamortyzowanego kosztu instrumentu finansowego, jeżeli całość przychodów związanych ze sprzedażą produktu ubezpieczeniowego będzie rozliczana metodą efektywnej stopy procentowej lub odpowiednio w proporcji zastosowanej przy podziale przychodów na rozpoznawane w ramach kalkulacji kosztu zamortyzowanego i przychodów rozpoznawanych jednorazowo lub rozliczanych w czasie jako wynagrodzenie z tytułu wykonywania usługi pośrednictwa, jeżeli dokonano takiego podziału.

Ujmowanie przychodów i kosztów dla transakcji niepowiązanych

W przypadku, gdy instrument finansowy oraz produkt ubezpieczeniowy stanowią transakcje niepowiązane, wynagrodzenie Grupy z tytułu sprzedaży produktu ubezpieczeniowego ujmowane jest oddzielnie od wynagrodzenia z tytułu instrumentu finansowego.

Wynagrodzenie z tytułu sprzedaży produktu ubezpieczeniowego, które nie wymaga od Grupy świadczenia jakichkolwiek innych usług w okresie posprzedazowym jest rozpoznawane jako przychody w dniu rozpoczęcia obowiązywania bądź odnowienia polisy ubezpieczeniowej. Przychód ujmuje się w przychodach z tytułu prowizji.

Wynagrodzenie za usługi świadczone przez Grupę w okresie życia produktu ubezpieczeniowego jest odraczane w czasie i ujmowane w przychodach Grupy według stopnia zaawansowania świadczonej usługi. Zasada stopnia zaawansowania usługi na dzień bilansowy jest stosowana wyłącznie w przypadku, gdy wynik transakcji dotyczącej świadczenia usług można w sposób wiarygodny oszacować. W przypadku, gdy Grupa nie może dokładnie określić liczby działań wykonywanych w określonym przedziale czasu lub poziomie zwrotów, przychody z tytułu wykonywanych usług lub czynności wynikających z produktu ubezpieczeniowego zaoferowanego przez Grupę ujmuje się w oparciu o metodę liniową (równomiernie) w okresie życia produktu ubezpieczeniowego.

2.10. Przychód z tytułu dywidend

Dochód z tytułu dywidendy jest ujmowany w rachunku zysków i strat w momencie ustalenia praw do jej otrzymania przez Grupę.

2.11. Wynik z działalności handlowej

Wynik z tytułu działalności handlowej uwzględnia wszystkie przychody i straty wynikające ze zmiany wartości godziwej aktywów i zobowiązań finansowych klasyfikowanych jako aktywa oraz zobowiązania finansowe wycenione w wartości godziwej przez wynik finansowy, a także związane z nimi dywidendy oraz przychody i koszty odsetkowe od instrumentów pochodnych.

Pozycja ta obejmuje również zyski i straty z przeliczenia aktywów i zobowiązań wyrażonych w walutach obcych (rewaluacji).

2.12. Wynik z działalności inwestycyjnej

Przychody oraz koszty z tytułu aktywów finansowych zaklasyfikowanych jako aktywa finansowe dostępne do sprzedaży oraz aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności, z wyłączeniem odsetek, są prezentowane w pozycji wynik na działalności inwestycyjnej.

2.13. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

W pozycji pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych Grupa przedstawia pozycje niezwiązane bezpośrednio z podstawową działalnością operacyjną.

Grupa ujmuje w powyższej pozycji głównie: przychody i koszty powstałe z tytułu sprzedaży i likwidacji aktywów trwałych, przeszacowania nieruchomości inwestycyjnych, otrzymane i zapłacone odszkodowania, przychody i koszty z tytułu innych usług niezwiązanych z podstawową działalnością Grupy.

2.14. Podatek dochodowy

Obciążenie wyniku finansowego brutto obejmuje podatek bieżący do zapłaty oraz obciążenie/uznanie z tytułu zmiany aktywa/rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Zobowiązania i należności z tytułu bieżącego podatku za okres bieżący i okresy poprzednie wycenia się w wysokości kwoty przewidywanej zapłaty na rzecz organów podatkowych (podlegających zwrotowi od organów podatkowych) z zastosowaniem stawek podatkowych i przepisów podatkowych, które prawnie lub faktycznie już obowiązywały na koniec okresu sprawozdawczego.

Odroczony podatek dochodowy

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmowana jest w pełnej wysokości metodą bilansową, z tytułu dodatnich różnic przejściowych pomiędzy wartością podatkową aktywów i zobowiązań, a ich wartością bilansową w sprawozdaniu finansowym. Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych ulg podatkowych i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać ww. różnice, aktywa i straty. Odroczony podatek dochodowy ustala się przy zastosowaniu stawek (i przepisów) podatkowych obowiązujących prawnie lub faktycznie na koniec okresu sprawozdawczego, które zgodnie z oczekiwaniami będą obowiązywać w momencie realizacji odnośnych aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego lub uregulowania zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Jeżeli różnice przejściowe powstały w wyniku wykazania aktywa lub zobowiązania wynikającego z transakcji niebędącej połączeniem podmiotów gospodarczych, która w momencie zawarcia nie miała wpływu na wynik podatkowy ani księgowy, wówczas podatek odroczony nie jest wykazywany. Ponadto rezerwa z tytułu podatku odroczonego jest tworzona w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli jednostki i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu natomiast aktywa z tytułu podatku odroczonego w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach, jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości ww. różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na każdy koniec okresu sprawozdawczego i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Nieujęty składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlega ponownej ocenie na każdy koniec okresu sprawozdawczego i jest ujmowany do wysokości odzwierciedlającej prawdopodobieństwo osiągnięcia w przyszłości dochodów do opodatkowania, które pozwolą na odzyskanie tego składnika aktywów. Grupa kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat należności ze zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku i odroczonego podatku dochodowego ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych bezpośrednio w kapitale własnym jest ujmowany w kapitale własnym, i w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

W 2016 i 2015 r. bieżący podatek dochodowy i rezerwa na odroczonego podatku dochodowego obliczane były z zastosowaniem stawki 19%.

2.15. Klasyfikacja oraz wycena aktywów i zobowiązań finansowych

Grupa klasyfikuje swoje aktywa finansowe do następujących kategorii: aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, pożyczki i należności, inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności oraz aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

2.15.1. Początkowe ujęcie oraz usunięcie aktywów i zobowiązań finansowych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej

Transakcje zakupu i sprzedaży aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, utrzymywanych do terminu zapadalności i dostępnych do sprzedaży oraz zawarcia transakcji z użyciem instrumentów pochodnych, ujmuje się na dzień rozliczenia transakcji. Kredyty ujmowane są w momencie wypłaty środków na rzecz kredytobiorcy. Aktywa finansowe ujmuje się początkowo w wartości godziwej powiększonej o koszty transakcyjne, z wyjątkiem aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Klasyfikacja aktywów finansowych w momencie ich początkowego ujęcia zależy od celu, w jakim dany składnik aktywów finansowych został nabyty oraz jego charakterystyki.

W przypadku, gdy zapłacona cena za składnik aktywów na nieaktywnym rynku jest różna od wartości godziwej zaobserwowanej w przypadku innych podobnych transakcji dotyczących tego samego składnika aktywów na aktywnym rynku lub wartości oszacowanej na podstawie założeń przyjętych z obserwowanego rynku, odroczone zyski i straty z początkowego ujęcia są oceniane indywidualnie i:

- rozliczane liniowo przez okres trwania transakcji lub
- odraczane do momentu, kiedy wartość instrumentu może być ustalana na podstawie obserwowalnych rynkowych danych wyjściowych lub
- realizowane przez płatności.

Składnik aktywów finansowych zostaje usunięty ze sprawozdania z sytuacji finansowej, gdy Grupa traci kontrolę nad prawami umownymi składającymi się na dany instrument finansowy; zazwyczaj ma to miejsce w przypadku sprzedaży instrumentu, lub, gdy wszystkie przepływy środków pieniężnych przypisane danemu instrumentowi przechodzą na niezależną stronę trzecią.

2.15.2. Aktywa i zobowiązania finansowe wycenione w wartości godziwej przez wynik finansowy

Kategoria ta obejmuje dwie podkategorie:

- aktywa lub zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu (w tym pochodne instrumenty finansowe), oraz
- aktywa lub zobowiązania finansowe zaklasyfikowane w momencie ich początkowego ujęcia jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Aktywa lub zobowiązania finansowe zostają ujęte do kategorii „aktywa lub zobowiązania finansowe zaklasyfikowane w momencie ich początkowego ujęcia jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy” po spełnieniu następujących kryteriów: (i) taka kwalifikacja eliminuje lub znacząco obniża niespójność traktowania, gdy zarówno wycena jak i zasady rozpoznawania strat lub zysków podlegają innym regulacjom; lub (ii) grupa aktywów finansowych, zobowiązań finansowych lub obu tych kategorii jest zarządzana, a jej wyniki oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowanymi zasadami zarządzania ryzykiem lub strategią inwestycyjną; lub (iii) aktywa finansowe zawierają wbudowane instrumenty pochodne, które powinny być oddzielnie ujmowane. Na dzień 31 grudnia 2016 roku

oraz 31 grudnia 2015 roku oraz odpowiednio w latach wtedy zakończonych żadne aktywa finansowe nie zostały wyznaczone w momencie początkowego ujęcia do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Składnik aktywów finansowych „przeznaczonych do obrotu” zalicza się do kategorii „Aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy”, jeżeli nabyty został przede wszystkim w celu sprzedaży w krótkim terminie lub, jeżeli został zaliczony do tej kategorii przez Zarząd Banku po spełnieniu odpowiednich warunków. Instrumenty pochodne również zalicza się do „przeznaczonych do obrotu”.

Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są na koniec okresu sprawozdawczego wyceniane w wartości godziwej począwszy od dnia zawarcia transakcji. Zyski i straty wynikające ze zmian wartości godziwej „aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy” są wykazywane w rachunku zysków i strat w pozycji wynik na działalności handlowej w okresie, w którym powstały. Odsetki oraz zakupione dyskonto lub premia rozliczane są do wyniku z tytułu odsetek w czasie z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej.

W momencie początkowego ujęcia składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe wycenia się w wartości godziwej, powiększonej, w przypadku składnika aktywów lub zobowiązania finansowego nie zakwalifikowanych do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, o koszty transakcji, jeżeli są istotne.

Wartość godziwą aktywa lub zobowiązania finansowego po jego początkowym ujęciu ustala się w oparciu o notowania instrumentów na aktywnych rynkach, w tym w oparciu o ceny niedawno zawartych transakcji. Jeżeli rynek na dany składnik aktywów finansowych nie jest aktywny (także w odniesieniu do nienotowanych papierów wartościowych), Grupa ustala wartość godziwą, stosując techniki wyceny. Obejmują one wykorzystanie niedawno przeprowadzonych transakcji na normalnych zasadach rynkowych, odwołanie się do innych instrumentów, które są w zasadzie identyczne, analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych, modele wyceny opcji oraz inne metody wyceny powszechnie stosowane przez uczestników rynku.

Wszystkie instrumenty pochodne o dodatniej wartości godziwej przedstawia się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako aktywa, a o wycenie ujemnej – jako zobowiązania.

Wartość godziwa instrumentów pochodnych wyznaczona w oparciu o techniki wyceny uwzględnia także element ryzyka kredytowego. Zmiana wartości godziwej wynikająca ze zmiany poziomu ryzyka kredytowego związanego z instrumentami pochodnymi ujmowana jest w rachunku zysków i strat.

Niektóre wbudowane instrumenty pochodne, takie jak opcja wbudowana w lokaty inwestycyjne, traktuje się jako odrębne instrumenty pochodne, jeżeli ryzyka z nimi związane oraz ich charakterystyka nie są ściśle powiązane z ryzykami i charakterystyką zasadniczego kontraktu oraz kontrakt zasadniczy nie jest wyceniany w wartości godziwej przez wynik finansowy. Tego rodzaju wbudowane instrumenty pochodne wycenia się w wartości godziwej, a zmiany wartości godziwej przedstawia się w rachunku zysków i strat.

Oceny, czy dana umowa zawiera wbudowany instrument pochodny dokonuje się na moment przystąpienia do umowy. Ponowna ocena jest dokonywana jedynie wtedy, gdy nastąpią zmiany w umowie istotnie wpływające na wynikające z niej przepływy pieniężne lub nastąpiły zmiany zasad rachunkowości.

2.15.3. Pożyczki i należności

Pożyczki i należności są to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nienotowane na aktywnym rynku. Do tej kategorii aktywów finansowych zaliczamy „Kredyty i pożyczki udzielone klientom” jak również „Należności od banków”.

Powstają one wówczas, gdy Grupa wydaje środki pieniężne bezpośrednio dłużnikowi, nie mając zamiaru wprowadzać powstałych należności do obrotu natychmiastowo lub w krótkim terminie oraz nie zostały one zaklasyfikowane jako „Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu”, „Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży” lub „Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy”.

Po początkowym ujęciu pożyczki i należności wykazywane są według skorygowanej ceny nabycia z uwzględnieniem utraty wartości (zamortyzowanego kosztu), wszelkie różnice pomiędzy ich wartością godziwą w momencie początkowego ujęcia (pomniejszoną o koszty transakcyjne) odpowiadającej zwykle przekazanej kwocie (pomniejszonej o koszty transakcyjne) a wartością wykupu ujmuje się w rachunku zysków i strat przez okres obowiązywania odnośnych umów metodą efektywnej stopy procentowej.

2.15.4. Aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności są to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach i ustalonym terminie zapadalności, które Grupa zamierza i jest w stanie utrzymać do terminu zapadalności. Są to aktywa inne niż:

- wyznaczone przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,

- wyznaczone jako dostępne do sprzedaży,
- spełniające definicję pożyczek i należności.

W przypadku sprzedaży przez Grupę części aktywów utrzymywanych do terminu zapadalności, której nie można uznać za nieistotną, wszystkie aktywa z tej kategorii są przeklasyfikowane do kategorii dostępne do sprzedaży.

Inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności wykazywane są według skorygowanej ceny nabycia (zamortyzowanego kosztu), metodą efektywnej stopy procentowej.

2.15.5. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, które zostały zaklasyfikowane jako dostępne do sprzedaży lub nienależące do żadnej z wcześniej wymienionych kategorii aktywów. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są ujmowane według wartości godziwej, bez potrącania kosztów transakcji sprzedaży, z uwzględnieniem wartości rynkowej na koniec okresu sprawozdawczego. W przypadku braku notowań giełdowych na aktywnym rynku i braku możliwości wiarygodnego określenia ich wartości godziwej metodami alternatywnymi, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wyceniane są w cenie nabycia skorygowanej o odpis z tytułu utraty wartości. Dodatnią i ujemną różnicę pomiędzy wartością godziwą aktywów dostępnych do sprzedaży, (jeśli istnieje cena rynkowa ustalona na aktywnym rynku albo, których wartość godziwa może być ustalona w inny wiarygodny sposób), a ich ceną nabycia, po pomniejszeniu o podatek odroczone, ujmuje się w innych całkowitych dochodach. W przypadku wystąpienia utraty wartości wskazanego aktywa, wcześniej ujęte zwwyżki z przeszacowania do wartości godziwej pomniejszają „Kapitał z aktualizacji wyceny”. Jeżeli kwota uprzednio ujętych zwwyżek jest niewystarczająca na pokrycie utraty wartości, różnicę odnosi się do rachunku zysków i strat w pozycji „Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe”.

W przypadku aktywów oprocentowanych odsetki naliczane według efektywnej stopy procentowej ujmowane są w rachunku zysków i strat w pozycji przychodów odsetkowych. Dywidendy z tytułu instrumentów kapitałowych dostępnych do sprzedaży są wykazywane w rachunku zysków i strat w wyniku z działalności inwestycyjnej w momencie ustanowienia prawa jednostki do otrzymania płatności.

2.15.6. Kompensowanie instrumentów finansowych

Aktywa i zobowiązania finansowe kompensuje się i przedstawia w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie netto, jeżeli występuje bieżące możliwe do wyegzekwowania na drodze prawnej prawo do skompensowania ujętych kwot oraz Grupa ma zamiar rozliczenia ich w kwocie netto lub jednoczesnej realizacji danego składnika aktywów i uregulowania zobowiązania.

2.15.7. Umowy sprzedaży i odkupu

Papiery wartościowe sprzedawane przy jednoczesnym zawarciu powiązanej umowy odkupu (transakcje „repo” oraz „sell buy back”) nie są wyłączone ze sprawozdania z sytuacji finansowej. Zobowiązanie wobec kontrahenta ujmuje się jako zobowiązania finansowe w pozycji „Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu”. Zakupione papiery wartościowe z przyrzeczeniem odsprzedaży (transakcje „reverse repo” oraz „buy sell back”) ujmuje się w pozycji „Należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu”. Różnicę pomiędzy ceną sprzedaży a ceną odkupu traktuje się jako odsetki i nalicza metodą efektywnej stopy procentowej przez okres obowiązywania umowy.

2.15.8. Inwestycje w jednostkach zależnych i stowarzyszonych

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych wyceniane są w skonsolidowanym sprawozdaniu Grupy metodą praw własności.

2.16. Utrata wartości aktywów finansowych

2.16.1. Aktywa wykazywane według zamortyzowanego kosztu

Na każdy koniec okresu sprawozdawczego Grupy ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości danego składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych. O utracie wartości składnika lub grupy aktywów finansowych i stratach poniesionych z tego tytułu mowa jest wyłącznie wtedy, gdy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości na skutek wydarzenia lub wydarzeń, które nastąpiły po pierwotnym ujęciu danego składnika aktywów („przesłanki do rozpoznania utraty wartości”) oraz gdy to zdarzenie (lub zdarzenia) mają wpływ na możliwe do wiarygodnego

oszacowania przyszłe przepływy pieniężne dotyczące tego aktywa lub grupy aktywów finansowych. Obiektywnymi przesłankami utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych mogą być uzyskane przez Grupę informacje o następujących zdarzeniach powodujących utratę wartości:

- a) opóźnienie w spłacie rat kapitałowych, odsetkowych lub odsetek karnych należnych Grupie przekraczające 90 dni;
- b) przyznanie klientowi przez Grupę, ze względów ekonomicznych lub prawnych wynikających z trudności finansowych klienta, udogodnienia, którego w innym wypadku Bank by nie udzielił ;
- c) znaczące trudności finansowe klienta ;
- d) wypowiedzenie umowy o produkt kredytowy przez Grupę;
- e) złożenie wniosku o ogłoszenie upadłości lub ogłoszenie upadłości klienta;
- f) złożenie przez klienta oświadczenia o wszczęciu postępowania naprawczego;
- g) wszczęcie postępowania egzekucyjnego przeciwko klientowi;
- h) znaczące pogorszenie wyników analizy ratingowej lub scoringowej;
- i) zanik aktywnego rynku na ekspozycję kredytową ze względu na trudności finansowe;
- j) kwestionowanie ekspozycji kredytowej przez kontrahenta na drodze postępowania sądowego,
- k) nieznanie miejsca pobytu i nieujawniony majątek kontrahenta.

Lista wymienionych w punktach a-k przesłanek stanowi punkt wyjścia do badania obiektywnych przesłanek oceny utraty wartości każdego aktywa finansowego. Za właściwą i pełną identyfikację przesłanek utraty wartości odpowiedzialne są również służby w Grupie (inspektorzy kredytowi oraz opiekunowie klienta) wykonujące okresową ocenę i klasyfikację ekspozycji kredytowej. Zasadą nadrzędną jest traktowanie każdego zdarzenia, które zmienia wartość przyszłych przepływów pieniężnych z ekspozycji kredytowej w stosunku do warunków umownych lub ostatejnej oceny jako przesłanki (obiektywnego dowodu) utraty wartości przez aktywo finansowe. Zgodnie z MSR 39.59, przy identyfikacji obiektywnych dowodów utraty wartości nie uwzględnia się zdarzeń przyszłych (tj. po dacie bilansowej, na którą sporządzana jest ocena utraty wartości) bez względu na to jakie jest prawdopodobieństwo ich wystąpienia.

Do grupy aktywów finansowych indywidualnie znaczących (ISFA) wchodzi:

- a) ekspozycje dla których, suma ekspozycji pozabilansowej, kapitału bilansowego i odsetek pozostałych do spłaty w ramach danego rachunku jest wyższa od 1 mln zł na dzień bilansowy, na który dokonywana jest ocena utraty wartości (dla ekspozycji w walutach obcych analizowana jest równowartość w złotych wg kursu z dnia bilansowego);
- b) ekspozycje restrukturyzowane dla których, suma ekspozycji pozabilansowej, kapitału bilansowego i odsetek pozostałych do spłaty w ramach danego rachunku jest wyższa od 100 tys. zł (dla ekspozycji w walutach obcych analizowana jest równowartość w złotych wg kursu z dnia bilansowego);
- c) ekspozycje, które na poprzednią datę bilansową uznane były za indywidualnie znaczące, a na poprzednią jak i na obecną datę bilansową odnotowano dla nich przesłankę utraty wartości; oznacza to, że zmiana podejścia do ekspozycji kredytowej w oparciu o kryterium prognozy kwotowej może zostać zastosowana, wyłącznie w sytuacji, gdy w stosunku do ekspozycji kredytowej nie została rozpoznana przesłanka utraty wartości;
- d) dłużne papiery wartościowe (emitowane przez Skarb Państwa, jednostki sektora publicznego oraz pomioty gospodarcze) sklasyfikowane jako utrzymywane do terminu zapadalności;
- e) ekspozycje kredytowe w odniesieniu do banków oraz pomiotów niebankowych w sektorze finansowym;
- f) ekspozycje kredytowe w odniesieniu do podmiotów administracji rządowej.

Grupa najpierw ocenia, czy występują obiektywne przesłanki utraty wartości poszczególnych istotnych składników aktywów finansowych oraz czy dowody takie występują indywidualnie lub łącznie dla aktywów, które indywidualnie nie są istotne. Jeżeli Grupa stwierdzi, że dla danego składnika aktywów finansowych ocenianego indywidualnie nie istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości (niezależnie od tego, czy składnik ten jest istotny, czy nie), składnik ten włączany jest do grupy aktywów finansowych o podobnych cechach ryzyka kredytowego, która jest następnie zbiorczo oceniana pod kątem utraty wartości. Składniki aktywów finansowych, dla których wykazana została strata z tytułu utraty wartości w oparciu o analizę indywidualną (po raz pierwszy lub kolejny), nie są uwzględniane w zbiorczej ocenie utraty wartości.

Jeżeli istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości pożyczek i należności lub inwestycji utrzymywanych do terminu zapadalności wykazywanych według zamortyzowanego kosztu, kwotę straty oblicza się jako różnicę między wartością bilansową danego składnika aktywów a bieżącą wartością szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowaną według efektywnej stopy procentowej z momentu rozpoznania utraty wartości danego składnika aktywów finansowych. Wartość bilansowa składnika aktywów zostaje zmniejszona poprzez konto odpisów aktualizujących, a kwota straty obciąża rachunek zysków i strat.

Dla celów zbiorczej oceny utraty wartości, aktywa finansowe są łączone w grupy o podobnych cechach ryzyka kredytowego. Cechy te mają wpływ na oszacowanie przyszłych przepływów pieniężnych dla określonych grup aktywów, ponieważ wskazują na możliwości spłaty przez dłużników całości ich zobowiązań zgodnie z warunkami umów dotyczących ocenianych aktywów.

Przyszłe przepływy pieniężne dotyczące grupy aktywów finansowych ocenianych zbiorczo pod kątem utraty wartości są szacowane na podstawie przepływów pieniężnych wynikających z umów oraz historycznych doświadczeń dotyczących strat ponoszonych z tytułu aktywów o podobnych cechach ryzyka. W razie konieczności historyczne doświadczenia dotyczące strat są korygowane na podstawie danych pochodzących z bieżących obserwacji w celu uwzględnienia skutków aktualnych okoliczności, które nie miały miejsca w okresie, którego dotyczą historyczne doświadczenia oraz wyłączenia skutków okoliczności, które miały miejsce w okresie historycznym, a które nie zachodzą obecnie.

Metodologia oraz założenia stosowane przy szacowaniu przyszłych przepływów pieniężnych są regularnie rewidowane przez Grupę w celu zmniejszenia różnic między szacowaną a rzeczywistą wysokością strat. Dodatkowo Grupa regularnie dokonuje backtestingu parametrów ryzyka wykorzystywanych do oszacowania utraty wartości metodą kolektywną.

Nieściągalne kredyty są spisywane w ciężar odpisów na utratę wartości kredytów. W przypadku odzyskania uprzednio spisanej kwoty, odpowiednio zmniejszana jest w rachunku zysków i strat wysokość odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania warunkowe.

Jeżeli w następnym okresie wysokość straty z tytułu utraty wartości zmniejszy się na skutek zdarzenia, które nastąpiło po wykazaniu utraty wartości (np. poprawy oceny zdolności kredytowej dłużnika), wówczas uprzednio dokonany odpis z tytułu utraty wartości jest odwracany poprzez dokonanie odpowiedniej korekty konta odpisów aktualizujących. Kwota dokonanego odwrócenia wykazywana jest w rachunku zysków i strat.

2.16.2. Należności forborne

W przypadku, gdy udzielone udogodnienie nie zmienia w znaczący sposób istotnych warunków oraz oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych istniejącego aktywa finansowego, wtedy oczekiwane przyszłe przepływy ze zmienionego aktywa finansowego podlegającego udogodnieniu zostają ujęte w wycenie istniejącego aktywa finansowego w oparciu o oczekiwany okres realizacji oraz kwoty zdyskontowane pierwotną efektywną stopą procentową dla istniejącego aktywa finansowego.

W przypadku, gdy udzielone udogodnienie w znaczący sposób zmienia istotne warunki lub oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne, względem warunków lub oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych z istniejącego aktywa finansowego, istniejące aktywo finansowe jest wyłączone z bilansu, a nowe aktywo finansowe jest ujmowane w bilansie w wartości godziwej na dzień początkowego ujęcia, a różnica pomiędzy istniejącym a nowym aktywem odnoszona jest na rachunek zysków i strat. Ujęcie takie jest niezależne od zmiany lub braku zmiany formy prawnej transakcji i opiera się na jej treści ekonomicznej.

2.16.3. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Na każdy koniec okresu sprawozdawczego Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości danego składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych. W przypadku instrumentów kapitałowych klasyfikowanych jako aktywa dostępne do sprzedaży, przy ocenie, czy nastąpiła utrata wartości, brany jest pod uwagę znaczny lub długotrwały spadek wartości papieru wartościowego poniżej jego wartości początkowej. Jeżeli istnieją tego rodzaju przesłanki dotyczące aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, łączna strata – ustalona jako różnica pomiędzy kosztem nabycia a bieżącą wartością godziwą, pomniejszona o utratę wartości danego składnika aktywów uprzednio wykazaną w rachunku zysków i strat – zostaje usunięta z kapitału własnego i wykazana w rachunku zysków i strat. Odpisy z tytułu utraty wartości instrumentów kapitałowych wykazane w rachunku zysków i strat nie są odwracane w rachunku zysków i strat. Jeżeli w późniejszym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego klasyfikowanego jako dostępny do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten będzie można obiektywnie powiązać ze zdarzeniem, które nastąpiło po wykazaniu utraty wartości w rachunku zysków i strat, wówczas odpis z tytułu utraty wartości jest odwracany przez rachunek zysków i strat.

2.17. Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwale (lub grupy aktywów do zbycia) zaklasyfikowane jako przeznaczone do zbycia wyceniane są według niższej z dwóch wartości: wartości bilansowej lub wartości godziwej, pomniejszonych o koszty związane ze sprzedażą.

Aktywa trwale i grupy aktywów klasyfikowane są jako przeznaczone do zbycia, jeżeli ich wartość bilansowa będzie odzyskana w wyniku transakcji sprzedaży. Warunek ten uznaje się za spełniony wyłącznie wówczas, gdy wystąpienie transakcji sprzedaży jest bardzo prawdopodobne, a składnik aktywów (lub grupa do zbycia) jest dostępny w swoim obecnym stanie do natychmiastowej sprzedaży. Klasyfikacja składnika aktywów jako przeznaczonego do zbycia zakłada zamiar kierownictwa spółki do zakończenia transakcji sprzedaży w ciągu roku od momentu zmiany klasyfikacji.

Działalność zaniechana to część składowa Grupy, która została zbyta albo sklasyfikowana jako „przeznaczona do sprzedaży” i (a) stanowi ważny rodzaj lub obszar terytorialny działalności; (b) wchodzi w skład pojedynczego

skoordynowanego planu zbycia ważnego rodzaju lub obszaru terytorialnego działalności lub (c) stanowi jednostkę zależną przejętą wyłącznie w celu późniejszej odsprzedaży.

Jako aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży Grupa przedstawia aktywa trwale przejęte za długi, o ile spełniają one wymogi MSSF 5 opisane powyżej.

2.18. Nieruchomości inwestycyjne

Za nieruchomości inwestycyjne uznaje się nieruchomości, które traktowane są jako źródło przychodów z czynszów lub / i utrzymywane są w posiadaniu ze względu na spodziewany wzrost ich wartości.

Nieruchomość inwestycyjną ujmuje się w aktywach wtedy i tylko wtedy, gdy:

- uzyskanie przez jednostkę przyszłych korzyści ekonomicznych związanych z tą nieruchomością jest prawdopodobne, oraz
- można wiarygodnie wycenić jej cenę nabycia lub koszt wytworzenia.

W momencie początkowego ujęcia nieruchomości inwestycyjne są wykazywane według ceny nabycia z uwzględnieniem kosztów transakcji.

Grupa przyjęła zasadę, iż na kolejne dni bilansowe nieruchomości inwestycyjne wyceniane są w wartości godziwej.

Zysk wynikający ze zmiany wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnej jest ujmowany w rachunku zysków i strat w pozostałych przychodach operacyjnych w okresie, w którym zmiana nastąpiła, natomiast strata w pozostałych kosztach operacyjnych w okresie, w którym nastąpiła zmiana.

Nieruchomości i grunty przejęte za długi są ujmowane jako nieruchomości inwestycyjne chyba, że spełniają kryteria zaliczenia do aktywów trwałych przeznaczonych do zbycia.

2.19. Wartości niematerialne

Wartości niematerialne nabyte w oddzielnej transakcji początkowo wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia.

Grupa ustala, czy okres użytkowania wartości niematerialnych jest ograniczony czy nieokreślony. Wartości niematerialne o ograniczonym okresie użytkowania są amortyzowane przez okres użytkowania oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości, przynajmniej raz w roku. Okres i metoda amortyzacji wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego roku obrotowego. Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych. Odpis amortyzacyjny składników wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania ujmuje się w rachunku zysków i strat w pozycji „amortyzacja”.

Z wyjątkiem prac rozwojowych, wartości niematerialne wytworzone przez Grupę we własnym zakresie nie są ujmowane w aktywach, a nakłady poniesione na ich wytworzenie są ujmowane w ciężar rachunku zysków i strat za ten rok, w którym zostały poniesione.

Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania oraz te, które nie są użytkowane są corocznie poddawane weryfikacji pod kątem ewentualnej utraty wartości, w odniesieniu do poszczególnych aktywów lub na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne. W przypadku pozostałych wartości niematerialnych ocenia się, co roku, czy wystąpiły przesłanki, które mogą świadczyć o utracie ich wartości.

Zakupione licencje na oprogramowanie komputerowe aktywuje się w wysokości kosztów poniesionych na zakup i przygotowanie do używania konkretnego oprogramowania komputerowego. Aktywowane koszty odpisuje się przez szacowany okres użytkowania oprogramowania. Koszty związane z tworzeniem lub utrzymaniem programów komputerowych spisywane są w koszty z chwilą poniesienia. Koszty bezpośrednio związane z wytworzeniem dających się zidentyfikować i unikatowych programów komputerowych kontrolowanych przez Grupę, które prawdopodobnie wygenerują korzyści gospodarcze przekraczające te koszty i będą uzyskiwane przez więcej niż jeden rok, ujmuje się jako wartości niematerialne. Koszty bezpośrednio obejmują koszty osobowe związane z tworzeniem oprogramowania i odpowiednią część odnośnych kosztów ogólnych. Koszty związane z tworzeniem oprogramowania uwzględnione w wartości początkowej aktywa amortyzowane są przez szacowany okres użytkowania.

Amortyzację wartości niematerialnych nalicza się metodą liniową w celu rozłożenia ich wartości początkowej lub wartości przeszacowanej przez okresy ich użytkowania, które dla poszczególnych grup wartości niematerialnych wynoszą:

- licencje 14,0 – 50,0%
- autorskie prawa majątkowe 20,0 – 50,0%

Weryfikacji okresów użytkowania wartości niematerialnych dokonuje się na koniec każdego okresu sprawozdawczego i w razie potrzeby dokonuje się ich korekty.

Amortyzowane wartości niematerialne są badane pod kątem utraty wartości zawsze, gdy występują zdarzenia lub zmiany okoliczności wskazujące, że wartość bilansowa może być niemożliwa do odzyskania. Wartość bilansowa jest niezwłocznie obniżana do poziomu wartości odzyskiwalnej, jeżeli wartość bilansowa przewyższa szacunkową wartość odzyskiwalną. Wartość odzyskiwalna jest wyższą z dwóch wartości: wartości godziwej wartości niematerialnych pomniejszonej o koszty jego sprzedaży i wartości użytkowej.

Zyski i straty z tytułu zbycia wartości niematerialnych ustala się drogą porównania wpływów ze sprzedaży z ich wartością bilansową i ujmuje w rachunku zysków i strat w pozostałych przychodach operacyjnych.

2.20. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia/kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdolnego do używania. W skład kosztu wchodzi również koszt wymiany istotnych części składowych maszyn i urządzeń w momencie poniesienia, jeśli spełnione są kryteria rozpoznania. Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do używania, takie jak koszty konserwacji i napraw, obciążają rachunek zysków i strat w momencie ich poniesienia.

Środki trwałe w momencie ich nabycia zostają podzielone na części składowe będące pozycjami o istotnej wartości, do których można przyporządkować odrębny okres ekonomicznej użyteczności. Częścią składową są również koszty generalnych remontów.

Grunty nie podlegają amortyzacji. Amortyzację innych środków trwałych nalicza się metodą liniową w celu rozłożenia ich wartości początkowej pomniejszonych o wartość końcową, przez okresy ich użytkowania, które dla poszczególnych grup środków trwałych wynoszą:

- budynki i nakłady w obcych środkach trwałych 1,5 – 10,0%
- maszyny i urządzenia 10,0 – 20,0%
- zespoły komputerowe 20,0%

Weryfikacji wartości końcowej i okresów użytkowania środków trwałych dokonuje się na każdy koniec okresu sprawozdawczego i w razie potrzeby dokonuje się ich korekty.

Amortyzowane środki trwałe są badane pod kątem utraty wartości co najmniej raz w roku oraz zawsze, gdy występują zdarzenia lub zmiany okoliczności wskazujące, że wartość bilansowa może być niemożliwa do odzyskania. Wartość bilansowa środka trwałego jest niezwłocznie obniżana do poziomu wartości odzyskiwalnej, jeżeli wartość bilansowa przewyższa szacunkową wartość odzyskiwalną. Wartość odzyskiwalna jest wyższą z dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego pomniejszonej o koszty jego sprzedaży i wartości użytkowej.

Jeżeli wartość odzyskiwana jest niższa od bieżącej wartości bilansowej danego składnika aktywów, w ciężar rachunku zysków i strat tworzony jest odpis z tytułu utraty wartości.

Zyski i straty z tytułu zbycia środków trwałych ustala się drogą porównania wpływów ze sprzedaży z ich wartością bilansową i ujmuje w rachunku zysków i strat w pozostałych przychodach lub kosztach operacyjnych.

2.21. Rachunkowość zabezpieczeń

Rachunkowość zabezpieczeń ujmuje wpływające na rachunek zysków i strat skutki kompensowania zmian wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego oraz pozycji zabezpieczanej. Zgodnie z przyjętymi zasadami rachunkowości zabezpieczeń, Bank wyznacza pewne instrumenty pochodne jako zabezpieczenie wartości godziwej oraz przyszłych przepływów pieniężnych określonych składników aktywów, pod warunkiem spełnienia określonych w MSR 39 kryteriów. Rachunkowość zabezpieczeń stosuje się w Banku do powiązania zabezpieczającego, gdy spełnione są wszystkie następujące warunki:

- w momencie ustanowienia zabezpieczenia formalnie wyznaczono i udokumentowano powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem przez Bank oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia. Dokumentacja zawiera identyfikację instrumentu zabezpieczającego, zabezpieczanej pozycji lub transakcji, charakter zabezpieczanego ryzyka, a także sposób, w jaki Bank będzie oceniał efektywność instrumentu zabezpieczającego w kompensowaniu zagrożenia zmianami wartości godziwej pozycji zabezpieczanej lub przepływów pieniężnych związanych z zabezpieczanym ryzykiem,
- oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce efektywne w kompensowaniu zmian wartości godziwej (lub przepływów pieniężnych) wynikających z zabezpieczanego ryzyka, zgodnie z udokumentowaną pierwotnie strategią zarządzania ryzykiem, dotyczącą tego konkretnego powiązania zabezpieczającego,
- w przypadku zabezpieczeń przepływów pieniężnych planowana transakcja będąca przedmiotem zabezpieczenia musi być wysoce prawdopodobna oraz musi podlegać zagrożeniu zmianami przepływów pieniężnych, które w rezultacie mogą wpływać na rachunek zysków i strat,

- efektywność zabezpieczenia można wiarygodnie ocenić, tj. wartość godziwa lub przepływy pieniężne związane z pozycją zabezpieczaną wynikające z zabezpieczanego ryzyka oraz wartość godziwa instrumentu zabezpieczającego, mogą być wiarygodnie wycenione,
- zabezpieczenie jest na bieżąco oceniane i stwierdza się jego wysoką efektywność we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zabezpieczenie zostało ustanowione.

Zabezpieczenia wartości godziwej (fair value hedge)

Zmiany w wycenie do wartości godziwej instrumentów finansowych wyznaczonych jako pozycje zabezpieczane odnoszone są – w części wynikającej z zabezpieczanego ryzyka – do rachunku zysków i strat. W pozostałej części zmiany wyceny bilansowej księgowane są zgodnie z ogólnymi zasadami dla danej klasy instrumentów finansowych.

Zmiany w wycenie do wartości godziwej pochodnych instrumentów finansowych wyznaczonych jako pozycja zabezpieczająca w rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej są w całości księgowane w rachunku zysków i strat w tej samej pozycji, w której są prezentowane wyniki zmiany wartości pozycji zabezpieczanej.

2.22. Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

Zobowiązania finansowe – inne niż zobowiązania wyceniane w wartości godziwej poprzez wynik finansowy – wyceniane są po początkowym ujęciu według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej. Jeżeli dla zobowiązania finansowego nie można ustalić harmonogramu przepływów pieniężnych, a więc także rzetelnie ustalić efektywnej stopy procentowej, zobowiązanie to wycenia się według kwoty wymaganej zapłaty.

2.23. Rezerwy

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Grupie ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje zobowiązania. Jeżeli Grupa spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wtedy, gdy jest rzeczą praktycznie pewną, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Koszty dotyczące danej rezerwy są wykazywane w rachunku zysków i strat po pomniejszeniu o wszelkie zwroty. W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem. Zwiększenie się rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe z tytułu odsetek.

Rezerwę na koszty restrukturyzacji tworzy się, gdy spełnione są ogólne kryteria ujmowania rezerw jak również szczegółowe kryteria dotyczące powstania obowiązku tworzenia rezerwy na koszty restrukturyzacji określone w MSR 37. W szczególności, zwyczajowo oczekiwany obowiązek przeprowadzenia restrukturyzacji powstaje tylko wówczas, gdy Grupa posiada szczegółowy, formalny plan restrukturyzacji oraz wzbudziła uzasadnione oczekiwanie u stron, których plan dotyczy, że przeprowadzi działania restrukturyzacyjne poprzez rozpoczęcie wdrażania planu lub ogłoszenie głównych elementów planu tymże stronom.

Szczegółowy plan restrukturyzacji określa co najmniej działalność, lub część działalności, której ten plan dotyczy, podstawowe lokalizacje, które zostaną nim objęte, miejsce zatrudnienia, funkcje i przybliżoną liczbę pracowników, którzy mają uzyskać odszkodowania w zamian za zakończenie stosunku pracy, kwotę nakładów, które będą poniesione oraz termin, w jakim plan zostanie wdrożony.

Rezerwa na restrukturyzację obejmuje tylko takie bezpośrednie nakłady powstające w wyniku restrukturyzacji, które jednocześnie a) w sposób nieodwracalny wynikają z restrukturyzacji oraz b) nie są związane z bieżącą działalnością jednostki gospodarczej. Rezerwa na restrukturyzację nie obejmuje także przyszłych kosztów operacyjnych.

2.24. Leasing finansowy

Grupa jako leasingodawca

W przypadku umów leasingu, na mocy, których następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i korzyści wynikających z tytułu posiadania aktywów będących przedmiotem umowy, przedmiot leasingu przestaje być ujmowany w bilansie. Ujmowana jest natomiast należność w kwocie równej bieżącej wartości minimalnych opłat leasingowych. Opłaty leasingowe są dzielone między przychody finansowe i zmniejszenie salda należności w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy zwrotu z pozostałej do spłaty należności.

Oplaty leasingowe z tytułu umów, które nie spełniają warunków umowy leasingu finansowego, ujmowane są jako przychody w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Grupa jako leasingobiorca

W przypadku umów leasingu, na mocy których następuje przeniesienie zasadniczo na Grupę całego ryzyka i korzyści wynikających z tytułu posiadania aktywów będących przedmiotem umowy, przedmiot leasingu jest ujmowany w aktywach jako środek trwały i jednocześnie ujmowane jest zobowiązanie w kwocie równej wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych ustalonej na dzień rozpoczęcia leasingu. Opłaty leasingowe są dzielone między koszty opłat leasingowych i zmniejszenie salda zobowiązania w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania. Koszty z tytułu leasingu finansowego ujmowane są bezpośrednio w rachunku zysków i strat.

Aktywa trwałe będące przedmiotem umowy leasingu finansowego są amortyzowane w sposób określony dla własnych środków trwałych. Jednakże, gdy brak jest pewności co do przejścia prawa własności przedmiotu umowy, wówczas aktywa trwałe używane na podstawie umów leasingu finansowego są amortyzowane przez krótszy z dwóch okresów: przewidywany okres użytkowania lub okres trwania leasingu.

Oplaty leasingowe z tytułu umów, które nie spełniają warunków umowy leasingu finansowego, ujmowane są jako koszty w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania leasingu.

2.25. Leasing operacyjny

W przypadku umów leasingu zawartych przez Grupę jako leasingodawcę, przedmiot leasingu jest ujmowany w bilansie jednostki, ponieważ nie nastąpiło przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i korzyści wynikających z tytułu posiadania aktywów na leasingobiorcę.

W przypadku umów leasingu zawartych przez Grupę jako leasingobiorcę, przedmiot leasingu nie jest ujmowany w bilansie jednostki.

Całość opłat z tytułu leasingu operacyjnego jest ujmowana jako przychody lub koszty w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania leasingu.

W momencie zawarcia umowy ustala się czy umowa zawiera leasing. Dokonuje się tego w oparciu o istotę umowy i wymaga to oceny, czy:

- wywiązanie się z umowy zależy od korzystania z określonego aktywa lub aktywów, oraz
- umowa przekazuje prawo do użytkowania składnika aktywów.

Leasing operacyjny polega na czasowym przekazaniu w użytkowanie dobra inwestycyjnego. Umowa jest klasyfikowana jako leasing operacyjny jeśli nie następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i korzyści z tytułu posiadania przedmiotu leasingu.

Dotychczas zawarte umowy leasingu to umowy leasingu operacyjnego. Całość opłat leasingowych dokonanych w ramach leasingu operacyjnego jest rozliczana w ciężar kosztów metodą liniową w okresie trwania umowy leasingowej. W przypadku rozwiązania umowy leasingu przed upływem okresu jej obowiązywania ewentualna płatność wymagana na rzecz leasingodawcy tytułem kary umownej, powiększa koszty w okresie, w którym nastąpiło rozwiązanie umowy.

2.26. Gwarancje finansowe

Gwarancje finansowe po początkowym ujęciu wyceniane są według wartości wyższej z dwóch:

- wartości ustalonej zgodnie z MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe”, gdzie wartość rezerwy na zobowiązania warunkowe z tytułu udzielonych gwarancji odnosi się do szacunku wartości przyszłych strat w wysokości oczekiwanej bieżącej wartości przyszłych strat z tytułu niespłaconych kwot należności powstałych w wyniku realizacji gwarancji,
- wartości początkowej odpowiednio pomniejszonej o przychody ujęte zgodnie z MSR 18 „Przychody”.

2.27. Świadczenia pracownicze

Grupa tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania wobec pracowników z tytułu odpraw emerytalnych, rentowych i pośmiertnych, rezerwy na niewykorzystane urlopy oraz rezerwy na programy retencyjne. Rezerwy na odprawy emerytalne, rentowe i pośmiertne tworzone są metodą aktuarialną, co zostało opisane w notce 34 niniejszego sprawozdania.

Pracownicy zatrudnieni w Grupie mają prawo do następujących świadczeń pracowniczych:

2.27.1. Odprawy emerytalne, rentowe i pośmiertne

Odprawy emerytalne, będące programami określonych świadczeń po okresie zatrudnienia, przysługują pracownikom, którzy przechodzą na zaopatrzenie emerytalne lub rentę inwalidzką. Do okresu pracy wlicza się wszystkie poprzednio zakończone okresy zatrudnienia na podstawie stosunku pracy.

2.27.2. Zobowiązania z tytułu niewykorzystanych urlopów

Rezerwy na niewykorzystane urlopy wypoczynkowe obliczane są jako iloczyn dziennej stawki średniego wynagrodzenia osobowego i liczby dni zaległego urlopu wypoczynkowego na dzień bilansowy. Rezerwy na niewykorzystane urlopy wypoczynkowe prezentowane są w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w pozycji „Pozostałe zobowiązania”.

2.27.3. Świadczenia wynikające z programu zmiennych składników wynagrodzeń

Grupa wdrożyła program zmiennych składników wynagrodzeń, który kierowany jest do: osób zajmujących stanowiska kierownicze mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku zgodnie z wytycznymi wynikającymi z Uchwały nr 258/2011 Komisji Nadzoru Finansowego.

Podstawą ustalenia wynagrodzenia zmiennego jest ocena wyników pracy osób objętych programem.

Świadczenia przyznawane w ramach programu są realizowane w dwóch wariantach tj.:

- w części płatnej w gotówce rozliczanej zgodnie z MSR 19 „Świadczenia pracownicze” oraz
- części przyznanej w formie akcji fantomowych, uprawniających do otrzymania środków pieniężnych, których ostateczna wysokość uzależniona jest od ceny akcji Banku BGŻ BNP Paribas S.A., rozliczanej zgodnie z MSSF 2 „Płatności w formie akcji”.

Część gotówkowa świadczeń wypłacana jest:

- w części nieodroczonej - bezpośrednio po roku pracy, za który następuje ocena wyników pracy pracowników,
- w części odroczonej – płatności są realizowane po okresach odroczenia.

W zakresie świadczeń realizowanych w ramach wariantu pierwszego, w okresie odroczenia prowadzona jest weryfikacja wysokości wynagrodzenia zmiennego zgodnie z przyjętymi założeniami programu.

Część programu płatna w gotówce wykazywana jest zgodnie z metodą prognozowanych uprawnień jednostkowych i jest rozliczana czasie w okresie nabywania przez pracowników uprawnień do tych świadczeń (tj. zarówno w okresie oceny rozumianym jako rok pracy, za który pracownicy otrzymują świadczenie, jak i w okresie odroczenia odpowiednich części tego świadczenia). Wartość świadczenia ujmowana jest jako zobowiązanie wobec pracowników w korespondencji z rachunkiem wyników.

W przypadku świadczeń przyznawanych w formie akcji fantomowych zastosowanie ma roczny termin przetrzymania akcji, który dotyczy zarówno części przyznanej po roku oceny jak i części odroczonej świadczenia na zasadach analogicznych jak w zakresie części gotówkowej (tj.: na okresy roczne, dwuletnie, trzyletnie). Podczas okresu przetrzymania pracownik któremu przyznano świadczenie nie może wykonać praw związanych z przyznanymi akcjami fantomowymi.

Wartość godziwa akcji fantomowych ustalana zgodnie z przyjętymi zasadami (tj.: w oparciu o dokonane szacunki z uwzględnieniem współczynnika redukcji) jest alokowana w okresie nabywania uprawnień. Wartość świadczenia ujmowana jest jako zobowiązanie wobec pracowników w korespondencji z rachunkiem wyników.

2.27.4. Zobowiązania z tytułu programów retencyjnych

W Banku wdrożone zostały programy retencyjne mające na celu zmniejszenia ryzyka odejść kluczowych pracowników. Rezerwa na zobowiązania długoterminowe z tytułu programów retencyjnych naliczona jest metodą aktuarialną.

2.28. Kapitał podstawowy

2.28.1. Koszty emisji akcji

Koszty bezpośrednio związane z emisją nowych akcji, po odliczeniu ewentualnego podatku dochodowego, pomniejszają ujęte w kapitale własnym wpływy z emisji.

2.28.2. Akcje własne

W przypadku nabycia akcji Banku przez Bank lub inne jednostki Grupy objęte konsolidacją, zapłacona kwota pomniejsza kapitał własny jako akcje własne do momentu ich anulowania. W przypadku sprzedaży lub powtórnego przydziału tych akcji, otrzymana zapłata wykazywana jest w kapitale własnym.

2.29. Kapitał zapasowy

Kapitał zapasowy tworzy się z corocznych odpisów dokonywanych z zysku lub z innych źródeł.

Kapitał zapasowy przeznaczony jest na pokrycie strat bilansowych Banku lub na inne cele, w tym na wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy. O wykorzystaniu kapitału zapasowego rozstrzyga Walne Zgromadzenie Banku.

2.30. Pozostałe kapitały rezerwowe

W Banku może być utworzony fundusz na niezidentyfikowane ryzyko z całości lub części środków rezerwy na ryzyko ogólne. Fundusz może być wykorzystany wyłącznie na pokrycie strat bilansowych Banku.

Do pozostałych kapitałów rezerwowych zalicza się kapitał, który powstaje w wyniku aktualizacji wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży.

2.31. Fundusz ogólnego ryzyka bankowego tworzony z zysku netto

Fundusz ogólnego ryzyka bankowego utworzony został zgodnie z Prawem bankowym z dnia 29 sierpnia 1997 r. z zysku po opodatkowaniu. Fundusz ogólnego ryzyka bankowego podlega podziałowi wyłącznie za zgodą akcjonariuszy wyrażoną w trakcie Walnego Zgromadzenia Banku. Fundusz ogólnego ryzyka bankowego prezentowany jest w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w pozycji „Pozostałe kapitały rezerwowe”.

2.32. Działalność powiernicza

Bank BGŻ BNP Paribas S.A. prowadzi działalność powierniczą w zakresie obsługi rachunków papierów wartościowych klientów.

Aktywa zarządzane w ramach działalności powierniczej nie zostały wykazane w niniejszym sprawozdaniu finansowym, ponieważ nie spełniają definicji aktywów Grupy.

2.33. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Dla potrzeb sprawozdania z przepływów pieniężnych środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych obejmują pozycje wymagalne w ciągu trzech miesięcy od dnia nabycia, w tym: środki pieniężne w kasie oraz środki w Banku Centralnym o nieograniczonych możliwościach dysponowania (rachunek bieżący), rachunek rezerwy obowiązkowej, należności od banków (w tym rachunki nostro).

3. WARTOŚCI SZACUNKOWE

Bank dokonuje oszacowań i przyjmuje założenia, które mają wpływ na wartości aktywów i zobowiązań wykazywane w następnym okresie. Szacunki i założenia, które podlegają ciągłej ocenie, oparte są o doświadczenia historyczne i inne czynniki, w tym oczekiwania co do przyszłych zdarzeń, które w danej sytuacji wydają się uzasadnione.

a) Utrata wartości kredytów i pożyczek

Ocenie utraty wartości, zgodnie z MSSF, podlegają aktywa finansowe Banku wyceniane według zamortyzowanego kosztu oraz aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, które nie są wycenione do wartości godziwej. Aktywa finansowe poddawane są ocenie w zakresie sprawdzenia, czy wystąpiły obiektywne przesłanki utraty wartości.

W przypadku podmiotów gospodarczych z pełną księgowością Bank określił listę przesłanek utraty wartości takich jak np. znaczące trudności finansowe klienta, znaczące pogorszenie oceny ratingowej klienta, przeterminowanie powyżej 90 dni (lub ponad 30 dni dla ekspozycji ze statusem restrukturyzacji).

W przypadku klientów indywidualnych oraz Mikroprzedsiębiorstw z uproszczoną księgowością podstawową przesłanką utraty wartości jest przeterminowanie ponad 90 dni (lub ponad 30 dni dla ekspozycji z przyznanym udogodnieniem). Ponadto są uwzględniane inne przesłanki, takie jak np. restrukturyzacja należności, podejrzenie wyłudzenia.

Dla ekspozycji, dla których wystąpiły obiektywne przesłanki utraty wartości Bank dokonuje oceny utraty wartości na bazie oceny indywidualnej oraz stosując podejście kolektywne (grupowe). Ocena indywidualna dokonywana jest na aktywach uznanych przez Bank za indywidualnie znaczące.

Ocena utraty wartości aktywów indywidualnie znaczących

Ocena indywidualna przeprowadzana jest przez Bank na aktywach finansowych indywidualnie znaczących i polega na indywidualnej weryfikacji aktywów finansowych pod kątem utraty wartości. W ramach oceny indywidualnej określane są przyszłe, oczekiwane przepływy pieniężne, a utrata wartości stanowi różnicę pomiędzy bieżącą (bilansową) wartością aktywa finansowego indywidualnie znaczącego, a wartością przyszłych przepływów pieniężnych z tytułu danego aktywa finansowego, dyskontowanych przy wykorzystaniu efektywnej stopy procentowej. W szacowaniu przyszłych przepływów pieniężnych uwzględniane są przepływy z zabezpieczeń.

Ocena kolektywna (grupowa)

Oceną kolektywną objęte są aktywa zaklasyfikowane do:

- Indywidualnie nieznaczące,
- Indywidualnie znaczące, dla których nie stwierdzono utraty wartości.

Dla ekspozycji, dla których zidentyfikowano obiektywne przesłanki utraty wartości, tworzony jest odpis na utratę wartości aktywów finansowych metodą kolektywną (tzw. collective impairment). Wysokość odpisu na utratę wartości zależy od rodzaju ekspozycji kredytowej, długości opóźnienia w spłacie oraz rodzaju i wartości ustanowionych zabezpieczeń (dotyczy wybranych portfeli). Dla ekspozycji, dla których nie zidentyfikowano obiektywnych przesłanek utraty wartości tworzony jest odpis aktualizujący IBNR (incurred but not reported loss). Wysokość odpisu aktualizującego IBNR jest zależna od wysokości parametrów prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania (PD - probability of default), współczynników straty w przypadku niewykonanego zobowiązania (LGD – loss given default), współczynników konwersji udzielonych zobowiązań pozabilansowych na należności bilansowe (CCF- credit conversion factor) oraz okresu identyfikacji wystąpienia przesłanek utraty wartości przez aktywo finansowe (LIP – loss identification period).

Wysokość szacowanych odpisów metodą kolektywną, zarówno dla ekspozycji indywidualnie nieznaczących z rozpoznaną obiektywną przesłanką utraty wartości, jak również ekspozycji indywidualnie znaczących i nieznaczących bez rozpoznanej obiektywnej przesłanki utraty wartości, dokonywana jest metodami statystycznymi dla zdefiniowanych, homogenicznych z punktu widzenia ryzyka kredytowego – portfeli ekspozycji. Homogeniczne portfele ekspozycji tworzone są z uwzględnieniem segmentów klientów, rodzajów produktów kredytowych oraz – dla potrzeb szacowania odpisów IBNR - klas opóźnienia ekspozycji w spłatach, które nie przekraczają okresu 90 dni oraz – dla klientów instytucjonalnych posiadających wewnętrzny rating Banku - wysokość ratingu kredytowego przypisanego do klienta. Kryteria wyodrębniania portfeli homogenicznych stosowane przez Bank mają na celu zgrupowanie ekspozycji w sposób możliwie najbardziej dokładnie odzwierciedlający profil ryzyka kredytowego oraz - w rezultacie - jak najbardziej obiektywne i adekwatne oszacowanie poziomu odpisów na utratę wartości aktywów finansowych.

Parametry prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania (PD) są aktualizowane – zgodnie z metodyką oceny utraty wartości obowiązującą w Banku – 2 razy w roku. Do wyznaczania wysokości tego parametru wykorzystywane są analizy

statystyczne danych historycznych oraz obserwowalne miesięczne migracje ekspozycji kredytowych. Wartość parametrów LGD, CCF i LIP jest weryfikowana i aktualizowana raz do roku. W przypadku parametrów CCF Bank analizuje jaki procent udzielonych zobowiązań pozabilansowych przekształca się w zaangażowanie bilansowe w okresie LIP. Z kolei parametry LIP ustalane są w oparciu o analizy okresu, jaki upływa od momentu zajścia zdarzenia w następstwie którego doszło do wejścia dłużnika w stan utraty wartości do momentu faktycznego nadania mu statusu utraty wartości. Długość LIP jest uzależniona od charakteru produktu, efektywności oraz częstotliwości wykonywania przez Bank procesu monitoringu ekspozycji kredytowych. W przypadku wybranych portfeli parametr LGD wyznaczany jest odrębnie dla każdej ekspozycji zależnie od rodzaju i wartości ustanowionych zabezpieczeń. W pozostałych przypadkach jest on określany na poziomie zdefiniowanego portfela homogenicznego.

Przy podziale ekspozycji na ekspozycje z rozpoznaną obiektywną przesłanką utratą wartości i ekspozycje bez rozpoznanej obiektywnej przesłanki utraty wartości, Bank uwzględnia okres kwarantanny, zgodnie z którym ekspozycja kredytowa z rozpoznaną obiektywną przesłanką utraty wartości może być ponownie zaklasyfikowana do grupy ekspozycji bez rozpoznanej obiektywnej przesłanki utraty wartości dopiero w sytuacji, gdy klient terminowo tj. bez opóźnień przekraczających 30 dni obsługuje należność przez określoną liczbę miesięcy. Wymagany okres kwarantanny jest zróżnicowany w zależności od typu klienta. Długość okresu kwarantanny ustalana jest przez Bank na podstawie obserwacji historycznych, pozwalających na ocenę po jakim czasie prawdopodobieństwo powtórzenia defaultu spada do poziomu porównywalnego do innych ekspozycji sklasyfikowanych do kategorii bez przesłanek utraty wartości.

Wysokość odpisów na utratę wartości aktywów finansowych oszacowanych z wykorzystaniem modeli statystycznych w ramach metody kolektywnej oceny utraty wartości, poddawana jest okresowej weryfikacji historycznej (tzw. backtest). Parametry wykorzystywane do szacowania odpisów aktualizujących oraz modele statystyczne, objęte są również procesem zarządzania modelami, w ramach którego określone są, między innymi, zasady tworzenia, zatwierdzania, monitoringu i walidacji oraz weryfikacji historycznej modeli. Walidacja modeli i parametrów oraz weryfikacja historyczna odpisów aktualizujących/rezerw wyznaczonych metodą kolektywną jest przeprowadzana nie rzadziej niż raz w roku. Dodatkowo proces szacowania odpisów aktualizujących objęty jest okresową kontrolą funkcjonalną oraz poddawany jest niezależnej weryfikacji przez audyt wewnętrzny Banku.

b) Wartość godziwa instrumentów pochodnych

Wartość godziwą instrumentów finansowych nienotowanych na aktywnych rynkach ustala się stosując techniki wyceny (np. modele). Metody te są oceniane i weryfikowane okresowo przez wykwalifikowanych niezależnych pracowników, czyli takich, którzy nie uczestniczyli w opracowaniu tych metod. Wszystkie modele są zatwierdzane przed użyciem, a także kalibrowane w celu zapewnienia, że otrzymane wyniki odzwierciedlają faktyczne dane i porównywalne ceny rynkowe. W obecnie używanych modelach wykorzystywane są dane pozyskiwane z systemów informacyjnych Reuters i/lub Bloomberg. Instrumenty pochodne wyceniane są w oparciu o powszechnie akceptowalne modele. Liniowe instrumenty wyceniane są w oparciu o metodę zdyskontowanych przepływów, proste (plain vanilla) opcje wyceniane są w oparciu o model Blacka-Scholesa. Pozostałe opcje, wchodzące w skład lokat strukturyzowanych, wyceniane są bądź przez dekompozycję na opcje waniliowe bądź poprzez symulacje Monte Carlo.

Korekta CVA/DVA szacowana jest dla wszystkich aktywnych na dany dzień instrumentów pochodnych. Korekta szacowana jest w oparciu o prognozowaną przyszłą ekspozycję na danym instrumencie, rating kontrahenta oraz złożone/przyjęte zabezpieczenia.

c) Papiery wartościowe

Papiery wartościowe, dla których nie istnieje płynny rynek wyceniane są według modelu zdyskontowanych przepływów pieniężnych. W przypadku papierów zaklasyfikowanych do Poziomu 3 parametrem nieobserwowalnym jest marża na ryzyko kredytowe w wysokości marży rynkowej dla instrumentów o podobnej charakterystyce.

d) Utrata wartości aktywów trwałych

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Grupa ocenia istnienie przesłanek, które wskazują czy nastąpiła utrata wartości składników aktywów trwałych. W przypadku zidentyfikowania takiej przesłanki, Grupa dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej. Oszacowanie wartości użytkowej składnika aktywów trwałych wiąże się, między innymi, z przyjęciem założeń w zakresie szacunków co do kwot, terminów przyszłych przepływów pieniężnych, które Grupa może uzyskać z tytułu danego składnika aktywów trwałych, innych czynników. Szacując wartość godziwą pomniejszoną o koszty sprzedaży Grupa opiera się na dostępnych danych rynkowych na ten temat lub wycenach sporządzonych przez niezależnych rzeczoznawców, które co do zasady również opierają się na szacunkach.

e) Rezerwa na odprawy emerytalne

Rezerwy z tytułu odpraw emerytalnych zostały oszacowane za pomocą metod aktuarialnych przez niezależnego aktuarusza, przyjęte w tym celu założenia są aktualizowane na koniec każdego kwartału.

4. POŁĄCZENIE JEDNOSTEK GOSPODARCZYCH

Dnia 31 maja 2016 roku Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego dokonał wpisu o połączeniu przez przejęcie Banku BGŻ BNP Paribas S.A. z siedzibą w Warszawie i Sygma Bank Polska S.A. z siedzibą w Warszawie.

Połączenie ma na celu efektywniejsze wykorzystanie potencjału połączonych spółek oraz uzyskanie efektów ekonomiczno - finansowych synergii bezpośredniej i pośredniej, a w tym między innymi rozszerzenie posiadanej przez Bank BGŻ BNP Paribas S.A. oferty produktowej na polskim rynku produktów *consumer finance*, co będzie miało pozytywny wpływ na przychody Banku.

W wyniku połączenia Bank BGŻ BNP Paribas S.A. jako jednostka przejmująca, zgodnie z treścią przepisu zawartego w art. 494 § 1 KSH, wstąpił z dniem 31 maja 2016 roku we wszystkie prawa i obowiązki Sygma Bank Polska S.A. jako spółki przejmowanej. Spółka Sygma Bank Polska S.A. została rozwiązana, bez przeprowadzania postępowania likwidacyjnego, w dniu jej wykreślenia z rejestru, zgodnie z przepisem zawartym w art. 494 § 1 KSH.

Aktywa netto Sygma Bank Polska S.A. zostały objęte w zamian za środki pieniężne w wysokości 200 milionów złotych.

Połączenie Banku BGŻ BNP Paribas S.A. z Sygma Bank Polska S.A. stanowiło połączenie pod wspólną kontrolą, gdyż obie spółki były na dzień połączenia jednostkami zależnymi od BNP Paribas z siedzibą w Paryżu.

W wyniku rozliczenia połączenia Banku BGŻ BNP Paribas S.A. z Sygma Bank Polska S.A. na dzień połączenia spółek, tj. 31 maja 2016 roku, w sprawozdaniu Banku BGŻ BNP Paribas S.A. rozpoznane zostały aktywa netto Sygma Bank Polska S.A. o łącznej wartości 306 806 tysięcy złotych. Różnica pomiędzy kwotami przypisanymi do aktywów i zobowiązań w jednostkowym sprawozdaniu finansowym jednostki dominującej po połączeniu prawnym oraz wartością księgową inwestycji w jednostkę zależną sprzed połączenia prawnego została ujęta w pozycji Kapitały własne.

Poniżej zaprezentowano aktywa netto spółki Sygma Bank Polska S.A. na dzień 31 maja 2016 roku:

	31.05.2016 dane niebadane
AKTYWA	
Kasa i środki w Banku Centralnym	37
Należności od banków	244 363
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	1 530 414
Wartości niematerialne	2 569
Rzeczowe aktywa trwałe	9 036
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	36 550
Inne aktywa	23 650
Aktywa razem	1 846 619
ZOBOWIĄZANIA	
Zobowiązania wobec banków	1 390 460
Zobowiązania wobec klientów	5 742
Zobowiązania podporządkowane	70 480
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	4 775
Pozostałe zobowiązania	46 067
Rezerwy	22 199
Zobowiązania razem	1 539 723
Kapitał własny razem	306 896
Zobowiązania i kapitał własny razem	1 846 619

Przychody i koszty jednostki przejmowanej są ujmowane w jednostkowym sprawozdaniu Banku BGŻ BNP Paribas S.A. począwszy od daty połączenia prawnego.

W skonsolidowanym sprawozdaniu Grupy Kapitałowej BGŻ BNP Paribas S.A. Sygma Bank był konsolidowany metodą pełną od momentu zakupu 100% akcji Sygma Bank przez BGŻ BNP Paribas S.A. Przychody i koszty Sygma Bank są ujmowane w skonsolidowanym sprawozdaniu począwszy od 1 stycznia 2016 roku.

Zasady rachunkowości przyjęte dla transakcji

Połączenia pod wspólną kontrolą pomiędzy jednostką dominującą i jednostką zależną, w ramach których podmiotem kontynuującym działalność jest dotychczasowy podmiot dominujący, są rozliczane według metody, zgodnie z którą nabyte składniki aktywów oraz przejęte zobowiązania są rozpoznawane w sprawozdaniu finansowym spółki przejmującej według ich wartości księgowych ujętych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym jednostki dominującej na dzień połączenia. Różnica pomiędzy kwotami przypisanymi do aktywów i zobowiązań w jednostkowym sprawozdaniu finansowym jednostki dominującej po połączeniu prawnym oraz wartością księgową inwestycji w jednostkę zależną sprzed połączenia prawnego jest ujmowana w skonsolidowanym kapitale własnym.

Nabyte aktywa i zobowiązania są włączane do bilansu połączonego podmiotu według wartości bilansowej po uprzednim doprowadzeniu ich wartości do jednolitych metod wyceny i dokonaniu odpowiednich wyłączeń.

Rozliczenie połączenia odbywa się bez korekty danych porównywalnych, tzn. przychody i koszty jednostki przejmowanej są ujmowane w wyniku połączonego podmiotu począwszy od daty połączenia.

5. WYNIK Z TYTUŁU ODSETEK

	12 miesięcy do 31.12.2016	12 miesięcy do 31.12.2015
PRZYCHODY Z TYTUŁU ODSETEK		
Należności od banków	28 086	24 445
W rachunku bieżącym udzielone klientom	367 980	326 144
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:	1 848 346	1 487 688
przedsiębiorstwa	434 845	401 252
gospodarstwa domowe	1 326 685	1 034 758
instytucje sektora budżetowego	5 101	5 772
pozostałe podmioty	81 715	45 906
Instrumenty zabezpieczające	78 754	15 197
Zakupione papiery wartościowe z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu	-	7 559
Dłużne papiery wartościowe, w tym:	261 397	208 725
przeznaczone do obrotu	-	1 956
dostępne do sprzedaży	261 397	206 769
	2 584 563	2 069 758
KOSZTY ODSETEK		
Zobowiązania wobec banków	(105 429)	(66 109)
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	(12 781)	(16 938)
Zobowiązania wobec klientów, w tym:	(560 405)	(544 165)
przedsiębiorstwa	(160 303)	(108 768)
gospodarstwa domowe	(313 348)	(340 834)
instytucje sektora budżetowego	(18 288)	(14 211)
pozostałe podmioty	(68 466)	(80 352)
Instrumenty zabezpieczane	(79 796)	(12 206)
Sprzedane papiery wartościowe z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	-	(7 693)
	(758 411)	(647 111)
Wynik z tytułu odsetek	1 826 152	1 422 647

W 2016 roku łączna wartość przychodów odsetkowych obliczana z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej, w odniesieniu do aktywów finansowych, które nie są wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy wyniosła 2 505 809 tys. zł (2 052 605 tys. zł za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2015 roku), natomiast wartość kosztów odsetkowych obliczona z zastosowaniem efektywnej stopy, w odniesieniu do zobowiązań finansowych, które nie są

wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy wyniosła 689 945 tys. zł (634 905 tys. zł za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2015 roku).

Przychody odsetkowe zawierają odsetki od aktywów finansowych ocenianych indywidualnie i grupowo, dla których zidentyfikowano utratę wartości. Kwota powyższych odsetek, która została ujęta w kwocie przychodów odsetkowych za rok 2016 wynosi 209 110 tys. zł natomiast za rok 2015 wyniosła 118 167 tys. zł.

6. WYNIK Z TYTUŁU OPŁAT I PROWIZJI

	12 miesięcy do 31.12.2016	12 miesięcy do 31.12.2015
PRZYCHODY Z TYTUŁU OPŁAT I PROWIZJI		
od kredytów i pożyczek	196 667	143 140
od operacji rozliczeniowych	70 794	47 101
od obsługi rachunków	110 057	112 091
od zobowiązań gwarancyjnych	27 957	21 876
od operacji brokerskich	17 413	25 001
od kart płatniczych	78 861	70 836
od sprzedaży produktów ubezpieczeniowych	52 452	27 946
z tytułu zarządzania aktywami	9 092	4 367
pozostałe	44 719	41 487
	608 012	493 845
KOSZTY Z TYTUŁU OPŁAT I PROWIZJI		
od otrzymanych kredytów i pożyczek	(6 940)	(3 450)
od kart płatniczych	(54 802)	(46 391)
od sprzedaży produktów ubezpieczeniowych	(7 751)	(1 593)
związane z siecią placówek partnerskich	(11 195)	(5 353)
pozostałe	(34 104)	(14 356)
	(114 792)	(71 143)
Wynik z tytułu opłat i prowizji	493 220	422 702

Wynik z tytułu prowizji za rok 2016 zawiera kwotę 17 413 tys. zł z tytułu działalności powierniczej, natomiast za rok 2015 zawiera kwotę 25 001 tys. zł.

Wynik z tytułu prowizji zawiera przychody prowizyjne, które odnoszą się do aktywów i zobowiązań, które nie są wyceniane w wartości godziwej ze skutkiem wyceny odnoszonym do rachunku zysków i strat, za rok 2016 w kwocie 359 176 tys. zł, natomiast za rok 2015 w kwocie 283 177 tys. zł oraz koszty prowizyjne za rok 2016 w kwocie 14 691 tys. zł, a za rok 2015 w kwocie 5 043 tys. zł.

7. PRZYCHODY Z TYTUŁU DYWIDEND

	12 miesięcy do 31.12.2016	12 miesięcy do 31.12.2015
Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	5 801	4 394
Przychody z tytułu dywidend, razem	5 801	4 394

8. WYNIK NA DZIAŁALNOŚCI HANDLOWEJ

	12 miesięcy do 31.12.2016	12 miesięcy do 31.12.2015
Instrumenty dłużne	-	204
Instrumenty pochodne i wynik z pozycji wymiany	255 191	183 257
Wynik na działalności handlowej	255 191	183 461

9. WYNIK NA DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ

W ciągu roku Grupa nie dokonała zmiany klasyfikacji żadnych aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu na wyceniane do wartości godziwej.

	12 miesięcy do 31.12.2016	12 miesięcy do 31.12.2015
Aktywa dostępne do sprzedaży*	46 199	47 674
Pozostałe papiery wartościowe	-	78
Razem	46 199	47 752

* W dniu 21.06.2016 r. odbyło się rozliczenie transakcji przejęcia Visa Europe Limited przez Visa Inc. W wyniku tego rozliczenia Grupa BGŻ BNP Paribas otrzymała:

- 6 945 tys. EUR w gotówce (30 518 tys. zł przeliczonym po kursie 4,3945 z 20.06.2016 r.),
- 2 521 uprzywilejowanych akcji Visa Inc. Serii C.

Ponadto, rozliczeniu podlegała także odroczone płatność w gotówce w wysokości 1,12 mld EUR przypadająca na wszystkich uczestników transakcji, udział BGŻ BNP Paribas w tej kwocie wynosi 0,0535214433%. Przypadająca Grupie odroczone płatność w gotówce może zostać skorygowana w ciągu 3 lat od dnia transakcji w przypadku zaistnienia sytuacji opisanych w warunkach umowy.

Całkowity zysk z tytułu realizacji ww. transakcji wyniósł w BGŻ BNP Paribas 41 817 tys. zł i został on rozpoznany w rachunku zysków i strat w linii „Wynik na działalności inwestycyjnej”.

10. POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE

	12 miesięcy do 31.12.2016	12 miesięcy do 31.12.2015
Zysk na sprzedaży lub likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych	9 210	1 952
Zysk tytułu sprzedaży towarów i usług	18 455	5 979
Rozwiązanie rezerw na sprawy sporne i pozostałe zobowiązania	15 757	5 256
Z tytułu odzyskania kosztów windykacji	7 820	4 921
Z tytułu odzyskanych należności przedawnionych, umorzonych i nieściągalnych oraz spłaty należności wyłączonych ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej	28 636	10 009
Przychody z działalności inwestycyjnej	-	1 691
Przychody z działalności leasingowej	22 889	13 452
Inne przychody operacyjne	27 557	17 551
Pozostałe przychody operacyjne, razem	130 324	60 811

11. POZOSTAŁE KOSZTY OPERACYJNE

	12 miesięcy do 31.12.2016	12 miesięcy do 31.12.2015
Strata na sprzedaży lub likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych	(28 273)	(20 255)
Z tytułu utworzonych odpisów aktualizujących wartość pozostałych należności	(727)	(756)
Z tytułu utworzenia rezerw na sprawy sporne i pozostałe zobowiązania	(8 812)	(18 075)
Z tytułu windykacji należności	(27 479)	(16 761)
Z tytułu przekazanych darowizn	(3 561)	(2 245)
Koszty z działalności leasingowej	(23 123)	(12 816)
Wycena nieruchomości inwestycyjnej	(21)	-
Koszty dotyczące odszkodowań, kar i grzywien	(11 450)	(6 610)
Pozostałe koszty operacyjne	(13 145)	(14 941)
Pozostałe koszty operacyjne, razem	(116 591)	(92 459)

12. WYNIK ODPISÓW Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI AKTYWÓW FINANSOWYCH ORAZ REZERW NA ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE

	12 miesięcy do 31.12.2016	12 miesięcy do 31.12.2015
Należności od banków	(1 090)	(937)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom*	(402 147)	(318 919)
Udzielone zobowiązania warunkowe	4 354	17 980
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania warunkowe, razem	(398 883)	(301 876)

*Opis wpływu sprzedaży portfela kredytów znajduje się w nocie 22.

13. OGÓLNE KOSZTY ADMINISTRACYJNE

	12 miesięcy do 31.12.2016	12 miesięcy do 31.12.2015
Koszty pracownicze (Nota 14)	(901 432)	(740 248)
Koszty marketingu	(92 664)	(94 866)
Koszty informatyczne i telekomunikacyjne	(144 518)	(129 567)
Czynsze	(181 323)	(146 688)
Pozostałe koszty rzeczowe	(184 302)	(205 912)
Podróże służbowe	(9 425)	(4 950)
Koszty bankomatów i obsługi gotówkowej	(3 544)	(3 696)
Koszty outsourcingu w działalności leasingowej	(23 497)	(11 119)
Opłaty na Bankowy Fundusz Gwarancyjny	(128 913)	(98 839)
Obowiązkowa wpłata podmiotów objętych systemem gwarantowania*	-	(90 214)
Opłata na koszty nadzoru (KNF)	(4 738)	(5 016)
Opłata na Fundusz Wsparcia Kredytobiorców**	-	(38 168)
Ogólne koszty administracyjne, razem	(1 674 356)	(1 569 283)

*Obowiązkowa wpłata przeznaczona na wypłatę środków gwarantowanych deponentom Spółdzielczego Banku Rzemiosła i Rolnictwa w Wołominie zgodnie z uchwałą Zarządu Bankowego Funduszu Gwarancyjnego.

** Składka do Funduszu Wsparcia Kredytobiorców zgodnie z decyzją Rady Funduszu Wsparcia Kredytobiorców.

14. KOSZTY ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH

	12 miesięcy do 31.12.2016	12 miesięcy do 31.12.2015
Koszty wynagrodzeń	(702 620)	(572 560)
Narzuty na wynagrodzenia	(108 728)	(78 559)
Świadczenia na rzecz pracowników	(24 968)	(7 791)
Koszty rezerwy na restrukturyzację	(29 867)	(51 936)
Koszty rezerwy na przyszłe zobowiązania z tytułu niewykorzystanych urlopów oraz odpraw emerytalnych	(11 511)	(3 821)
Odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	(8 921)	(5 827)
Pozostałe	(14 817)	(19 754)
Koszty świadczeń pracowniczych, razem	(901 432)	(740 248)

15. AMORTYZACJA

	12 miesięcy do 31.12.2016	12 miesięcy do 31.12.2015
Rzeczowe aktywa trwałe	(82 080)	(68 591)
Wartości niematerialne	(124 517)	(79 866)
Amortyzacja, razem	(206 597)	(148 457)

16. PODATEK DOCHODOWY

	12 miesięcy do 31.12.2016	12 miesięcy do 31.12.2015
Podatek bieżący	(114 956)	(46 743)
Podatek odroczone	17 309	30 344
Podatek dochodowy	(97 647)	(16 399)
Wynik finansowy przed opodatkowaniem	174 507	29 692
Ustawowa stawka podatkowa	19%	19%
Podatek dochodowy od wyniku brutto	(33 156)	(5 642)
Wierzytelności spisane w straty	(14 478)	(1 549)
Koszty rzeczowe/przychody niepodatkowe	(1 540)	(137)
PFRON	(1 241)	(1 039)
Opłata ostrożnościowa na rzecz BFG	(7 482)	(3 894)
Odpis na skupione wierzytelności	-	(115)
Odpis aktualizujący należności	(1 384)	(761)
Podatek od instytucji finansowych	(35 321)	-
Pozostałe różnice	(3 045)	(3 262)
Obciążenie/uznanie wyniku finansowego Grupy z tytułu podatku dochodowego	(97 647)	(16 399)

17. ZYSK NA JEDNĄ AKCJĘ

PODSTAWOWY:	12 miesięcy do 31.12.2016	12 miesięcy do 31.12.2015
Zysk przypadający na akcjonariuszy Banku	76 860	13 293
Średnia ważona liczba akcji zwykłych (w sztukach)	84 238 318	75 077 094
Podstawowy zysk na akcję (wyrażony w PLN na akcję)	0,91	0,18
Zysk rozwodniony na akcję (wyrażony w PLN na akcję)	0,91	0,18

Zysk rozwodniony jest równy podstawowemu zyskowi na jedna akcję, ponieważ brak jest elementów powodujących rozwodnienie.

Podstawowy zysk na akcję wylicza się jako iloraz zysku przypadającego na akcjonariuszy Banku oraz średniej ważonej liczby akcji zwykłych w trakcie roku, z wyłączeniem akcji zwykłych nabytych przez Bank i wykazywanych jako „akcje własne”.

18. KASA I ŚRODKI W BANKU CENTRALNYM

	31.12.2016	31.12.2015
Gotówka i pozostałe środki	1 062 599	1 128 335
Rachunek w NBP	240 248	1 698 081
Kasa i środki w Banku Centralnym, razem	1 302 847	2 826 416

Grupa może wykorzystywać w ciągu dnia środki na rachunkach rezerwy obowiązkowej do bieżących rozliczeń pieniężnych na podstawie dyspozycji złożonej do Narodowego Banku Polskiego, musi jednak zapewnić utrzymanie średniego miesięcznego salda na tym rachunku w odpowiedniej wysokości wynikającej z deklaracji rezerwy obowiązkowej.

Środki na rachunku rezerwy obowiązkowej są oprocentowane w wysokości 0,9 stopy redyskontowej weksli. Na dzień 31 grudnia 2016 roku oprocentowanie środków na rachunku rezerwy obowiązkowej wynosiło 1,35% (31.12.2015 r.: 1,35%).

Saldo kasy i środków w Banku Centralnym zawiera rezerwę obowiązkową utrzymywaną na rachunku w NBP. Rezerwa deklarowana do utrzymania w miesiącu grudniu 2016 roku wynosiła 1 866 604 tys. zł (w grudniu 2015 roku 1 553 934 tys. zł).

Grupa musi utrzymywać średnie saldo środków pieniężnych w miesiącu powyżej zadeklarowanej rezerwy obowiązkowej.

19. NALEŻNOŚCI OD BANKÓW

	31.12.2016	31.12.2015
Rachunki bieżące	236 548	163 914
Lokaty międzybankowe	918 746	280 775
Kredyty i pożyczki	40 089	49 947
Inne należności	40 262	1 851
Należności brutto od banków	1 235 645	496 487
Odpisy z tytułu utraty wartości należności od banków	(2 053)	(1 056)
Należności netto od banków, razem	1 233 592	495 431

Zmiana stanu odpisów na należności od banków przedstawia się następująco:

	12 miesięcy do 31.12.2016	12 miesięcy do 31.12.2015
Stan odpisów z tytułu utraty wartości na należności od banków na początek okresu	(1 056)	487
Utworzenie odpisów	(3 686)	1 438
Rozwiązanie odpisów	2 596	(500)
Rezerwa przejęta w wyniku połączenia jednostek	-	79
Wykorzystanie w ciężar odpisów	-	(352)
Pozostałe zmiany	93	(96)
Stan odpisów z tytułu utraty wartości na należności od banków na koniec okresu	(2 053)	1 056

Należności od banków w podziale na oceniane indywidualnie i grupowo

31.12.2016	Oceniane indywidualnie z utratą wartości	Oceniane grupowo	Razem
Rachunki bieżące	-	236 548	236 548
Lokaty międzybankowe	-	918 746	918 746
Kredyty i pożyczki	-	40 089	40 089
Inne należności	-	40 262	40 262
Należności od banków brutto, razem	-	1 235 645	1 235 645
31.12.2015			
Rachunki bieżące	-	163 914	163 914
Lokaty międzybankowe	-	280 775	280 775
Kredyty i pożyczki	-	49 947	49 947
Inne należności	-	1 851	1 851
Należności od banków brutto, razem	-	496 487	496 487

Odpisy z tytułu utraty wartości należności od banków w podziale na oceniane indywidualnie i grupowo

	31.12.2016	31.12.2015
Oceniane indywidualnie	-	-
Oceniane grupowo	(2 053)	(1 056)
Odpisy, razem	(2 053)	(1 056)

Należności brutto od banków według terminów zapadalności

	31.12.2016	31.12.2015
Do 1 miesiąca	1 116 371	435 061
Od 1 miesiąca do 3 miesięcy	21 610	6 593
Od 3 miesięcy do 1 roku	14 041	20 940
Od 1 roku do 5 lat	23 028	32 723
Powyżej 5 lat	34 551	986
Kredyty, których termin zapadalności upłynął	26 044	184
Należności od banków według terminów zapadalności, razem	1 235 645	496 487

20. POCHODNE INSTRUMENTY FINANSOWE

Wartości godziwe posiadanych instrumentów pochodnych przedstawiono w poniższej tabeli:

31.12.2016	Wartość nominalna	Wartość godziwa	
		Aktywa	Zobowiązania
INSTRUMENTY POCHODNE HANDLOWE (PDO)			
WALUTOWE INSTRUMENTY POCHODNE:			
walutowe transakcje terminowe (FX Forward+NDF)	5 742 464	37 841	25 516
walutowe kontrakty swap	11 940 472	49 927	26 147
walutowe transakcje (CIRS)	1 844 744	4 958	5 487
opcje walutowe zakupione i sprzedane w obrocie pozagiełdowym	1 954 720	8 252	8 486
Razem walutowe instrumenty pochodne:	21 482 400	100 978	65 636
INSTRUMENTY POCHODNE STÓP PROCENTOWYCH:			
kontrakty swap dla stóp procentowych	23 118 463	204 282	188 685
międzywalutowe kontrakty swap stóp procentowych	-	-	-
kontrakty FRA	13 700 000	2 166	1 489
pozagiełdowe opcje dla stóp procentowych	3 026 815	12 552	12 508
Razem procentowe instrumenty pochodne:	39 845 278	219 000	202 682
POZOSTAŁE INSTRUMENTY POCHODNE			
opcje zakupione i sprzedane w obrocie pozagiełdowym	335 880	3 116	3 129
kontrakty swap dla towarów w obrocie pozagiełdowym	67 744	384	310
transakcje FX Spot	1 037 793	527	-
pozostałe opcje	8 500	-	-
Razem pozostałe instrumenty pochodne:	1 449 917	4 027	3 439
INSTRUMENTY POCHODNE HANDLOWE (PDO), RAZEM:	62 777 595	324 005	271 757
<i>w tym: – wyceniane na podstawie modeli</i>	<i>62 777 595</i>	<i>324 005</i>	<i>271 757</i>

31.12.2015	Wartość nominalna	Wartość godziwa	
		Aktywa	Zobowiązania
INSTRUMENTY POCHODNE HANDLOWE (PDO)			
WALUTOWE INSTRUMENTY POCHODNE:			
walutowe transakcje terminowe (FX Forward+NDF)	5 800 073	27 138	26 164
walutowe kontrakty swap	4 850 365	25 838	17 174
walutowe transakcje (CIRS)	879 953	5 090	(3)
opcje walutowe zakupione i sprzedane w obrocie pozagiełdowym	2 832 716	10 459	8 515
Razem walutowe instrumenty pochodne:	14 363 107	68 525	51 850
INSTRUMENTY POCHODNE STÓP PROCENTOWYCH:			
kontrakty swap dla stóp procentowych	43 458 255	279 779	281 084
międzywalutowe kontrakty swap stóp procentowych	1 037	262	-
kontrakty FRA	25 300 000	3 469	5 003
pozagiełdowe opcje dla stóp procentowych	1 230 627	5 783	5 180
inne kontrakty dla stóp procentowych	24 003	-	169
Razem procentowe instrumenty pochodne:	70 013 922	289 293	291 436
POZOSTAŁE INSTRUMENTY POCHODNE			
opcje zakupione i sprzedane w obrocie pozagiełdowym	384 577	4 751	2 904
kontrakty swap dla towarów w obrocie pozagiełdowym	188 789	5 566	5 188
transakcje FX Spot	842 933	12	161
pozostałe opcje	6 500	-	-
Razem pozostałe instrumenty pochodne:	1 422 799	10 329	8 253
INSTRUMENTY POCHODNE HANDLOWE (PDO), RAZEM:	85 799 828	368 147	351 539
<i>w tym: – wyceniane na podstawie modeli</i>	<i>85 799 828</i>	<i>368 147</i>	<i>351 539</i>

Wartość godziwa instrumentów pochodnych w rozbiciu na terminy zapadalności

31.12.2016	Wartość godziwa aktywa						Wartość godziwa zobowiązania					
	Razem	>1 miesiąc	>3 miesiące	>1 rok	>5 lat	Razem	>1 miesiąc	>3 miesiące	>1 rok	>5 lat		
		<=1 miesiąc	<=3 miesiące	<=12 miesięcy	<=5 lat		<=1 miesiąc	<=3 miesiące	<=12 miesięcy	<=5 lat		
INSTRUMENTY POCHODNE HANDLOWE (PDO)												
WALUTOWE INSTRUMENTY POCHODNE:												
walutowe transakcje terminowe (FX Forward+NDF)	37 841	5 953	6 880	16 366	8 642	-	25 516	8 398	7 396	7 677	2 045	-
walutowe kontrakty swap	49 927	19 104	19 822	11 001	-	-	26 147	10 745	8 599	5 716	1 087	-
walutowe transakcje (CIRS)	4 958	-	-	1 135	3 823	-	5 487	1 560	1 468	686	1 773	-
opcje walutowe zakupione i sprzedane w obrocie pozagiełdowym	8 252	354	3 303	3 805	790	-	8 486	358	3 503	3 833	792	-
Razem walutowe instrumenty pochodne:	100 978	25 411	30 005	32 307	13 255	-	65 636	21 061	20 966	17 912	5 697	-
INSTRUMENTY POCHODNE STÓP PROCENTOWYCH:												
kontrakty swap dla stóp procentowych	204 282	1	5 115	23 782	111 665	63 719	188 685	-	-	20 023	111 338	57 324
kontrakty FRA	2 166	-	-	1 960	206	-	1 489	-	9	1 480	-	-
pozagiełdowe opcje dla stóp procentowych	12 552	-	253	30	11 778	491	12 508	-	253	46	11 721	488
Razem procentowe instrumenty pochodne:	219 000	1	5 368	25 772	123 649	64 210	202 682	-	262	21 549	123 059	57 812
POZOSTAŁE INSTRUMENTY POCHODNE												
opcje zakupione i sprzedane w obrocie pozagiełdowym	3 116	-	146	6	2 964	-	3 129	-	147	6	2 976	-
kontrakty swap dla towarów w obrocie pozagiełdowym	384	-	316	68	-	-	310	-	275	35	-	-
transakcje FX Spot	527	527	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Razem pozostałe instrumenty pochodne:	4 027	527	462	74	2 964	-	3 439	-	422	41	2 976	-
INSTRUMENTY POCHODNE HANDLOWE (PDO), RAZEM:	324 005	25 939	35 835	58 153	139 868	64 210	271 757	21 061	21 650	39 502	131 732	57 812

31.12.2015	Wartość godziwa aktywa						Wartość godziwa zobowiązania					
	Razem	>1 miesiąc	>3 miesiące	>1 rok	>5 lat	Razem	>1 miesiąc	>3 miesiące	>1 rok	>5 lat		
		<=1 miesiąc	<=3 miesiące	<=12 miesięcy	<=5 lat		<=1 miesiąc	<=3 miesiące	<=12 miesięcy	<=5 lat		
INSTRUMENTY POCHODNE HANDLOWE (PDO)												
WALUTOWE INSTRUMENTY POCHODNE:												
walutowe transakcje terminowe (FX Forward+NDF)	27 138	3 952	6 836	14 018	2 332	-	26 164	4 569	6 920	12 377	2 298	-
walutowe kontrakty swap	25 838	7 476	8 137	10 225	-	-	17 174	3 707	8 760	4 707	-	-
walutowe transakcje (CIRS)	5 090	-	-	21	5 069	-	(3)	-	-	29	(32)	-
opcje walutowe zakupione i sprzedane w obrocie pozagiełdowym	10 459	(40)	4 089	4 354	2 056	-	8 515	381	4 242	3 865	27	-
Razem walutowe instrumenty pochodne:	68 525	11 388	19 062	28 618	9 457	-	51 850	8 657	19 922	20 978	2 293	-
INSTRUMENTY POCHODNE STÓP PROCENTOWYCH:												
kontrakty swap dla stóp procentowych	279 779	370	25 015	46 697	89 716	117 981	281 084	8 577	5 776	54 381	96 341	116 009
międzywalutowe kontrakty swap stóp procentowych	262	-	-	-	262	-	-	-	-	-	-	-
kontrakty FRA	3 469	-	-	3 298	171	-	5 003	-	-	4 875	128	-
pozagiełdowe opcje dla stóp procentowych	5 783	10	-	1 341	4 288	144	5 180	(1)	-	1 211	3 826	144
inne kontrakty dla stóp procentowych	-	-	-	-	-	-	169	169	-	-	-	-
Razem procentowe instrumenty pochodne:	289 293	380	25 015	51 336	94 437	118 125	291 436	8 745	5 776	60 467	100 295	116 153
POZOSTAŁE INSTRUMENTY POCHODNE												
opcje zakupione i sprzedane w obrocie pozagiełdowym	4 751	4	519	1 311	2 917	-	2 904	-	740	2 012	152	-
kontrakty swap dla towarów w obrocie pozagiełdowym	5 566	745	2 113	2 708	-	-	5 188	862	1 970	2 356	-	-
transakcje FX Spot	12	12	-	-	-	-	161	161	-	-	-	-
Razem pozostałe instrumenty pochodne:	10 329	761	2 632	4 019	2 917	-	8 253	1 023	2 710	4 368	152	-
INSTRUMENTY POCHODNE HANDLOWE (PDO), RAZEM:	368 147	12 529	46 709	83 973	106 811	118 125	351 539	18 425	28 408	85 813	102 740	116 153

Terminy zapadalności:

– dla NDF, Fx forward, Fx swap, Opcji walutowych i na indeksy, IRS, CIRS wyliczone jako różnica dni pomiędzy datą zapadalności transakcji a datą bilansową

– dla Fx spot, FRA, papierów do wydania/otrzymania wyliczone jako różnica dni pomiędzy datą waluty transakcji a datą bilansową

21. RACHUNKOWOŚĆ ZABEZPIECZEŃ

Grupa na dzień 31 grudnia 2016 roku stosuje rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej (fair value hedge).

Opis powiązania zabezpieczającego Zabezpieczane ryzyko to ryzyko stopy procentowej, a w szczególności zmiany wartości godziwej aktywów i zobowiązań o stałym oprocentowaniu, spowodowanych zmianami określonej stawki referencyjnej.

Pozycje zabezpieczane Pozycjami zabezpieczanymi są rachunki bieżące o stałej stopie procentowej w walucie EUR.

Instrumenty zabezpieczające Instrumenty zabezpieczające stanowią standardowe transakcje wymiany stopy procentowej (IRS), tzw. plain vanilla IRS w walucie EUR, w ramach których Grupa otrzymuje stałą stopę procentową i płaci zmienną stopę opartą na stawce EURIBOR 3M.

Instrumenty zabezpieczające			Wartość godziwa	
	EUR IRS	Wartość nominalna	Aktywa	Zobowiązania
	31.12.2016	4 019 360	18 671	-
	31.12.2015	4 714 504	2 711	-

Prezentacja wyniku na transakcjach zabezpieczanych i zabezpieczających Zmiana wyceny do wartości godziwej transakcji zabezpieczających ujmowana jest w wyniku na rachunkowości zabezpieczeń. Odsetki od transakcji IRS i pozycji zabezpieczanych ujmowane są w wyniku odsetkowym.

Kwoty rozpoznane w rachunku zysków i strat z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej (fair value hedge)

	31.12.2016	31.12.2015
Wynik odsetkowy na instrumentach pochodnych zabezpieczających	78 754	15 197
Wynik odsetkowy na instrumentach zabezpieczanych	(79 796)	(12 206)
Zmiana wyceny do wartości godziwej transakcji zabezpieczających zaprezentowana w Wyniku na rachunkowości zabezpieczeń	(77)	-
<i>w tym: zmiana wartości godziwej instrumentów zabezpieczających</i>	<i>(5 851)</i>	<i>(4 582)</i>
<i>zmiana wartości godziwej instrumentów zabezpieczanych</i>	<i>5 774</i>	<i>4 582</i>

Poniższa tabela prezentuje podział instrumentów pochodnych zabezpieczających według wartości nominalnej na dzień 31 grudnia 2016 roku w podziale na rezydualne terminy wymagalności:

Zabezpieczające instrumenty pochodne	31.12.2016							
	Wartość godziwa				Nominał			
	dodatnia	ujemna	do 1 m-ca	od 1 do 3 m-cy	od 3 m-cy do 1 roku	1-5 lat	> 5 lat	Razem
Kontrakty na stopę procentową								
Swapy (IRS)	18 671	-	17 696	-	1 971 200	1 875 624	154 840	4 019 360
Razem zabezpieczające instrumenty pochodne	18 671	-	17 696	-	1 971 200	1 875 624	154 840	4 019 360

Zabezpieczające instrumenty pochodne	31.12.2015							
	Wartość godziwa				Nominał			
	dodatnia	ujemna	do 1 m-ca	od 1 do 3 m-cy	od 3 m-cy do 1 roku	1-5 lat	> 5 lat	Razem
Kontrakty na stopę procentową								
Swapy (IRS)	2 711	-	17 046	-	1 500 000	3 184 673	12 785	4 714 504
Razem zabezpieczające instrumenty pochodne	2 711	-	17 046	-	1 500 000	3 184 673	12 785	4 714 504

22. KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM

	31.12.2016	31.12.2015
W RACHUNKU BIEŻĄCYM:	8 114 472	7 944 880
przedsiębiorstwa	4 188 362	3 906 021
gospodarstwa domowe:	3 918 198	3 967 365
klienci indywidualni	183 507	207 899
przedsiębiorcy indywidualni	428 561	497 868
rolnicy	3 306 130	3 261 598
instytucje sektora budżetowego	475	526
pozostałe podmioty	7 437	70 968
KREDYTY I POŻYCZKI:	49 962 755	47 330 763
przedsiębiorstwa:	15 127 379	14 152 769
inwestycyjne	7 198 133	6 154 067
obrotowe	3 557 759	3 778 853
pozostałe	4 371 487	4 219 849
gospodarstwa domowe:	31 476 050	30 371 955
klienci indywidualni, w tym:	21 885 691	21 148 995
nieruchomości	15 005 546	14 722 641
przedsiębiorcy indywidualni	2 251 724	2 352 245
rolnicy	7 338 635	6 870 715
instytucje sektora budżetowego	185 097	180 339
pozostałe podmioty	392 790	387 008
Należności leasingowe	2 781 439	2 238 692
Kredyty i pożyczki brutto, razem	58 077 227	55 275 643
Odpisy na należności (wielkość ujemna)	(3 001 356)	(3 006 099)
Kredyty i pożyczki netto, razem	55 075 871	52 269 544

Odpisy z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek udzielonych klientom

	31.12.2016	31.12.2015
W RACHUNKU BIEŻĄCYM:	(433 071)	(427 738)
przedsiębiorstwa	(292 401)	(286 390)
gospodarstwa domowe:	(140 033)	(140 770)
klienci indywidualni	(21 068)	(24 384)
przedsiębiorcy indywidualni	(66 233)	(74 438)
rolnicy	(52 732)	(41 948)
instytucje sektora budżetowego	-	-
pozostałe podmioty	(637)	(578)
KREDYTY I POŻYCZKI:	(2 568 285)	(2 578 361)
przedsiębiorstwa:	(943 480)	(1 009 631)
inwestycyjne	(284 646)	(231 727)
obrotowe	(481 415)	(443 234)
pozostałe	(177 419)	(334 670)
gospodarstwa domowe:	(1 525 360)	(1 473 521)
klienci indywidualni, w tym:	(1 084 337)	(1 048 463)
nieruchomości	(364 406)	(347 082)
przedsiębiorcy indywidualni	(235 033)	(242 403)
rolnicy	(205 990)	(182 655)
instytucje sektora budżetowego	(215)	(219)
pozostałe podmioty	(3 933)	(4 027)
Należności leasingowe	(95 297)	(90 963)
Odpisy na należności, razem	(3 001 356)	(3 006 099)

Kredyty i pożyczki brutto w podziale na oceniane indywidualnie i grupowo

31.12.2016	Oceniane indywidualnie z utratą wartości	Oceniane grupowo	RAZEM
W RACHUNKU BIEŻĄCYM:	331 154	7 783 318	8 114 472
przedsiębiorstwa	286 968	3 901 394	4 188 362
gospodarstwa domowe:	42 910	3 875 288	3 918 198
klienci indywidualni	5 153	178 354	183 507
przedsiębiorcy indywidualni	12 125	416 436	428 561
rolnicy	25 632	3 280 498	3 306 130
instytucje sektora budżetowego	-	475	475
pozostałe podmioty	1 276	6 161	7 437
KREDYTY I POŻYCZKI:	1 867 518	48 095 237	49 962 755
przedsiębiorstwa	1 499 998	13 627 381	15 127 379
gospodarstwa domowe:	364 045	31 112 005	31 476 050
klienci indywidualni	66 944	21 818 747	21 885 691
przedsiębiorcy indywidualni	96 989	2 154 735	2 251 724
rolnicy	200 112	7 138 523	7 338 635
instytucje sektora budżetowego	-	185 097	185 097
pozostałe podmioty	3 475	389 315	392 790
Należności leasingowe	-	2 781 439	2 781 439
Kredyty i pożyczki brutto, razem	2 198 672	55 878 555	58 077 227
31.12.2015			
W RACHUNKU BIEŻĄCYM:	308 711	7 636 169	7 944 880
przedsiębiorstwa	262 108	3 643 913	3 906 021
gospodarstwa domowe:	46 603	3 920 762	3 967 365
klienci indywidualni	12 857	195 042	207 899
przedsiębiorcy indywidualni	12 543	485 325	497 868
rolnicy	21 203	3 240 395	3 261 598
instytucje sektora budżetowego	-	526	526
pozostałe podmioty	-	70 968	70 968
KREDYTY I POŻYCZKI:	1 762 623	45 568 140	47 330 763
przedsiębiorstwa	1 288 158	12 864 611	14 152 769
gospodarstwa domowe:	344 592	30 027 363	30 371 955
klienci indywidualni	56 268	21 092 727	21 148 995
przedsiębiorcy indywidualni	116 431	2 235 814	2 352 245
rolnicy	171 893	6 698 822	6 870 715
instytucje sektora budżetowego	51	180 288	180 339
pozostałe podmioty	1 960	385 048	387 008
Należności leasingowe	127 862	2 110 830	2 238 692
Kredyty i pożyczki brutto, razem	2 071 334	53 204 309	55 275 643

Odpisy z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek w podziale na oceniane indywidualnie i grupowo

31.12.2016	Oceniane indywidualnie z utratą wartości	Oceniane grupowo*	RAZEM
W RACHUNKU BIEŻĄCYM:	(220 519)	(212 552)	(433 071)
przedsiębiorstwa	(201 208)	(91 193)	(292 401)
gospodarstwa domowe:	(19 298)	(120 735)	(140 033)
klienci indywidualni	(4 153)	(16 915)	(21 068)
przedsiębiorcy indywidualni	(6 382)	(59 851)	(66 233)
rolnicy	(8 763)	(43 969)	(52 732)
instytucje sektora budżetowego	-	-	-
pozostałe podmioty	(13)	(624)	(637)
KREDYTY I POŻYCZKI:	(974 986)	(1 593 299)	(2 568 285)
przedsiębiorstwa	(795 256)	(148 224)	(943 480)
gospodarstwa domowe:	(178 019)	(1 347 341)	(1 525 360)
klienci indywidualni	(32 194)	(1 052 143)	(1 084 337)
przedsiębiorcy indywidualni	(55 321)	(179 712)	(235 033)
rolnicy	(90 504)	(115 486)	(205 990)
instytucje sektora budżetowego	-	(215)	(215)
pozostałe podmioty	(1 711)	(2 222)	(3 933)
Należności leasingowe	-	(95 297)	(95 297)
Odpisy z tytułu utraty wartości należności, razem	(1 195 505)	(1 805 851)	(3 001 356)
31.12.2015			
W RACHUNKU BIEŻĄCYM:	(216 358)	(211 380)	(427 738)
przedsiębiorstwa	(191 352)	(95 038)	(286 390)
gospodarstwa domowe:	(25 006)	(115 764)	(140 770)
klienci indywidualni	(10 273)	(14 111)	(24 384)
przedsiębiorcy indywidualni	(7 738)	(66 700)	(74 438)
rolnicy	(6 995)	(34 953)	(41 948)
instytucje sektora budżetowego	-	-	-
pozostałe podmioty	-	(578)	(578)
KREDYTY I POŻYCZKI:	(1 032 077)	(1 546 284)	(2 578 361)
przedsiębiorstwa	(789 020)	(220 611)	(1 009 631)
gospodarstwa domowe:	(158 307)	(1 315 214)	(1 473 521)
klienci indywidualni	(27 646)	(1 020 817)	(1 048 463)
przedsiębiorcy indywidualni	(64 458)	(177 945)	(242 403)
rolnicy	(66 203)	(116 452)	(182 655)
instytucje sektora budżetowego	(44)	(175)	(219)
pozostałe podmioty	(1 961)	(2 066)	(4 027)
Należności leasingowe	(82 745)	(8 218)	(90 963)
Odpisy na należności, razem	(1 248 435)	(1 757 664)	(3 006 099)

*Odpisy z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek bez utraty wartości oraz z utratą wartości ocenianych grupowo.

Zmiana stanu odpisów na należności udzielone klientom przedstawia się następująco:

	12 miesięcy do 31.12.2016	12 miesięcy do 31.12.2015
Stan odpisów z tytułu utraty wartości na początek okresu	(3 006 099)	(1 430 389)
Utworzenie odpisów*	(1 959 065)	(2 010 656)
Rozwiązanie odpisów*	1 556 918	1 682 423
Wykorzystanie w ciężar odpisów	415 495	140 954
Odpisy przejęte w wyniku połączenia jednostek	29 988	(1 377 356)
Pozostałe zmiany (w tym różnice kursowe)	(38 593)	(11 075)
Stan odpisów z tytułu utraty wartości na koniec okresu	(3 001 356)	(3 006 099)

*Utworzenie i rozwiązanie odpisów z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek zostało zaprezentowane obrotami ze względu na funkcjonalne ograniczenia systemowe. Powyższa prezentacja nie ma wpływu na wynik finansowy Banku.

Kredyty i pożyczki brutto według terminów zapadalności

	31.12.2016	31.12.2015
Do 1 miesiąca	11 013 137	4 220 518
Od 1 miesiąca do 3 miesięcy	449 926	1 142 405
Od 3 miesięcy do 1 roku	2 373 044	4 876 787
Od 1 roku do 5 lat	11 177 175	14 733 415
Powyżej 5 lat	27 891 004	23 827 702
Kredyty, których termin zapadalności upłynął	5 172 941	6 474 816
Kredyty i pożyczki według terminów zapadalności, razem	58 077 227	55 275 643

Ekspozycje Banku na ryzyko kredytowe z tytułu kredytów i pożyczek według kryterium wystąpienia przesłanek utraty wartości

EKSPOZYCJE Z ROZPOZNANĄ UTRATĄ WARTOŚCI	31.12.2016	31.12.2015
wartość bilansowa brutto	4 484 357	4 202 122
odpis	(2 686 095)	(2 687 616)
Razem netto	1 798 262	1 514 506
EKSPOZYCJE BEZ PRZESŁANEK UTRATY WARTOŚCI		
wartość bilansowa brutto	53 592 870	51 073 521
odpis IBNR	(315 261)	(318 483)
Razem netto	53 277 609	50 755 038

Wartość brutto kredytów mieszkaniowych dla osób fizycznych w walucie (w tys. zł)

Kredyty wg walut	31.12.2016	31.12.2015
CHF	6 733 995	6 924 155
EUR	76 696	82 704
PLN	8 190 068	7 710 797
USD	4 787	4 985
Razem	15 005 546	14 722 641

Wartość portfela kredytowego w CHF

Portfel kredytowy (brutto), w tym:	31.12.2016		31.12.2015	
	Portfel ogółem	w tym zaangażowania w CHF	Portfel ogółem	w tym zaangażowania w CHF
W RACHUNKU BIEŻĄCYM:	8 114 472	4	7 944 880	-
przedsiębiorstwa	4 188 362	-	3 906 021	-
gospodarstwa domowe:	3 918 198	4	3 967 365	-
klienci indywidualni	183 507	4	207 899	-
przedsiębiorcy indywidualni	428 561	-	497 868	-
rolnicy	3 306 130	-	3 261 598	-
instytucje sektora budżetowego	475	-	526	-
pozostałe podmioty	7 437	-	70 968	-
KREDYTY I POŻYCZKI:	49 962 755	7 090 253	47 330 763	7 310 324
przedsiębiorstwa:	15 127 379	89 739	14 152 769	116 457
inwestycyjne	7 198 133	20 551	6 154 067	27 867
obrotowe	3 557 759	53 984	3 778 853	11 761
pozostałe	4 371 487	15 204	4 219 849	76 829
gospodarstwa domowe:	31 476 050	6 901 923	30 371 955	7 104 798
klienci indywidualni, w tym:	21 885 691	6 837 907	21 148 995	7 030 204
nieruchomości	15 005 546	6 733 995	14 722 641	6 924 155
przedsiębiorcy indywidualni	2 251 724	53 782	2 352 245	63 593
rolnicy	7 338 635	10 234	6 870 715	11 001
instytucje sektora budżetowego	185 097	-	180 339	-
pozostałe podmioty	392 790	2 593	387 008	2 811
Należności leasingowe	2 781 439	95 998	2 238 692	86 258
Kredyty i pożyczki brutto, razem	58 077 227	7 090 257	55 275 643	7 310 324

Wartość odpisów na kredyty w CHF

Portfel kredytowy (brutto), w tym:	31.12.2016		31.12.2015	
	Portfel ogółem	w tym zaangażowania w CHF	Portfel ogółem	w tym zaangażowania w CHF
W RACHUNKU BIEŻĄCYM:	(433 071)	-	(427 738)	-
przedsiębiorstwa	(292 401)	-	(286 390)	-
gospodarstwa domowe:	(140 033)	-	(140 770)	-
klienci indywidualni	(21 068)	-	(24 384)	-
przedsiębiorcy indywidualni	(66 233)	-	(74 438)	-
rolnicy	(52 732)	-	(41 948)	-
instytucje sektora budżetowego	-	-	-	-
pozostałe podmioty	(637)	-	(578)	-
KREDYTY I POŻYCZKI:	(2 568 285)	(306 212)	(2 578 361)	(258 775)
przedsiębiorstwa:	(943 480)	(12 553)	(1 009 631)	(16 734)
inwestycyjne	(284 646)	(797)	(231 727)	(98)
obrotowe	(481 415)	(8 145)	(443 234)	(668)
pozostałe	(177 419)	(3 611)	(334 670)	(15 968)
gospodarstwa domowe:	(1 525 360)	(279 004)	(1 473 521)	(239 929)
klienci indywidualni, w tym:	(1 084 337)	(267 181)	(1 048 463)	(230 132)
nieruchomości	(364 406)	(254 577)	(347 082)	(217 322)
przedsiębiorcy indywidualni	(235 033)	(9 985)	(242 403)	(8 438)
rolnicy	(205 990)	(1 838)	(182 655)	(1 359)
instytucje sektora budżetowego	(215)	-	(219)	-
pozostałe podmioty	(3 933)	-	(4 027)	(6)
Należności leasingowe	(95 297)	(14 655)	(90 963)	(2 106)
Kredyty i pożyczki brutto, razem	(3 001 356)	(306 212)	(3 006 099)	(258 775)

W 2016 roku Bank zawarł 3 umowy dotyczące sprzedaży portfela kredytów. Kwota wierzytelności sprzedanych w ramach umów objętych w istotnej części odpisami z tytułu utraty wartości, bądź w całości spisanych z bilansu Banku, wynosiła 545 133 tys. zł (kwoty główne, odsetki i inne należności poboczne). Cena umowna sprzedaży tych portfeli została ustalona na 75 604 tys. zł. Wpływ netto na wynik Banku z tytułu sprzedaży portfeli wyniósł 53 160 tys. zł i jest prezentowany w liniach utworzenie i rozwiązanie odpisów z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek.

23. NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU LEASINGU FINANSOWEGO

Należności z tytułu leasingu finansowego

	31.12.2016	31.12.2015
Należności (brutto) z tytułu leasingu finansowego	2 989 846	2 446 870
Niezrealizowane przychody finansowe	(208 407)	(208 178)
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	2 781 439	2 238 692
Odpisy z tytułu utraty wartości	(95 297)	(90 963)
Należności z tytułu leasingu finansowego, razem	2 686 142	2 147 729

Należności brutto z tytułu leasingu finansowego według terminów zapadalności

	31.12.2016	31.12.2015
Do 1 roku	858 963	648 468
Powyżej 1 roku do 5 lat	1 687 605	1 297 577
Powyżej 5 lat	443 278	500 825
Należności brutto z tytułu leasingu finansowego, razem	2 989 846	2 446 870

Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych

	31.12.2016	31.12.2015
Do 1 roku	784 912	581 186
Powyżej 1 roku do 5 lat	1 571 435	1 182 456
Powyżej 5 lat	425 092	475 050
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych , razem	2 781 439	2 238 692

24. AKTYWA FINANSOWE DOSTĘPNE DO SPRZEDAŻY

	31.12.2016	31.12.2015
Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży:	12 448 691	7 792 947
emitowane przez banki centralne - bony pieniężne NBP	999 959	-
emitowane przez instytucje rządowe szczebla centralnego – obligacje skarbowe	11 373 673	7 685 676
emitowane przez podmioty niefinansowe - obligacje	70 072	95 144
emitowane przez jednostki samorządowe – obligacje komunalne	4 987	12 127
Kapitałowe papiery wartościowe dostępne do sprzedaży (akcje i udziały)	47 603	48 592
Jednostki uczestnictwa	1 561	3 535
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, razem	12 497 855	7 845 074
<i>W tym:</i>		
<i>wyceniane metodą kwotowań rynkowych</i>	<i>11 374 313</i>	<i>7 689 232</i>
<i>wyceniane na podstawie modeli</i>	<i>1 123 542</i>	<i>155 842</i>

Zmiana stanu aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży przedstawia się następująco:

	12 miesięcy do 31.12.2016	12 miesięcy do 31.12.2015
Stan na 1 stycznia	7 845 074	7 084 017
Zakup papierów	25 812 367	117 246 501
Wykup papierów	(20 301 871)	(115 393 606)
Sprzedaż papierów	(621 539)	(2 382 598)
Zmiana w wycenie do wartości godziwej	(249 816)	(80 824)
Zmiana odsetek należnych, z tytułu różnic kursowych, dyskonta i premii	13 382	79 469
Aktywa finansowe przejęte w wyniku połączenia jednostek	-	1 292 115
Pozostałe zmiany	258	-
Stan na 31 grudnia według wartości bilansowej	12 497 855	7 845 074

Zgodnie z Ustawą z dnia 14 grudnia 1994 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, na dzień 31 grudnia 2016 r. Bank BGŻ BNP Paribas S.A. posiadał obligacje skarbowe ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie 274 449 tys. zł (o wartości nominalnej 285 000 tys. zł), które stanowiły zabezpieczenie funduszu ochrony środków gwarantowanych w ramach BFG i były zdeponowane na wydzielonym rachunku w NBP (w 2015 r. w kwocie 265 476 tys. zł o wartości nominalnej 275 052 tys. zł).

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży brutto według terminów zapadalności

	31.12.2016	31.12.2015
Bez terminu zapadalności	49 164	52 127
Do 1 miesiąca	999 959	-
Od 1 miesiąca do 3 miesięcy	-	-
Od 3 miesięcy do 1 roku	1 964 058	208 790
Od 1 roku do 5 lat	5 281 466	5 552 993
Powyżej 5 lat	4 203 208	2 031 164
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, razem	12 497 855	7 845 074

25. NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE

Na dzień 31.12.2016 r. Grupa posiadała nieruchomość inwestycyjną w postaci gruntu niezabudowanego o powierzchni 46,85 ha we Wrocławiu Marszowicach.

Wartość godziwa nieruchomości w kwocie 54 466 tys. zł została oszacowana na podstawie operatu szacunkowego sporządzonego w dniu 28 listopada 2016 r. przez zewnętrznego rzeczoznawcę majątkowego na kwotę 60.518 tys. zł oraz uwzględnieniu w wycenie dodatkowych ryzyk związanych z nieruchomością inwestycyjną.

	12 miesięcy do 31.12.2016	12 miesięcy do 31.12.2015
Saldo otwarcia	54 627	54 627
Aktualizacja wartości	(161)	-
Sprzedaż	-	-
Saldo zamknięcia, z tego:	54 466	54 627
cena nabycia	12 246	12 246
przeszacowanie do wartości godziwej	42 220	42 381

26. WARTOŚCI NIEMATERIALNE

	31.12.2016	31.12.2015
Licencje	195 934	218 004
Inne wartości niematerialne	6 153	6 447
Nakłady na wartości niematerialne	44 465	32 004
Wartości niematerialne, razem	246 552	256 455

12 miesięcy do 31.12.2016	Licencje	Inne wartości niematerialne	Nakłady na wartości niematerialne	Ogółem
WARTOŚĆ KSIĘGOWA BRUTTO				
Saldo na dzień 1 stycznia	720 045	22 063	32 561	774 669
<i>Zwiększenia:</i>	<i>108 870</i>	<i>3 004</i>	<i>120 572</i>	<i>232 446</i>
przeniesienie z nakładów	95 021	1 290	-	96 311
zakupy	13 849	1 714	120 572	136 135
<i>Zmniejszenia:</i>	<i>(98 632)</i>	<i>(6 082)</i>	<i>(106 974)</i>	<i>(211 688)</i>
przeniesienie z nakładów	-	-	(88 693)	(88 693)
sprzedaż, likwidacja, darowizna, niedobór	(98 632)	(6 082)	(14 534)	(119 248)
inne	-	-	(3 747)	(3 747)
Saldo na dzień 31 grudnia	730 283	18 985	46 159	795 427
UMORZENIE				
Saldo na dzień 1 stycznia	502 020	14 665	-	516 685
<i>Zmiany stanu:</i>	<i>32 329</i>	<i>(1 833)</i>	<i>-</i>	<i>30 496</i>
amortyzacja za rok obrotowy	109 129	2 644	-	111 773
sprzedaż, likwidacja, darowizna, niedobór	(76 800)	(4 477)	-	(81 277)
Saldo na dzień 31 grudnia	534 349	12 832	-	547 181
ODPISY Z TYTUŁU TRWAŁEJ UTRATY WARTOŚCI				
Saldo na dzień 1 stycznia	-	-	557	557
<i>Zmiany stanu:</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>1 137</i>	<i>1 137</i>
aktualizacja odpisu	-	-	1 137	1 137
Saldo na dzień 31 grudnia	-	-	1 694	1 694
WARTOŚĆ KSIĘGOWA NETTO				
Saldo na dzień 1 stycznia	218 025	7 398	32 004	257 427
Saldo na dzień 31 grudnia	195 934	6 153	44 465	246 552

12 miesięcy do 31.12.2015	Licencje	Inne wartości niematerialne	Nakłady na wartości niematerialne	Ogółem
WARTOŚĆ KSIĘGOWA BRUTTO				
Saldo na dzień 1 stycznia	465 485	4 515	27 836	497 836
<i>Zwiększenia:</i>	280 659	16 074	68 676	365 409
przeniesienie z nakładów	48 154	284	-	48 438
przeniesienie ze środków trwałych	520	-	-	520
zakupy	54 335	441	52 744	107 520
nabycie w wyniku połączenia jednostek	177 650	15 349	15 932	208 931
<i>Zmniejszenia:</i>	(26 404)	(39)	(63 951)	(90 394)
przeniesienie z nakładów	-	-	(48 438)	(48 438)
sprzedaż, likwidacja, darowizna, niedobór	(26 404)	(39)	-	(26 443)
inne	-	-	(15 513)	(15 513)
Saldo na dzień 31 grudnia	719 740	20 550	32 561	772 851
UMORZENIE				
Saldo na dzień 1 stycznia	328 613	3 916	-	332 529
<i>Zmiany stanu:</i>	173 123	10 187	-	183 310
amortyzacja za rok obrotowy	78 504	1 452	-	79 956
sprzedaż, likwidacja, darowizna, niedobór	(26 386)	(27)	-	(26 413)
nabycie w wyniku połączenia jednostek	121 098	8 762	-	129 860
inne	(93)	-	-	(93)
Saldo na dzień 31 grudnia	501 736	14 103	-	515 839
ODPISY Z TYTUŁU TRWAŁEJ UTRATY WARTOŚCI				
Saldo na dzień 1 stycznia	-	-	-	-
<i>Zmiany stanu:</i>	-	-	557	557
aktualizacja odpisu aktualizującego	-	-	2 163	2 163
nabycie w wyniku połączenia jednostek	-	-	2	2
inne	-	-	(1 608)	(1 608)
Saldo na dzień 31 grudnia	-	-	557	557
WARTOŚĆ KSIĘGOWA NETTO				
Saldo na dzień 1 stycznia	136 872	599	27 836	165 307
Saldo na dzień 31 grudnia	218 004	6 447	32 004	256 455

W odniesieniu do wartości niematerialnych, które nie są jeszcze dostępne do użytkowania, tzn. będące w trakcie realizacji, Grupa na bieżąco identyfikuje przesłanki utraty wartości.

Grupa według stanu na 31.12.2016 r. oraz 31.12.2015 r. nie posiadała istotnych zobowiązań umownych zaciągniętych w związku z nabyciem wartości niematerialnych.

27. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE

	31.12.2016	31.12.2015
Środki trwałe, w tym:	528 009	495 458
grunty i budynki	242 890	252 157
inwestycje w obcych środkach trwałych	98 801	102 067
sprzęt informatyczny	130 451	84 740
wyposażenie biurowe	30 102	49 262
urządzenia i środki transportu	25 765	7 232
Środki trwałe w budowie	17 993	41 743
Rzeczowe aktywa trwałe, razem	546 002	537 201

Poniżej przedstawiono zmiany stanu rzeczowych aktywów trwałych w roku 2016 i 2015:

12 miesięcy do 31.12.2016	Grunty i budynki	Rzeczowe środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Ogółem
WARTOŚĆ KSIĘGOWA BRUTTO				
Saldo na dzień 1 stycznia	438 412	995 763	41 743	1 475 918
<i>Zwiększenia:</i>	<i>5 583</i>	<i>120 605</i>	<i>77 910</i>	<i>204 098</i>
przeniesienie ze środków trwałych w budowie	5 583	84 064	-	89 647
zakupy	-	32 794	77 910	110 704
inne	-	3 747	-	3 747
<i>Zmniejszenia:</i>	<i>(3 570)</i>	<i>(109 593)</i>	<i>(101 660)</i>	<i>(214 823)</i>
przeniesienie ze środków trwałych w budowie	-	-	(96 651)	(96 651)
sprzedaż, likwidacja, darowizna, niedobór, kradzież	(3 570)	(109 593)	(5 009)	(118 172)
Saldo na dzień 31 grudnia	440 425	1 006 775	17 993	1 465 193
UMORZENIE (-)				
Saldo na dzień 1 stycznia	184 190	751 441	-	935 631
<i>Zmiany stanu:</i>	<i>9 108</i>	<i>(30 293)</i>	<i>-</i>	<i>(21 185)</i>
amortyzacja za rok obrotowy	10 655	70 351	-	81 006
sprzedaż, likwidacja, darowizna, niedobór	(1 547)	(100 644)	-	(102 191)
Saldo na dzień 31 grudnia	193 298	721 148	-	914 446
ODPISY Z TYTUŁU TRWAŁEJ UTRATY WARTOŚCI (-)				
Saldo na dzień 1 stycznia	2 065	1 021	-	3 086
<i>Zmiany stanu:</i>	<i>2 172</i>	<i>(513)</i>	<i>-</i>	<i>1 659</i>
aktualizacja odpisu	1 809	(513)	-	1 296
inne	363	-	-	363
Saldo na dzień 31 grudnia	4 237	508	-	4 745
WARTOŚĆ KSIĘGOWA NETTO				
Saldo na dzień 1 stycznia	252 157	243 301	41 743	537 201
Saldo na dzień 31 grudnia	242 890	285 119	17 993	546 002

12 miesięcy do 31.12.2015	Grunty i budynki	Rzeczowe środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Ogółem
WARTOŚĆ KSIĘGOWA BRUTTO				
Saldo na dzień 1 stycznia	428 093	532 346	6 592	967 031
<i>Zwiększenia:</i>	13 162	524 533	55 887	593 582
przeniesienie ze środków trwałych w budowie	2 125	16 531	-	18 656
zakupy	-	40 160	53 300	93 460
nabycie w wyniku połączenia jednostek	10 639	462 144	2 587	475 370
inne	398	5 698	-	6 096
<i>Zmniejszenia:</i>	(2 843)	(61 116)	(20 736)	(84 695)
przeniesienie ze środków trwałych w budowie	-	-	(18 656)	(18 656)
przeniesienie ze środków trwałych	-	-	(520)	(520)
sprzedaż, likwidacja, darowizna, niedobór, kradzież	(2 843)	(61 116)	(77)	(64 036)
inne	-	-	(1 483)	(1 483)
Saldo na dzień 31 grudnia	438 412	995 763	41 743	1 475 918
UMORZENIE (-)				
Saldo na dzień 1 stycznia	171 047	381 985	-	553 032
<i>Zmiany stanu:</i>	13 143	369 456	-	382 599
amortyzacja za rok obrotowy	10 474	57 787	-	68 261
sprzedaż, likwidacja, darowizna, niedobór	(695)	(52 953)	-	(53 648)
nabycie w wyniku połączenia jednostek	3 364	364 292	-	367 656
inne	-	330	-	330
Saldo na dzień 31 grudnia	184 190	751 441	-	935 631
ODPISY Z TYTUŁU TRWAŁEJ UTRATY WARTOŚCI (-)				
Saldo na dzień 1 stycznia	2 667	269	-	2 936
<i>Zmiany stanu:</i>	(602)	752	-	150
aktualizacja odpisu	-	(51)	-	(51)
nabycie w wyniku połączenia jednostek	-	803	-	803
sprzedaż	(602)	-	-	(602)
Saldo na dzień 31 grudnia	2 065	1 021	-	3 086
WARTOŚĆ KSIĘGOWA NETTO				
Saldo na dzień 1 stycznia	254 379	150 092	6 592	411 063
Saldo na dzień 31 grudnia	252 157	243 301	41 743	537 201

Grupa według stanu na 31.12.2016 r. oraz 31.12.2015 r. nie posiadała istotnych zobowiązań umownych zaciągniętych w związku z nabyciem rzeczowych aktywów trwałych.

28. INNE AKTYWA

INNE AKTYWA:	31.12.2016	31.12.2015
dłużnicy różni	214 630	61 261
rozrachunki międzybankowe i międzysystemowe	17 240	500
koszty do rozliczenia w czasie	45 605	38 126
przychody do otrzymania	64 192	47 835
rozliczenia z tytułu kart płatniczych	9 780	12 633
rozrachunki z tytułu podatków i świadczeń publiczno-prawnych	147 606	108 542
rozrachunki z tytułu ubezpieczeń	5 474	930
pozostałe rozrachunki związane z działalnością leasingową	22 936	20 667
pozostałe	3 019	10 863
Inne aktywa brutto, razem	530 482	301 357
Odpisy aktualizujące wartość na należności od dłużników różnych	(55 168)	(49 836)
Inne aktywa netto, razem	475 314	251 521

29. ZOBOWIĄZANIA WOBEC BANKÓW

	31.12.2016	31.12.2015
Rachunki bieżące	199 895	120 628
Depozyty międzybankowe	127 507	1 288 942
Kredyty i pożyczki otrzymane	6 957 003	8 447 998
Inne zobowiązania	24 409	19 324
Zobowiązania wobec banków, razem	7 308 814	9 876 892

Zobowiązania wobec banków według terminów wymagalności

	31.12.2016	31.12.2015
Do 1 miesiąca	2 488 365	2 930 309
Powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	1 111 419	438 008
Powyżej 3 miesięcy do 1 roku	823 391	1 737 753
Powyżej 1 roku do 5 lat	1 154 164	2 759 216
Powyżej 5 lat	1 731 475	2 011 606
Zobowiązania wobec banków, razem	7 308 814	9 876 892

30. ZOBOWIĄZANIA WOBEC KLIENTÓW

	31.12.2016	31.12.2015
POZOSTAŁE PODMIOTY FINANSOWE:	3 990 812	4 935 155
Rachunki bieżące	212 503	622 755
Depozyty terminowe	1 754 338	2 028 453
Kredyty i pożyczki otrzymane	2 023 662	2 240 934
Inne zobowiązania, w tym:	309	43 013
z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	266	43 002
pozostałe	43	11
KLIENCI INDYWIDUALNI:	27 527 173	24 079 361
Rachunki bieżące	14 725 418	13 398 459
Depozyty terminowe	12 680 228	10 595 406
Inne zobowiązania, w tym:	121 527	85 496
z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	45 511	36 017
pozostałe	76 016	49 479
KLIENCI KORPORACYJNI:	22 819 005	16 817 438
Rachunki bieżące	12 090 445	9 888 534
Depozyty terminowe	10 451 327	6 695 150
Inne zobowiązania, w tym:	277 233	233 754
z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	245 867	208 568
pozostałe	31 366	25 186
W TYM ROLNICY:	1 630 880	1 309 339
Rachunki bieżące	1 423 807	1 133 901
Depozyty terminowe	198 073	171 893
Inne zobowiązania, w tym:	9 000	3 545
z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	3 521	3 500
pozostałe	5 479	45
KLIENCI SEKTORA BUDŻETOWEGO:	818 024	695 437
Rachunki bieżące	585 195	502 878
Depozyty terminowe	229 848	192 425
Inne zobowiązania, w tym:	2 981	134
z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	23	134
pozostałe	2 958	-
Zobowiązania wobec klientów, razem	55 155 014	46 527 391

Zobowiązania wobec klientów według terminów wymagalności

	31.12.2016	31.12.2015
Do 1 miesiąca	31 295 171	33 745 463
Powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	14 759 663	4 514 838
Powyżej 3 miesięcy do 1 roku	6 361 112	4 985 764
Powyżej 1 roku do 5 lat	748 220	1 051 986
Powyżej 5 lat	1 990 848	2 229 340
Zobowiązania wobec klientów, razem	55 155 014	46 527 391

31. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU EMISJI DŁUŻNYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH

Zmiana stanu wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych

	12 miesięcy do 31.12.2016	12 miesięcy do 31.12.2015
Stan na początek okresu	469 083	762 311
Emisja certyfikatów depozytowych	-	-
Wykup certyfikatów depozytowych	(71 996)	(294 775)
Zmiana z tytułu dyskonta, odsetek, prowizji i opłat od certyfikatów depozytowych rozliczanych wg ESP, różnic kursowych	972	1 547
Stan wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych na koniec okresu	398 059	469 083

W 2008 r. Bank zawarł z trzema bankami finansującymi pakiet umów programu emisji bankowych papierów wartościowych (Certyfikatów Depozytowych) na okaziciela w formie materialnej denominowanych w PLN.

Bank jako emitent papierów dłużnych zawarł Umowę Dealerską oraz Umowę Emisyjną na potrzeby Programu Emisji Papierów Dłużnych („Program”) z Bankiem Handlowym w Warszawie S.A., Bankiem Pekao S.A., BRE Bankiem S.A. (obecnie mBank S.A.) oraz ING Bankiem Śląskim S.A., pełniących rolę Dealerów Programu. Program przewiduje wielokrotne emisje Certyfikatów Depozytowych („CD”) oraz Obligacji Banku („obligacje”) denominowanych w PLN o łącznej wartości nominalnej nie większej niż 3 500 mln PLN. Bank będzie emitować CD zerokuponowe oraz kuponowe na okres nie dłuższy niż 5 lat oraz obligacje kuponowe i zerokuponowe, które mogą być emitowane na termin nie dłuższy niż 10 lat. Umowy zostały zawarte na czas nieokreślony.

Program Emisji Papierów Dłużnych jest przeznaczony na finansowanie bieżącej działalności kredytowej Grupy.

Umowy są odnowieniem i rozszerzeniem o emisję obligacji dotychczasowego Programu Emisji Papierów Dłużnych z dnia 14 marca 2008 r.

Na dzień 31 grudnia 2016 r. stan emisji certyfikatów depozytowych wynosi 394 000 tys. zł (wartość nominalna), natomiast na 31 grudnia 2015 r. wynosił 465 000 tys. zł (wartość nominalna).

32. ZOBOWIĄZANIA PODPORZĄDKOWANE

Na dzień 31 grudnia 2016 r. wartość bilansowa zobowiązań podporządkowanych wynosi 1 768 458 tys. zł (na 31.12.2015 r. wynosiła 847 568 tys. zł).

Zmiana stanu zobowiązań podporządkowanych	12 miesięcy do 31.12.2016	12 miesięcy do 31.12.2015
Stan na początek okresu	847 568	320 951
Pożyczka przejęta w wyniku połączenia jednostek	-	474 016
Zaciągnięcie pożyczek	882 400	-
Zmiana na odsetkach	2 029	(1 779)
Różnice kursowe	36 461	54 380
Stan na koniec okresu	1 768 458	847 568

33. POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA

	31.12.2016	31.12.2015
Rozrachunki międzybankowe i międzysystemowe	345 720	165 646
Wierzyciele różni	140 144	64 860
Rozliczenia z tytułu kart płatniczych	42 922	37 929
Rezerwy na koszty rzeczowe	139 959	157 340
Rezerwy na pozostałe zobowiązania wobec pracowników	131 665	113 929
Rezerwa na niewykorzystane urlopy	29 653	31 125
Przychody przyszłych okresów	83 187	42 596
Rozliczenia z tytułu umów rachunków powierniczych	63 098	8 429
Pozostałe rozliczenia publiczno-prawne	103 973	108 093
Rozrachunki z tytułu ubezpieczeń	17 577	6 851
Pozostałe rozrachunki związane z działalnością leasingową	16 233	15 521
Pozostałe	8 649	64 665
Pozostałe zobowiązania, razem	1 122 780	816 984

34. REZERWY

	31.12.2016	31.12.2015
Rezerwa na restrukturyzację	29 523	60 824
Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne zobowiązania	13 332	25 879
Rezerwa na udzielone zobowiązania finansowe i gwarancyjne	42 659	46 784
Rezerwa na sprawy sporne	26 687	20 913
Pozostałe rezerwy	8 840	9 754
Rezerwy, razem	121 041	164 154
	12 miesięcy do 31.12.2016	12 miesięcy do 31.12.2015
Rezerwy na restrukturyzację		
Wartość bilansowa na początek okresu	60 824	-
Utworzenie rezerwy	29 867	66 666
Wykorzystanie rezerw	(59 674)	(61 869)
Rozwiązanie rezerw	(2 080)	(49)
Rezerwa przejęta w wyniku połączenia jednostek	-	56 076
Inne zmiany	586	-
Wartość bilansowa na koniec okresu	29 523	60 824
	12 miesięcy do 31.12.2016	12 miesięcy do 31.12.2015
Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne zobowiązania		
Wartość bilansowa na początek okresu	25 879	26 859
Utworzenie rezerw	5 205	1 938
Rozwiązanie rezerw	(17 752)	(7 077)
Rezerwa przejęta w wyniku połączenia jednostek	-	4 159
Wartość bilansowa na koniec okresu	13 332	25 879
	12 miesięcy do 31.12.2016	12 miesięcy do 31.12.2015
Rezerwy na udzielone zobowiązania finansowe i gwarancyjne		
Wartość bilansowa na początek okresu	46 784	23 200
Utworzenie rezerwy	53 981	50 386
Rozwiązanie rezerwy	(52 820)	(68 366)
Rezerwa przejęta w wyniku połączenia jednostek	-	41 260
Inne zmiany	(5 286)	304
Wartość bilansowa na koniec okresu	42 659	46 784

	12 miesięcy do 31.12.2016	12 miesięcy do 31.12.2015
Rezerwy na sprawy sporne		
Wartość bilansowa na początek okresu	20 913	16 457
Utworzenie rezerwy	11 455	9 734
Wykorzystanie rezerw	(4 945)	(10 080)
Rozwiązanie rezerwy	(1 772)	(1 011)
Rezerwa przejęta w wyniku połączenia jednostek	-	5 809
Inne zmiany	1 036	4
Wartość bilansowa na koniec okresu	26 687	20 913
Pozostałe rezerwy		
Wartość bilansowa na początek okresu	9 754	1 596
Utworzenie rezerwy	6 146	2 137
Rozwiązanie rezerw	(5 668)	(2 985)
Rezerwa przejęta w wyniku połączenia jednostek	-	9 006
Inne zmiany	(1 392)	-
Wartość bilansowa na koniec okresu	8 840	9 754

- Według stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku łączna wartość przedmiotu sporu prowadzonych spraw sądowych wynosiła 489 228 tys. zł., w tym:
 - wartość przedmiotu sporu w sprawach o zapłatę przeciwko Bankowi (tj. z wyłączeniem postępowań przeciwegzekucyjnych oraz postępowań o stwierdzenie nieważności czynności prawnej) wynosiła 137 318 tys. zł.,
 - w sprawach przeciwko Bankowi o stwierdzenie nieważności czynności prawnej wynosiła 31 472 tys. zł.,
 - w sprawach, w których Bank jest powodem wynosiła 320 438 tys. zł.

Z udziałem BGŻ BNP Paribas S.A. nie toczą się postępowania, których wartość stanowi co najmniej 10% jego kapitałów własnych przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej.
- W dniu 6 października 2015 roku Sąd Apelacyjny wydał wyrok w sprawie sposobu naliczania opłaty interchange przez banki działające w porozumieniu. Sąd zmienił tym samym wyrok Sądu I instancji (Okręgowego) z roku 2013 poprzez oddalenie odwołań banków w całości, jednocześnie uwzględniając apelację Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK), który kwestionował znaczące obniżenie przez Sąd I instancji kar pieniężnych. Oznacza to utrzymanie wymiaru kary z pierwotnej decyzji Prezesa UOKiK z dnia 29 grudnia 2006 roku, na mocy której nałożono na 20 banków, w tym Bank BGŻ S.A. oraz Fortis Bank Polska S.A. kary w związku z praktykami ograniczającymi konkurencję w postaci ustalania w porozumieniu opłat interchange od transakcji realizowanych z użyciem kart płatniczych systemów Visa i MasterCard w Polsce. Całkowita kwota kary nałożona na Bank BGŻ BNP Paribas wynosiła 12 544 tys. zł, w tym: i) kara z tytułu działań Banku Gospodarki Żywnościowej w kwocie 9 650 tys. zł oraz ii) kara z tytułu działań Fortis Bank Polska S.A. (FBP) w kwocie 2 895 tys. zł. Bank zapłacił zasądzoną kwotę 19 października 2015 roku. Dnia 25 kwietnia 2016 r. Bank wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu.

Roszczenia przedsiębiorców wobec Banku (opłata interchange)

Do 31 grudnia 2016 roku Bank otrzymał łącznie 24 wnioski o zawezwanie do próby ugodowej od przedsiębiorców korzystających z płatności dokonywanych za pomocą kart płatniczych. Łączna wartość roszczeń w/w przedsiębiorców wynosi 985,68 mln zł, z których 975,99 mln dotyczy solidarnej odpowiedzialności Banku wraz z innymi bankami. Roszczenia te powstały w odniesieniu do prowizji interchange, ustalonych w wyniku umów dotyczących ograniczenia konkurencji, co więcej, wspomniane roszczenia są związane z faktem wykonania przez Bank w/w decyzji Prezesa UOKiK.

Postępowania wszczęte przez klientów Banku, którzy zawarli umowy kredytu denominowanego do CHF.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku Bank był pozwany w (11) jedenastu sprawach sądowych (w tym jednej, gdzie po stronie powodowej było 79 osób), w których klienci Banku żądają bądź stwierdzenia nieważności umowy kredytu hipotecznego w zakresie udzielenia kredytu denominowanego do waluty CHF, poprzez ustalenie, iż Bank udzielił kredytu w PLN bez denominacji do waluty obcej lub odszkodowania z tytułu nadużycia przez Bank prawa podmiotowego, w tym zasad współzycia społecznego i wprowadzenia klienta w błąd, lub pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności. Łączna wartość dochodzonych roszczeń w w/w sprawach wynosi 28,49 mln zł. Dodatkowo wskazać należy, iż w zakończonych już dwóch tego rodzaju sprawach skierowanych przeciwko Bankowi, sądy prawomocnie oddaliły powództwa klientów Banku.

3. Decyzją z dnia 31 lipca 2012 r. Prezes UOKiK uznał działania Banku związane ze stosowaniem przez Bank określonej treści wzorca umowy o prowadzenie indywidualnych kont emerytalnych za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, stwierdzając zaniechanie ich stosowania z dniem 10 sierpnia 2011 r. Prezes UOKiK nałożył na Bank karę pieniężną w łącznej wysokości 1 374 tys. zł. Bank dnia 21 sierpnia 2012 r. wniósł odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie, w którym wniósł o uchylenie zaskarżonej decyzji w zakresie nałożonych kar umownych. Wyrokiem z dnia 28.10.2014 r. Sąd oddalił odwołanie Banku w całości. Bank sporządził i wysłał apelację od w/w wyroku. Dnia 16 lutego 2016 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że obniżył karę o połowę tj. łącznie z kwoty 1 373 970 zł do kwoty 686 985 zł, w pozostałym zakresie apelację oddalił. Bank zrealizował postanowienie wyroku.

4. Grupa tworzy rezerwy na odprawy emerytalne, rentowe i pośmiertne („odprawy”), zgodnie z MSR 19. Rezerwa na odprawy wyliczana jest metodą aktuarialną prognozowanych uprawnień jednostkowych (ang. *Projected Unit Credit*) przez niezależnego aktuarium jako wartość obecna przyszłych zobowiązań Banku wobec pracowników według stanu zatrudnienia i płac na dzień aktualizacji. Wyliczenie rezerw jest oparte na szeregu założeń, zarówno co do warunków makroekonomicznych jak i założeń dotyczących rotacji pracowników, ryzyka śmierci i innych. Podstawą do obliczenia rezerwy dla pracowników jest przewidywana kwota odprawy, jaką Bank zobowiązuje się wypłacić na podstawie Regulaminu Wynagradzania obowiązującego w Banku. Przewidywana kwota odprawy obliczana jest, jako iloczyn następujących czynników:

- przewidywanej kwoty podstawy wymiaru odprawy, zgodnie z zapisami Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy,
- przewidywanego wzrostu podstawy wymiaru od momentu wyceny do dnia wypłaty odprawy,
- współczynnika procentowego uzależnionego do stażu pracy (zgodnie z zapisami Regulaminu Wynagradzania),
- stopnia nabycia prawa do świadczenia, indywidualnego dla każdego pracownika i proporcjonalnego do jego stażu pracy w Banku.

Obliczona w powyższy sposób kwota jest dyskontowana aktuarialnie na dzień zakończenia roku. Zgodnie z wymogami MSR 19 stopa dyskonta finansowego dla obliczenia wartości bieżącej zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych, ustalana jest na podstawie rynkowych stóp zwrotu z obligacji skarbowych, których waluta i termin wykupu są zbieżne z walutą i szacunkowym terminem realizacji zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych. Dyskonto aktuarialne oznacza iloczyn dyskonta finansowego, prawdopodobieństwa dotrwania danej osoby do momentu wypłaty odprawy, jako pracownika Banku i prawdopodobieństwa warunkującego wypłatę świadczenia (np. prawdopodobieństwa inwalidztwa). Kwota rocznych odpisów oraz prawdopodobieństwo obliczane są na bazie modeli, w których wzięte są pod uwagę trzy następujące ryzyka:

- możliwości zwolnienia się z pracy,
- ryzyko całkowitej niezdolności do pracy,
- ryzyko śmierci.

Możliwość zwolnienia się z pracy przez pracownika szacowana jest z zastosowaniem rozkładu prawdopodobieństwa, przy uwzględnieniu danych statystycznych Banku. Prawdopodobieństwo zwolnienia się pracownika jest uzależnione do wieku pracownika i jest stałe w ciągu każdego roku pracy. Ryzyko śmierci oraz inwalidztwa oszacowane zostało na podstawie analizy najnowszych danych statystycznych z polskich tabel trwania życia dla mężczyzn i dla kobiet oraz danych historycznych, publikowanych przez GUS i ZUS.

Rezerwa będąca efektem wyceny aktuarialnej aktualizowana jest w okresach rocznych na podstawie wyceny niezależnego aktuarium, a w okresach kwartalnych, na podstawie prognoz kwartalnych.

Analiza wrażliwości

Poniższa tabela prezentuje, jaki wpływ na zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych, rentowych i pośmiertnych miałyby zmiany w odpowiednich założeniach aktuarialnych o 1 punkt procentowy na dzień 31.12.2016 r. oraz 31.12.2015 r.

	wzrost o 1 punkt procentowy	spadek o 1 punkt procentowy
31.12.2016		
stopa dyskontowa	(1 291)	1 527
stopa wzrostu wynagrodzeń	1 526	(1 313)
31.12.2015		
stopa dyskontowa	(3 957)	4 979
stopa wzrostu wynagrodzeń	4 953	(4 010)

Uzgodnienie wartości bieżącej zobowiązań z tytułu odpraw emerytalnych, rentowych i pośmiertnych

Poniższa tabela przedstawia uzgodnienie bilansu otwarcia z bilansem zamknięcia wartości bieżącej zobowiązań z tytułu odpraw emerytalnych, rentowych i pośmiertnych

	31.12.2016	31.12.2015
Wartość na początek okresu	25 879	26 859
koszty bieżącego zatrudnienia	3 188	2 284
odsetki netto od zobowiązania netto	708	741
zyski lub straty aktuarialne	(4 799)	(6 355)
koszty przeszłego zatrudnienia	(11 193)	(1 362)
wypłacone świadczenia	(451)	(447)
rezerwa przejęta w wyniku połączenia jednostek	-	4 159
Wartość na koniec okresu	13 332	25 879

35. ODRO CZONY PODATEK DOCHODOWY

W roku obrotowym nastąpiły następujące zmiany w odroczonym podatku dochodowym:

	Podstawa do podatku odroczonego na dzień 31.12.2016	Zmiany w wyniku połączenia jednostek na dzień 31.05.2016	Podstawa do podatku odroczonego na dzień 31.12.2015	Obciążenie wynikające ze zmiany stanu aktywów za 2016 r.
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego				
Odsetki do zapłacenia naliczone od zobowiązań, w tym odsetki i dyskonto z tytułu certyfikatów depozytowych	235 169	25 941	171 300	7 606
Wycena instrumentów pochodnych i papierów wartościowych do wartości godziwej	46 598	-	74 678	(5 333)
Niezrealizowane zobowiązania z tytułu pozycji zabezpieczanych i instrumentów zabezpieczających	-	-	1 605	(305)
Kwoty odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania warunkowe (niebędących kosztami uzyskania przychodu), wobec których przewidziane jest uprawdopodobnienie	1 921 994	50 705	1 627 103	46 256
Korekta wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego zapadłych instrumentów pochodnych	31 466	-	41 934	(1 989)
Przychody pobierane z góry oraz rozliczane wg zamortyzowanego kosztu z uwzgl. efektywnej stopy procentowej	418 522	83 524	357 899	(3 253)
Rezerwa na odprawy emerytalne oraz rezerwa na restrukturyzację zatrudnienia	57 226	13 817	70 428	(4 536)
Pozostałe rezerwy na koszty osobowe	148 624	10	120 362	5 012
Rezerwy na koszty rzeczowe	153 349	26 438	153 560	(5 581)
Różnica między ceną rynkową a ceną objęcia akcji	-	-	-	-
Odpis z tytułu utraty wartości - środki trwałe, wartości niematerialne	6 261	124	3 249	548
Odpis z tytułu utraty wartości akcji i udziałów w jednostkach zależnych, stowarzyszonych	23 467	-	6 551	3 214
Podatkowa wartość firmy	-	-	3 990	(758)
Podatek PCC z tytułu nabycia udziałów w jednostkach zależnych	77	-	77	-
Odpis z tytułu utraty wartości - obligacje, akcje	-	-	-	-
Zapłacone noty odszkodowawcze	12 820	-	13 926	(210)
Odpisy z tytułu utraty wartości należności leasingowych	60 622	-	64 918	(816)
Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów przeznaczonych do sprzedaży dotyczące działalności leasingowej	7 009	-	8 564	(296)
Nadwyżka wartości podatkowej środków trwałych w leasingu nad wartością księgową należności	347 304	-	198 380	28 296
Opłaty wstępne do umów leasingowych	11 267	-	10 141	214
Przychody rozliczane w czasie dotyczące działalności leasingowej	6 851	-	4 829	384
Odpisy z tytułu utraty wartości - pozostałe aktywa	4 193	-	4 190	1
Wycena wartości papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	9 284	-	15 053	(1 137)
Pozostałe ujemne różnice przejściowe	19 920	76	5 728	2 674
Razem:	3 522 023	200 635	2 958 465	71 316

Podstawa aktywa rozpoznana w rachunku zysków i strat (w danym roku oraz w latach ubiegłych) oraz obciążenie wynikające ze zmiany stanu aktywa	3 512 739	200 559	2 943 412	72 467
---	-----------	---------	-----------	--------

Podstawa aktywów rozpoznanych z kapitałem z aktualizacji wyceny oraz obciążenie wynikające ze zmiany stanu aktywa	9 284	76	15 053	(1 151)
---	-------	----	--------	---------

Nierozpoznane aktywa z tytułu podatku odroczonego związane są z odpisami z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek, których nieściągalność nie zostanie uprawdopodobniona w przyszłości. Kwota niezuananych różnic przejściowych z tego tytułu wynosiła na 31.12.2016 r. 46 748 tys. zł, a na 31.12.2015 r. wynosiła 119 295 tys. zł.

	Podstawa do podatku odroczonego na dzień 31.12.2016	Zmiany w wyniku połączenia jednostek na dzień 31.05.2016	Podstawa do podatku odroczonego na dzień 31.12.2015	Obciążenie wynikające ze zmiany stanu rezerwy za 2016 r.
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego				
Przychody do otrzymania z tytułu odsetek od należności	(531 670)	(6 588)	(232 607)	(55 555)
Wycena instrumentów pochodnych i papierów wartościowych do wartości godziwej	(62 664)	-	(59 411)	(618)
Wycena gruntu	-	-	(42 381)	-
Koszty transakcyjne od udzielonych kredytów i pożyczek	(41)	(42)	(73 046)	13 933
Wycena wartości papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	(4 722)	-	(259 226)	60 126
Różnica amortyzacji bilansowej i podatkowej dotycząca własnych środków trwałych Grupy	(99 634)	-	(46 913)	(10 016)
Przychody do otrzymania - pozostałe	(1 363)	-	(2 650)	244
Koszty prac rozwojowych	-	-	(4 746)	902
Niezrealizowane zobowiązania z tytułu pozycji zabezpieczanych i instrumentów zabezpieczających	(22 751)	-	(2 711)	(3 808)
Koszty rozliczane w czasie dotyczące działalności leasingowej	(12 532)	-	(6 458)	(1 154)
Pozostałe dodatnie różnice przejściowe	(40 318)	(1 639)	(756)	(7 277)
Razem:	(775 695)	(8 269)	(730 905)	(3 223)
Podstawa rezerwy rozpoznana w rachunku zysków i strat (w danym roku oraz w latach ubiegłych) oraz obciążenie wynikające ze zmiany stanu rezerwy	(770 886)	(8 269)	(471 679)	(63 333)
Podstawa rezerwy odnoszonej na kapitał z aktualizacji wyceny oraz obciążenie wynikające ze zmiany stanu rezerwy	(4 809)	-	(259 226)	60 110

PREZENTOWANE JAKO

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	669 184	596 028
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	(147 382)	(138 869)
Razem	521 802	457 159
Aktywa netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego	529 824	465 211
Rezerwa netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego	8 022	(8 052)

36. DZIAŁALNOŚĆ ZANIECHANA

Grupa nie prowadziła działalności, która została zaniechana w 2016 roku bądź w 2015 roku.

37. PŁATNOŚCI W FORMIE AKCJI

W Grupie obowiązuje Polityka Wynagradzania Członków Zarządu Banku i Polityka Wynagradzania Pracowników Banku. Zasady i założenia zawarte w ww. Politykach gwarantują istnienie racjonalnej, zrównoważonej i podlegającej kontroli polityki wynagradzania, zgodnej z akceptowanym poziomem ryzyka, ze standardami i wartościami BGŻ BNP Paribas S.A. oraz z odpowiednimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi, w szczególności z Uchwałą Nr 258/2011 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 4 października 2011 oraz zaleceniami zawartymi w Dyrektywie CRD4.

Zgodnie z ww. regulacjami wynagrodzenie zmienne jakie mają przyznawane pracownicy Banku mający istotny wpływ na profil ryzyka jest podzielone na część przyznawaną w formie instrumentu finansowego, a pozostała część - w formie pieniężnej. Obie części wynagrodzenia zmiennego podlegają odroczeniu na 3 lata.

Wynagrodzenie zmienne, przyznane w akcjach fantomowych, wypłacane jest jako ekwiwalent pieniężny o wartości odpowiadającej ilości przyznaczonych akcji. Wypłata następuje po upływie okresu retencji.

Część pieniężna wynagrodzenia zmiennego regulowana jest przez MSR 19, zaś część przyznawana w akcjach fantomowych regulowana jest przez MSSF 2.

Instrumenty finansowe – zmiany w programie za 2016 rok.

	Instrument finansowy	
	liczba	wartość (tys. zł)
Stan na początek okresu	71 616	5 594
przyznane w danym okresie	46 786	2 363
wykonane w danym okresie	(22 499)	(1 136)
utracone	(8 406)	(425)
wygasłe	(2 851)	(144)
Stan na koniec okresu	84 646	6 252

W 2016 roku dokonane zostały płatności z tytułu realizacji praw do akcji fantomowych odroczonej (w ramach programu za rok 2012, 2013, 2014) w kwocie 1 136 tys. zł.

Poniższa tabela przedstawia warunki Planu Nabywania Akcji w roku 2016

Rodzaj transakcji w świetle MSSF 2	Transakcje płatności w formie akcji rozliczane w środkach pieniężnych
Data ogłoszenia programu	21 czerwca 2012 – wejście w życie Uchwały Rady Nadzorczej zatwierdzającej Politykę Wynagradzania Członków Zarządu Banku i Politykę Wynagradzania Pracowników Banku.
Data rozpoczęcia przyznania akcji fantomowych	16 marca 2016 roku
Data zakończenia przyznania akcji fantomowych	28 kwietnia 2016 roku
Rozliczenie programu	W dniu rozliczenia, uczestnikowi zostanie wypłacona kwota środków pieniężnych stanowiąca iloczyn posiadanych przez uczestnika akcji fantomowych oraz mediany ceny akcji Banku BGŻ BNP Paribas S.A. na koniec każdego dnia roboczego (tj. kurs zamknięcia) z roku poprzedzającego rok realizacji jednostek (okres styczeń-grudzień).
Mediana ceny akcji Banku BGŻ BNP Paribas S.A.	50,5 zł
Warunki nabycia uprawnień	Ocena indywidualnych wyników pracy Wyniki finansowe Banku Analiza wystąpienia sytuacji mogących mieć wpływ na obniżenie odroczonej części wynagrodzenia zmiennego. Spełnienie warunków dotyczących zatrudnienia w Banku.

38. ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE

Poniższa tabela przedstawia wartość pozycji zobowiązań udzielonych i otrzymanych.

	31.12.2016	31.12.2015
UDZIELONE ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE	18 766 871	16 898 723
zobowiązania dotyczące finansowania	14 998 032	13 256 997
zobowiązania gwarancyjne	3 768 839	3 641 726
OTRZYMANE ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE	12 308 059	5 372 144
zobowiązania o charakterze finansowym	10 994 815	4 186 655
zobowiązania o charakterze gwarancyjnym	1 313 244	1 185 489

Zobowiązania udzielone i otrzymane według terminów zapadalności

	31.12.2016	31.12.2015
Do 1 miesiąca	9 667 016	7 237 297
Powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	1 120 263	1 425 198
Powyżej 3 miesięcy do 1 roku	3 255 610	4 632 778
Powyżej 1 roku do 5 lat	3 648 355	2 929 449
Powyżej 5 lat	1 075 627	674 001
Zobowiązania udzielone, razem	18 766 871	16 898 723
Do 1 miesiąca	33 476	216 795
Powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	66 107	143 769
Powyżej 3 miesięcy do 1 roku	2 172 469	539 919
Powyżej 1 roku do 5 lat	406 916	612 505
Powyżej 5 lat	9 629 091	3 859 156
Zobowiązania otrzymane, razem	12 308 059	5 372 144

Grupa posiadała następujące aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań własnych oraz zobowiązań strony trzeciej.

Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań Grupy	31.12.2016
---	------------

FUNDUSZ OCHRONY ŚRODKÓW GWARANTOWANYCH BFG

wartość nominalna zabezpieczenia	285 000
rodzaj zabezpieczenia	obligacje skarbowe
termin wykupu zabezpieczenia	25.01.2024
wartość bilansowa zabezpieczenia	274 449

ZABEZPIECZENIE WYKONYWANYCH PRZEZ BM BGŻ BNP PARIBAS S.A. OPERACJI PAPIERAMI WARTOŚCIOWYMI ZDEPONOWANE W KDPW W RAMACH FUNDUSZU GWARANCYJNEGO GIEŁDY

środki pieniężne	8 550
------------------	-------

ZABEZPIECZENIE ROZLICZEŃ TRANSAKCJI POCHODNYCH

wartość nominalna zabezpieczenia	34 551
rodzaj zabezpieczenia	lokaty „call” (należności od banków)

ZABEZPIECZENIE ZOBOWIĄZAŃ Z TYTUŁU SPRZEDANYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH Z UDZIELONYM PRZYRZECZENIEM ODKUPU (TRANSAKCJE SELL-BUY-BACK)

obligacje skarbowe	-
	31.12.2015

FUNDUSZ OCHRONY ŚRODKÓW GWARANTOWANYCH BFG

wartość nominalna zabezpieczenia	275 052
rodzaj zabezpieczenia	obligacje skarbowe
termin wykupu zabezpieczenia	25.07.2017 25.01.2024
wartość bilansowa zabezpieczenia	265 476

ZABEZPIECZENIE WYKONYWANYCH PRZEZ BM BGŻ BNP PARIBAS S.A. OPERACJI PAPIERAMI WARTOŚCIOWYMI ZDEPONOWANE W KDPW W RAMACH FUNDUSZU GWARANCYJNEGO GIEŁDY

środki pieniężne	6 699
------------------	-------

ZABEZPIECZENIE ROZLICZEŃ TRANSAKCJI POCHODNYCH

wartość nominalna zabezpieczenia	69 536
rodzaj zabezpieczenia	lokaty „call” (należności od banków)

ZABEZPIECZENIE ZOBOWIĄZAŃ Z TYTUŁU SPRZEDANYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH Z UDZIELONYM PRZYRZECZENIEM ODKUPU (TRANSAKCJE SELL-BUY-BACK)

obligacje skarbowe	-
--------------------	---

39. WARTOŚĆ GODZIWA AKTYWÓW I ZOBOWIĄZAŃ FINANSOWYCH

Na koniec 2016 roku poszczególne instrumenty zostały zaliczone do następujących poziomów wycen:

- do pierwszego poziomu: obligacje skarbowe (wartość godziwą ustala się bezpośrednio poprzez odniesienie do publikowanych notowań cen z aktywnego rynku);
- do drugiego poziomu: opcje na stopę procentową w EUR, opcje walutowe, bazowe swapy procentowo-walutowe, kontrakty FRA zapadające w ciągu 1 roku, transakcje FX Forward, NDF i FX swap zapadające w ciągu 1 roku, swapy towarowe, swapy procentowe zapadające w ciągu 10 lat, instrumenty strukturyzowane (wartość godziwą ustala się wykorzystując techniki wyceny oparte na dostępnych, weryfikowalnych danych rynkowych), bony pieniężne, obligacje korporacyjne notowane na rynku CATALYST (wartość godziwą ustala się wykorzystując techniki wyceny oparte na dostępnych, weryfikowalnych danych rynkowych lub cena pochodzi z rynku o niewielkiej płynności)
- do trzeciego poziomu: opcje na stopę procentową w PLN, opcje walutowe zapadające w okresie dłuższym niż 1 rok, transakcje FX Forward, NDF i FX swap zapadające w okresie dłuższym niż 1 rok, kontrakty FRA zapadające w okresie dłuższym niż 1 rok, swapy procentowe z terminem do zapadalności przekraczającym 10 lat, instrumenty strukturyzowane (wartość godziwą ustala się stosując techniki (modele) wyceny nieoparte na dostępnych weryfikowalnych danych rynkowych), obligacje korporacyjne poza notowanymi na rynku CATALYST, akcje nienotowane na GPW (wartość godziwą ustala się stosując techniki wyceny nieoparte na dostępnych weryfikowalnych danych rynkowych, czyli w pozostałych przypadkach niż opisane w punktach 1 i 2).

W tabeli poniżej przedstawiono podział aktywów i zobowiązań prezentowanych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w wartości godziwej na trzy kategorie:

31.12.2016	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Suma
AKTYWA WYCENIANE DO WARTOŚCI GODZIWEJ:	11 375 253	1 385 860	133 884	12 894 997
Pochodne instrumenty finansowe	-	300 753	23 252	324 005
Instrumenty zabezpieczające	-	18 671	-	18 671
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	11 375 253	1 066 436	56 166	12 497 855
Nieruchomości inwestycyjne	-	-	54 466	54 466
ZOBOWIĄZANIA WYCENIANE DO WARTOŚCI GODZIWEJ:	-	257 076	14 681	271 757
Pochodne instrumenty finansowe	-	257 076	14 681	271 757
31.12.2015	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Suma
AKTYWA WYCENIANE DO WARTOŚCI GODZIWEJ:	7 686 599	424 800	156 449	8 267 848
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	-	-	-	-
Pochodne instrumenty finansowe	-	361 454	6 693	368 147
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	7 686 599	63 346	95 129	7 845 074
Nieruchomości inwestycyjne	-	-	54 627	54 627
ZOBOWIĄZANIA WYCENIANE DO WARTOŚCI GODZIWEJ:	-	(344 994)	(6 545)	(351 539)
Pochodne instrumenty finansowe	-	(344 994)	(6 545)	(351 539)

Wartość godziwą instrumentów finansowych z poziomu 2 oraz 3 ustala się stosując techniki wyceny (np. modele).

Dane wejściowe do wyceny instrumentów klasyfikowanych do poziomu 2 oraz 3 obejmują kursy walutowe, krzywe stóp procentowych, stawki referencyjne, zmienności kursów walutowych, stawek referencyjnych oraz indeksów giełdowych i cen akcji, punkty swapowe, basis spready, wartości indeksów giełdowych oraz ceny futures.

W przypadku obligacji komunalnych zakwalifikowanych do poziomu 3 parametrem nieobserwowalnym jest marża na ryzyko kredytowe w wysokości marży rynkowej dla instrumentów o podobnej charakterystyce. Wpływ zmian wysokości marży kredytowej na zmiany wartości godziwej ocenia się jako nieistotny.

W przypadku nieruchomości inwestycyjnej danymi wejściowymi użytymi do wyceny są ceny ofertowe dla porównywalnych nieruchomości, rzeczywiste ceny transakcyjne oraz inne dane dotyczące uwarunkowań rynku nieruchomości na danym obszarze. Przyjęcie innych szacunków niż te użyte wg stanu na dzień 31 grudnia 2016 r. mogłoby skutkować istotną zmianą wyceny nieruchomości inwestycyjnej, jednak Grupa nie dysponuje wiarygodnymi szacunkami dotyczącymi ich wpływu na wartość godziwą nieruchomości.

Wycena została dokonana przez zewnętrznego rzeczoznawcę majątkowego podejściem mieszanym, metodą pozostałościową.

Poniżej przedstawiono zestawienie zmian wyceny aktywów i zobowiązań zaklasyfikowanych do poziomu 3, a także kwoty odniesione do rachunku zysków i strat oraz sprawozdania z całkowitych dochodów.

	Pochodne instrumenty finansowe -aktywa	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Nieruchomości inwestycyjne	Pochodne instrumenty finansowe - zobowiązania
Stan na 01.01.2016	6 684	174 893	54 627	(6 545)
Łączne zyski / straty ujęte w:	16 568	(31 598)	(161)	(8 136)
<i> rachunku zysków i strat</i>	16 568	286	(161)	(8 136)
<i> sprawozdaniu z całkowitych dochodów</i>	-	(31 884)	-	-
Nabycie	-	32 135	-	-
Rozliczenie	-	(114 264)	-	-
Transfery	-	(5 000)	-	-
Stan na 31.12.2016	23 252	56 166	54 466	(14 681)
Niezrealizowany wynik wykazany w rachunku zysków i strat dla aktywów/ zobowiązań posiadanych na koniec okresu	16 568	286	(161)	(8 136)

	Pochodne instrumenty finansowe -aktywa	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Nieruchomości inwestycyjne	Pochodne instrumenty finansowe - zobowiązania
Stan na 01.01.2015	8 283	20 675	54 627	(6 231)
Łączne zyski / straty ujęte w:	(15 491)	21 848	-	(7 337)
<i>rachunku zysków i strat</i>	(15 491)	371	-	(7 337)
<i>sprawozdaniu z całkowitych dochodów</i>	-	21 477	-	-
Nabycie	3 924	80 337	-	2 121
Rozliczenie	229	(20 753)	-	229
Transfery	(469)	-	-	147
Z połączenia jednostek	10 217	72 786	-	10 200
Stan na 31.12.2015	6 693	174 893	54 627	(871)
Niezrealizowany wynik wykazany w rachunku zysków i strat dla aktywów/ zobowiązań posiadanych na koniec okresu	(5 131)	77	-	2 632

Bank przeprowadza wyliczenia wartości godziwej dyskontując wszystkie kontraktowe przepływy transakcji przy użyciu charakterystycznych dla każdej grupy transakcji krzywych stóp procentowych. W przypadku produktów nieposiadających harmonogramu spłat przyjmuje się, że wartość godziwa jest równa wartości bilansowej transakcji.

Krzywa stóp procentowych wykorzystywana do obliczenia wartości godziwej zobowiązań (np. depozytów klientów, depozytów międzybankowych) i należności (np. kredytów klientów, lokat międzybankowych) banku składa się z:

- krzywej stóp procentowych wolnej od ryzyka kredytowego,
- kosztu pozyskania źródeł finansowania ponad wolną od ryzyka krzywą stóp procentowych,
- marży rynkowej będącej odzwierciedleniem ryzyka kredytowego w przypadku należności.

Przy konstruowaniu krzywej rentowności do wyznaczania wartości godziwej kredytów dokonuje się podziału kredytów na podportfele w zależności od typu i waluty produktu oraz rodzaju klienta. Dla każdego wyodrębnionego podportfela wyznacza się marżę uwzględniającą ryzyko kredytowe. Marżę wyznacza się na podstawie marż stosowanych do kredytów danego typu udzielanych w ciągu ostatnich 3 miesięcy, a jeżeli w tym okresie nie udzielano takich kredytów, to analizuje się okres 6 miesięcy. Jeżeli zaś w okresie ostatnich 6 miesięcy nie zawarto żadnej nowej transakcji, to podstawą jest marża całego portfela danego typu kredytów. W szczególności dla kredytów hipotecznych denominowanych w walutach obcych, ze względu na brak nowych transakcji, podstawą do wyznaczenia marży odzwierciedlającej ryzyko kredytowe jest marża całego portfela danego typu kredytów hipotecznych.

Na koniec 2016 roku należności i zobowiązania zostały zaliczone do następujących poziomów wycen:

- drugi poziom oznacza, że wartość godziwa ustalona została z wykorzystaniem technik wyceny opartych na dostępnych, weryfikowalnych danych rynkowych, bez dokonywania jakichkolwiek korekt o charakterze uznaniowym mających istotny wpływ na wynik wyceny,
- trzeci poziom wyceny oznacza, że wartość godziwa ustalona została przy wykorzystaniu dostępnych danych rynkowych ale skorygowanych o parametry wynikające z własnych założeń Banku opartych na wiedzy i doświadczeniu oraz percepcji zachowania innych uczestników rynku.

W poniższej tabeli przedstawiono wartość księgową i godziwą tych aktywów i zobowiązań finansowych, które nie zostały wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Grupy według ich wartości godziwej, a także poziom klasyfikacji wyceny. W przypadku wszystkich kategorii parametrem nieobserwowalnym są bieżąca marża na ryzyko kredytowe oraz bieżąca marża płynności, których wartości nie są kwotowane na aktywnym rynku.

31.12.2016	Wartość księgową	Wartość godziwa	Poziom
AKTYWA FINANSOWE			
Należności od banków	1 233 592	1 231 401	3
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	55 075 871	49 538 010	3
ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE			
Zobowiązania wobec banków	7 308 814	7 411 904	3
Zobowiązania wobec klientów	55 155 014	55 318 603	3
Zobowiązania z tytułu pożyczki podporządkowanej	1 768 458	2 069 547	3
31.12.2015	Wartość księgową	Wartość godziwa	Poziom
AKTYWA FINANSOWE			
Należności od banków	495 431	466 773	2,3
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	52 269 544	52 030 012	3
ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE			
Zobowiązania wobec banków	9 876 892	9 951 761	2,3
Zobowiązania wobec klientów	46 527 391	46 584 000	3
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	469 083	469 690	3
Zobowiązania z tytułu pożyczki podporządkowanej	847 568	972 970	2,3

a) Należności i zobowiązania od banków

Należności i zobowiązania od banków obejmują lokaty międzybankowe oraz rozrachunki międzybankowe. Wartość godziwa lokat/depozytów o stałym i zmiennym oprocentowaniu opiera się na zdyskontowanych przepływach pieniężnych ustalanych na podstawie stóp procentowych na rynku pieniężnym dla pozycji o podobnym ryzyku kredytowym i okresie pozostałym do terminu wymagalności.

b) Kredyty i pożyczki udzielone klientom

Szacowana wartość godziwa kredytów i pożyczek stanowi zdyskontowaną kwotę przyszłych przepływów środków pieniężnych do otrzymania przy zastosowaniu bieżących stóp rynkowych skorygowanych o rzeczywiste lub oszacowane marże osiągnięte w ciągu ostatnich 3 miesięcy dla poszczególnych grup produktów.

c) Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

Wartość godziwa inwestycji w jednostkach stowarzyszonych została przyjęta w wartości bilansowej.

d) Zobowiązania z tytułu pożyczki podporządkowanej

Zobowiązania obejmują pożyczki podporządkowane. Wartość godziwa pożyczki o zmiennym oprocentowaniu opiera się na zdyskontowanych przepływach pieniężnych ustalanych na podstawie stóp procentowych na rynku pieniężnym dla pozycji o podobnym ryzyku kredytowym i okresie pozostałym do terminu wymagalności.

e) Zobowiązania wobec klientów

Wartość godziwa depozytów o stałym i zmiennym oprocentowaniu opiera się na zdyskontowanych przepływach pieniężnych ustalanych na podstawie stóp procentowych na rynku pieniężnym skorygowanych o rzeczywisty koszt pozyskania środków w ciągu ostatnich 3 miesięcy. W przypadku depozytów na żądanie przyjmuje się, że wartość godziwa równa jest ich wartości bilansowej

f) Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

Wartość godziwą zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oszacowano stosując model dyskontujący przyszłe przepływy pieniężne wynikające z inwestycji, bazujący na rynkowych krzywych stóp procentowych skorygowanych o ryzyko kredytowe emitenta.

W poniższej tabeli przedstawiono informację dotyczącą kompensowania instrumentów finansowych na 31 grudnia 2016 roku i 31 grudnia 2015 roku.

31.12.2016	Wartość brutto wykazywana w aktywach / pasywach finansowych	Wartość brutto zakwalifikowana do kompensacji bilansowej zgodnie z MSR32	Wartość netto wykazywana w aktywach / pasywach finansowych	Wartość kompensowania w ramach zawartych umów	Wartość Cash-Collateral	Wartość netto
AKTYWA FINANSOWE						
Instrumenty pochodne handlowe	324 005	-	324 005	(194 142)	(28 693)	101 170
Razem	324 005	-	324 005	(194 142)	(28 693)	101 170
PASYWA FINANSOWE						
Instrumenty pochodne handlowe	271 757	-	271 757	(194 142)	(26 074)	51 541
Razem	271 757	-	271 757	(194 142)	(26 074)	51 541
31.12.2015						
AKTYWA FINANSOWE						
Instrumenty pochodne handlowe	368 147	-	368 147	(205 245)	(19 286)	143 616
Razem	368 147	-	368 147	(205 245)	(19 286)	143 616
PASYWA FINANSOWE						
Instrumenty pochodne handlowe	351 539	-	351 539	(205 245)	(68 536)	77 758
Razem	351 539	-	351 539	(205 245)	(68 536)	77 758

Możliwość kompensowania niewymagalnych należności i zobowiązań, jak również rozliczenie w kwocie netto w przypadku przedterminowego rozliczenia kontraktu, wynika z postanowień umów ramowych/ ISDA zawartych z kontrahentami.

40. LEASING

Leasing finansowy - zobowiązania

Grupa jest leasingobiorcą zaangażowanym w umowy leasingu finansowego, których przedmiotem jest wyposażenie oddziałów. Grupa rozpoznaje środki z tytułu leasingu finansowego jako aktywa trwałe.

Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	31.12.2016	31.12.2015
Łączna kwota minimalnych opłat leasingowych	247	768
Niezrealizowane koszty finansowe	(108)	(308)
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	139	460
Łączna kwota minimalnych opłat leasingowych według terminów zapadalności	31.12.2016	31.12.2015
do 1 roku	213	472
od 1 roku do 5 lat	34	296
Razem	247	768
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych według terminów zapadalności	31.12.2016	31.12.2015
do 1 roku	120	284
od 1 roku do 5 lat	19	176
Razem	139	460

Leasing operacyjny

Grupa jako leasingobiorca

Grupa posiada koszty z tytułu leasingu samochodów osobowych oraz leasingu urządzeń poligraficznych. Grupa ponosi także płatności z tytułu najmu lokali. Powyższe transakcje traktowane są jako leasing operacyjny. Umowy te nie przewidują ponoszenia przez leasingobiorcę opłat warunkowych, z postanowień umów leasingowych nie wynikają też ograniczenia. W niektórych przypadkach umowy zawierają możliwość przedłużenia umowy, wykorzystania możliwości zakupu lub zmiany ceny.

Płatności leasingowe według terminów zapadalności	31.12.2016	31.12.2015
do 1 roku	119 910	116 625
od 1 roku do 5 lat	311 957	250 050
powyżej 5 lat	10 235	20 269
Razem	442 102	386 944

Grupa jako leasingodawca

Grupa uzyskuje przychody z tytułu najmu lokali. Umowy te są traktowane jako umowy leasingu operacyjnego. Umowy te nie przewidują ponoszenia przez leasingobiorcę opłat warunkowych, z postanowień umów leasingowych nie wynikają też ograniczenia. W niektórych przypadkach umowy zawierają możliwość przedłużenia umowy lub zmiany ceny.

Płatności leasingowe według terminów zapadalności	31.12.2016	31.12.2015
do 1 roku	3 406	2 877
od 1 roku do 5 lat	201	159
powyżej 5 lat	73	-
Razem	3 680	3 036

41. DZIAŁALNOŚĆ POWIERNICZA

Biuro Maklerskie świadczy usługi powiernicze obejmujące prowadzenie rachunków papierów wartościowych klientów. Dodatkową działalnością Biura Maklerskiego jest świadczenie usługi zarządzania portfelami oraz doradztwa inwestycyjnego na rzecz Klientów Bankowości Osobistej oraz Klientów Bankowości Prywatnej.

W wachlarzu produktów oferowanych przez Biuro Maklerskie jest szeroki wybór funduszy inwestycyjnych zarządzanych przez renomowane polskie Towarzystwa Funduszy Inwestycyjnych. Na koniec grudnia 2016 roku Biuro Maklerskie prowadziło sprzedaż ponad trzystu funduszy zarządzanych przez 18 Towarzystw Funduszy Inwestycyjnych. Według stanu na koniec grudnia 2016 roku wartość aktywów TFI sprzedanych za pośrednictwem Banku BGŻ BNP Paribas wyniosła 2,29 mld zł.

42. AKCJONARIAT BANKU BGŻ BNP PARIBAS S.A

Na 31 grudnia 2016 roku oraz na dzień podpisania raportu za rok 2016 roku, tj. 14 marca 2017 roku, struktura akcjonariatu Banku BGŻ BNP Paribas S.A., z wyszczególnieniem akcjonariuszy posiadających co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu, przedstawiała się następująco:

AKCJONARIUSZ	LICZBA AKCJI	% UDZIAŁU W KAPITALE ZAKŁADOWYM	LICZBA GŁOSÓW NA WALNYM ZGROMADZENIU	% UDZIAŁ W OGÓLNEJ LICZBIE GŁOSÓW NA WALNYM ZGROMADZENIU
BNP Paribas, łącznie:	74 409 864	88,33%	74 409 864	88,33%
<i>BNP Paribas bezpośrednio</i>	50 524 889	59,98%	50 524 889	59,98%
<i>BNP Paribas Fortis SA/NV bezpośrednio</i>	23 884 975	28,35%	23 884 975	28,35%
Rabobank International Holding B.V.	5 613 875	6,66%	5 613 875	6,66%
Pozostali	4 214 579	5,01%	4 214 579	5,01%
Ogółem	84 238 318	100,00%	84 238 318	100,00%

W 2016 roku nie nastąpiły żadne zmiany w strukturze akcjonariatu Banku. Kapitał zakładowy Banku według stanu na 31 grudnia 2016 roku wynosił 84 238 tys. zł.

Kapitał zakładowy dzieli się na 84 238 318 akcji o wartości nominalnej 1 zł każda, w tym: 15 088 100 akcji serii A, 7 807 300 akcji serii B, 247 329 akcji serii C, 3 220 932 akcji serii D, 10 640 643 akcji serii E, 6 132 460 akcji serii F, 8 000 000 akcji serii G, 5 002 000 akcji serii H, oraz 28 099 554 akcji serii I.

Akcje Banku to akcje zwykłe na okaziciela oraz akcje imienne (według stanu na 31 grudnia 2016 roku - 13 024 915 stanowiły akcje imienne, w tym 4 akcje serii B).

Z akcjami zwykłymi na okaziciela nie są związane żadne specjalne uprawnienia kontrolne.

Natomiast 4 akcje imienne Banku serii B są akcjami uprzywilejowanymi, których przywilej obejmuje prawo uzyskania wypłaty pełnej sumy nominalnej przypadającej na akcję w razie likwidacji Banku, po zaspokojeniu wierzycieli, w pierwszej kolejności przed wypłatami przypadającymi na akcje zwykłe, które to wypłaty wobec wykonania przywileju mogą nie pokryć sumy nominalnej tych akcji.

Statut Banku nie wprowadza jakichkolwiek ograniczeń odnośnie wykonywania prawa głosu, jak również nie zawiera postanowień, zgodnie z którymi prawa kapitałowe związane z papierami wartościowymi są oddzielone od posiadania papierów wartościowych. Każda akcja daje prawo do jednego głosu na Walnym Zgromadzeniu Banku. Statut Banku nie wprowadza ograniczeń dotyczących przenoszenia prawa własności papierów wartościowych wyemitowanych przez Bank.

Na 31 grudnia 2016 roku żaden spośród członków Zarządu Banku i Rady Nadzorczej Banku roku nie deklarował posiadania akcji BGŻ BNP Paribas S.A., co nie uległo zmianie od dnia przekazania raportu za III kwartał 2016 roku, tj. od 10 listopada 2016 roku.

Zgodnie z zobowiązaniem podjętym przez BNP Paribas SA wobec KNF, złożonym we wrześniu 2014 roku, liczba akcji Banku w wolnym obrocie powinna była zostać zwiększona do co najmniej 12,5% do 30 czerwca 2016 roku oraz do co najmniej 25% plus jedna akcja najpóźniej do końca 2018 roku, z zastrzeżeniem, że gdyby osiągnięcie deklarowanej ilości akcji w wolnym obrocie w tym terminie było nieuzasadnione z uwagi na wystąpienie nieprzewidzianych lub wyjątkowych warunków rynkowych lub narząłoby grupę BNP Paribas na nieuzasadnione straty finansowe, BNP Paribas niezwłocznie przystąpi do rozmów z KNF, w celu uzgodnienia zmienionego harmonogramu osiągnięcia takiej ilości akcji w wolnym obrocie.

W dniu 31 maja 2016 roku Zarząd Banku BGŻ BNP Paribas S.A. powziął informację, że Komisja Nadzoru Finansowego (KNF) na posiedzeniu w dniu 31 maja 2016 roku jednogłośnie zaakceptowała zmianę terminu realizacji zobowiązania inwestorskiego BNP Paribas SA z siedzibą w Paryżu dotyczącego zwiększenia płynności akcji Banku na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Zmiana terminu realizacji zobowiązania inwestorskiego BNP Paribas SA, uzasadniona nieprzewidzianą niekorzystną zmianą warunków rynkowych w stosunku do momentu złożenia zobowiązania, polega na tym, że KNF uzna zobowiązanie za wykonane, jeśli płynność akcji Banku BGŻ BNP Paribas S.A. osiągnie poziom co najmniej 12,5% akcji do końca 2018 roku oraz 25% plus jedna akcja do końca 2020 roku.

43. KAPITAŁ ZAPASOWY I POZOSTAŁE KAPITAŁY

Poniższa tabela przedstawia zmiany w kapitałach rezerwowych

	12 miesięcy do 31.12.2016	12 miesięcy do 31.12.2015
Kapitał zapasowy		
Stan na początek okresu	5 092 196	3 430 785
Przeniesienie z zysków lat ubiegłych	-	7 730
Kapitał powstały z połączenia jednostek	16 222	1 653 681
Stan na koniec okresu	5 108 418	5 092 196
	12 miesięcy do 31.12.2016	12 miesięcy do 31.12.2015
Pozostałe kapitały rezerwowe		
Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	577 766	498 399
Kapitał rezerwowy z aktualizacji wyceny	(497)	198 090
Pozostałe kapitały rezerwowe	282 475	282 475
Razem	859 744	978 964

Fundusz ogólnego ryzyka bankowego tworzony z zysku netto	12 miesięcy do 31.12.2016	12 miesięcy do 31.12.2015
Stan na początek okresu	498 399	120 640
Przeniesienie z zysków lat ubiegłych	8 263	-
Kapitał powstały z połączenia jednostek	71 104	377 759
Stan na koniec okresu	577 766	498 399
Kapitał rezerwowo z aktualizacji wyceny	12 miesięcy do 31.12.2016	12 miesięcy do 31.12.2015
Stan na początek okresu	198 090	255 363
Zysk/Strata netto z tytułu zmiany wartości godziwej aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	(250 823)	(79 066)
Wycena świadczeń pracowniczych metodą aktuarialną	4 921	6 374
Podatek dochodowy odroczony	47 315	13 811
Kapitał powstały z połączenia jednostek	-	1 122
Inne	-	486
Stan na koniec okresu	(497)	198 090
Pozostałe kapitały rezerwowe	12 miesięcy do 31.12.2016	12 miesięcy do 31.12.2015
Stan na początek okresu	282 475	151 218
Kapitał powstały z połączenia jednostek	-	1 257
Przeniesienie z zysków z lat ubiegłych	-	130 000
Stan na koniec okresu	282 475	282 475
Wynik z lat ubiegłych	12 miesięcy do 31.12.2016	12 miesięcy do 31.12.2015
Stan na początek okresu	99 663	4 128
Przeniesienie z zysków z bieżącego okresu	5 030	301
Przeniesienie powstałe z połączenia jednostek	(87 326)	-
Inne	194	95 234
Stan na koniec okresu	17 561	99 663

Zmiana stanu kapitału z aktualizacji wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży

	2016		2015	
	Wartość brutto	Podatek odroczony	Wartość brutto	Podatek odroczony
Stan na początek okresu	242 842	(46 140)	320 070	(60 813)
zyski/straty z rewaluacji aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży odniesione na kapitał własny	(205 145)	39 051	(31 392)	5 964
przeniesienie na wynik finansowy w wyniku sprzedaży aktywów finansowych z portfela dostępnych do sprzedaży	(45 677)	8 679	(47 674)	9 058
Kapitał powstały z połączenia jednostek	-	-	1 838	(349)
Stan na koniec okresu	(7 980)	1 590	242 842	(46 140)

44. WYPŁACONE DYWIDENDY

W Grupie za 2015 rok nie była wypłacona dywidenda. Zarząd Banku nie będzie rekomendował wypłacenia dywidendy za 2016 rok.

45. PODZIAŁ ZYSKU

Zgodnie z Uchwałą z dnia 30 czerwca 2016 roku Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia BGŻ BNP Paribas zysk netto za 2015 rok w kwocie 8 263 tys. zł został przeznaczony na zwiększenie funduszu ogólnego ryzyka na niezidentyfikowane ryzyka działalności bankowej.

46. ŚRODKI PIENIĘŻNE I EKWIWALENTY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH

Dla potrzeb sprawozdania z przepływów pieniężnych saldo środków pieniężnych i ekwiwalentów środków pieniężnych zawiera następujące salda o terminie zapadalności krótszym niż trzy miesiące.

	31.12.2016	31.12.2015
Kasa i środki w Banku Centralnym (Nota 18)	1 302 847	2 826 416
Rachunki bieżące banków i inne należności	264 176	163 957
Lokaty międzybankowe	913 600	270 973
Kredyty i pożyczki	3 000	989
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych, razem	2 483 623	3 262 335

47. INFORMACJE DODATKOWE DO SPRAWOZDANIA Z PRZEPLÝWÓW PIENIĘŻNYCH

Różnice między bilansowymi zmianami stanu pozycji oraz zmianami stanu tych pozycji wykazywanych w działalności operacyjnej.

	12 miesięcy do 31.12.2016	12 miesięcy do 31.12.2015
Zmiana stanu należności od banków		
Zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	(738 161)	(91 298)
Wyłączenie zmiany stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	713 954	38 923
Zmiana stanu należności od banków, razem	(24 207)	(52 375)
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków		
Zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	(2 580 055)	8 331 740
Splata długoterminowych kredytów otrzymanych	3 255 289	8 343 670
Zaciągnięcie długoterminowych kredytów od innych banków	(1 456 519)	(6 260 738)
Zmiana stanu zobowiązań wobec innych banków, razem	(781 285)	10 414 672
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów		
Zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	8 613 880	13 771 700
Splata długoterminowych kredytów otrzymanych	294 989	303 467
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów, razem	8 908 869	14 075 167
Przepływ z działalności operacyjnej – inne korekty		
Zmiany wynikające ze zmiany stanów bilansowych w wyniku połączenia (patrz nota 4):		
<i>Środki pieniężne i ich ekwiwalenty</i>	-	2 062 040
<i>Należności od banków</i>	-	2 745 280
<i>Pochodne instrumenty finansowe</i>	-	504 402
<i>Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu</i>	-	-
<i>Instrumenty zabezpieczające</i>	-	167 463
<i>Kredyty i pożyczki udzielone klientom</i>	-	6 500
<i>Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży</i>	-	18 138 127
<i>Inwestycje w jednostkach zależnych</i>	-	1 238 010
<i>Wartości niematerialne</i>	-	21 067
<i>Rzeczowe aktywa trwałe</i>	-	73 271
<i>Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego</i>	-	97 266
<i>Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego</i>	-	213 610
	-	-

<i>Inne aktywa</i>	-	144 415
<i>Zobowiązania wobec banków</i>	-	(595 093)
<i>Pochodne instrumenty finansowe</i>	-	-
<i>Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu</i>	-	(176 832)
<i>Różnice z zabezpieczenia wartości godziwej przed ryzykiem stopy procentowej przypadające na pozycje zabezpieczone</i>	-	(5 872)
<i>Zobowiązania wobec klientów</i>	-	(12 392 905)
<i>Kredyty o pożyczki otrzymane</i>	-	(6 706 454)
<i>Zobowiązania podporządkowane</i>	-	(474 016)
<i>Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego</i>	-	(14 176)
<i>Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego</i>	-	(263)
<i>Pozostałe zobowiązania</i>	-	(835 199)
<i>Rezerwy</i>	-	(86 561)
Różnice kursowe od zobowiązań podporządkowanych	36 461	54 380
Podatek od instytucji finansowych	185 876	-
Kapitał Sygma	(306 896)	-
Wynik Sygmy za okres styczeń – maj 2016	19 481	-
Wyłączenie inwestycji w jednostkach zależnych z dnia połączenia	-	(1 238 010)
Wyłączenie wartości niematerialnych z dnia połączenia	-	(73 271)
Wyłączenie rzeczowych aktywów trwałych z dnia połączenia	-	(97 266)
Wyłączenie zobowiązań podporządkowanych z dnia połączenia	-	474 016
Pozostałe korekty	7 436	12 674
Przeływ z działalności operacyjnej – inne korekty, razem	(57 642)	1 194 563

48. TRANSAKCJE Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI

Bank BGŻ BNP Paribas S.A. jest podmiotem należącym do Grupy Kapitałowej BNP Paribas S.A.

Bank BGŻ BNP Paribas S.A. jest jednostką dominującą Grupy Kapitałowej BGŻ BNP Paribas S.A.

W skład Grupy na dzień 31 grudnia 2016 roku wchodzi jednostka dominująca Bank BGŻ BNP Paribas S.A. oraz jej jednostki zależne:

1. Bankowy Fundusz Nieruchomościowy Actus Sp. z o.o. („Actus”) z siedzibą w Warszawie przy ul. Kasprzaka 10/16. Spółka zarejestrowana jest w Sądzie Rejonowym dla m. st. Warszawy, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000023062. Bank posiada 100% udziału w kapitale podstawowym Spółki.
2. Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych BGŻ BNP Paribas S.A. („TFI”) z siedzibą w Warszawie przy ul. Bielańskiej 12. Spółka zarejestrowana jest w Sądzie Rejonowym dla m. st. Warszawy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000031121. Bank posiada 100% akcji Spółki.
3. BNP Paribas Leasing Services Sp. z o.o. („Leasing”, dawniej: Fortis Lease Polska Sp. z o.o. w likwidacji) z siedzibą w Warszawie przy ul. Suwak 3. Spółka zarejestrowana jest w Sądzie Rejonowym dla m. st. Warszawy, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000098813. Bank posiada 100% udziałów w Spółce.
4. BGŻ BNP Paribas Faktoring Sp. z o.o. („Faktoring”) z siedzibą w Warszawie przy ul. Suwak 3. Spółka zarejestrowana jest w Sądzie Rejonowym dla m. st. Warszawy, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000225155. Bank posiada 100% udziałów w Spółce.
5. BNP Paribas Group Service Center S.A. („GSC”, dawniej: Laser Services Polska S.A.) z siedzibą w Warszawie przy ul. Suwak 3. Spółka zarejestrowana jest w Sądzie Rejonowym dla m. st. Warszawy, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000022784. Bank posiada 100% udziałów w Spółce.

Wszystkie transakcje pomiędzy Bankiem a podmiotami powiązаныmi wynikały z bieżącej działalności operacyjnej i obejmowały przede wszystkim kredyty, depozyty, transakcje na instrumentach pochodnych oraz przychody i koszty z tytułu usług doradczych i pośrednictwa finansowego.

Transakcje z podmiotami będącymi udziałowcami BGŻ BNP Paribas S.A. oraz podmiotami powiązanymi

31.12.2016	BNP Paribas S.A.	BNP Paribas Fortis S.A.	Pozostała grupa kapitałowa BNP Paribas S.A.	Kluczowy personel	Razem
AKTYWA	791 066	370 497	13 156	14	1 174 733
Należności z tytułu rachunków bieżących, kredytów i lokat	688 121	339 267	9 321	14	1 036 723
Pochodne instrumenty finansowe	100 986	14 737	-	-	115 723
Instrumenty zabezpieczające	-	16 493	1 990	-	18 483
Inne aktywa	1 959	-	1 845	-	3 804
ZOBOWIĄZANIA	4 967 275	1 984 342	3 128 819	2 160	10 082 596
Z tytułu otrzymanych kredytów	3 302 143	1 963 291	2 808 755	-	8 074 189
Z tytułu rachunków bieżących, depozytów	91 615	20 093	51 636	2 160	165 504
Z tytułu zobowiązań podporządkowanych	1 507 179	-	265 400	-	1 772 579
Pochodne instrumenty finansowe	66 287	958	-	-	67 245
Inne zobowiązania	51	-	3 028	-	3 079
ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE					
Zobowiązania udzielone dotyczące finansowania	-	-	104 826	113	104 939
Zobowiązania udzielone gwarancyjne	-	-	-	-	-
Zobowiązania otrzymane	105 078	282 550	1 864 501	-	2 252 129
Instrumenty pochodne (nominał) 12 miesięcy do 31.12.2016	56 908 449	1 885 846	16 880	-	58 811 175
RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	(34 132)	36 798	(14 528)	24	(11 838)
Przychody z tytułu odsetek	10	613	3 780	1	4 404
Koszty z tytułu odsetek	(57 539)	(1 063)	(36 120)	22	(94 700)
Przychody z tytułu opłat i prowizji	1 552	165	22 912	1	24 630
Koszty z tytułu opłat i prowizji	(99)	(1 868)	(395)	-	(2 362)
Wynik na działalności handlowej	18 197	38 916	8 759	-	65 872
Pozostałe przychody operacyjne	3 603	36	67	-	3 706
Pozostałe koszty operacyjne	-	(1)	(13 783)	-	(13 784)
Ogólne koszty administracyjne	144	-	252	-	396

31.12.2015	BNP Paribas S.A.	BNP Paribas Fortis S.A.	Pozostała grupa kapitałowa BNP Paribas S.A.	Kluczowy personel	Razem
AKTYWA	44 885	121 369	49 127	1 553	216 934
Należności z tytułu rachunków bieżących, kredytów i lokat	6 097	112 846	41 399	1 553	161 895
Pochodne instrumenty finansowe	38 781	-	2 951	-	41 732
Instrumenty zabezpieczające	-	8 523	-	-	8 523
Inne aktywa	7	-	4 777	-	4 784
ZOBOWIĄZANIA	6 410 337	1 483 770	3 785 558	3 519	11 683 184
Z tytułu otrzymanych kredytów	5 533 980	1 481 130	3 773 049	-	10 788 159
Z tytułu rachunków bieżących, depozytów	-	16	-	3 519	3 535
Z tytułu zobowiązań podporządkowanych	848 360	-	-	-	848 360
Pochodne instrumenty finansowe	27 413	2 392	2 413	-	32 218
Inne zobowiązania	584	232	10 096	-	10 912
ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE					
Zobowiązania udzielone dotyczące finansowania	-	-	103 817	223	104 040
Zobowiązania udzielone gwarancyjne	7 313	60 316	174 690	-	242 319
Zobowiązania otrzymane	287 341	73 743	558 855	-	919 939
Instrumenty pochodne (nominał)	36 200 827	848 082	704 829	-	37 753 738
12 miesięcy do 31.12.2015					
RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	(26 151)	(5 833)	(39 388)	15	(71 357)
Przychody z tytułu odsetek	11 587	1 543	776	26	13 932
Koszty z tytułu odsetek	(39 612)	(7 493)	(42 376)	(11)	(89 492)
Przychody z tytułu opłat i prowizji	5	-	14 415	-	14 420
Koszty z tytułu opłat i prowizji	(54)	(196)	(171)	-	(421)
Wynik na działalności handlowej	2 443	(1 728)	(3 603)	-	(2 888)
Wynik z tytułu wyceny do wartości godziwej na rachunkowości zabezpieczeń	(402)	2 056	-	-	1 654
Pozostałe przychody operacyjne	-	-	315	-	315
Pozostałe koszty operacyjne	(118)	(15)	(8 744)	-	(8 877)

Wynagrodzenie Zarządu i Rady Nadzorczej

Zarząd	31.12.2016	31.12.2015
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	18 970	20 992
Świadczenia długoterminowe	5 264	6 753
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	-	3 224
Płatności w formie akcji	748	2 542
RAZEM	24 982	33 511
Rada Nadzorcza	31.12.2016	31.12.2015
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	1 695	664
Świadczenia długoterminowe	-	-
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	-	-
Płatności w formie akcji	-	-
RAZEM	1 695	664

49. INFORMACJE DOTYCZĄCE SEGMENTÓW DZIAŁALNOŚCI

Sprawozdawczość według segmentów

Grupa podzieliła swoją działalność oraz zastosowała identyfikację przychodów i kosztów oraz aktywów i zobowiązań na następujące sprawozdawcze segmenty operacyjne: Bankowość Detaliczna i Biznesowa, Bankowość Małych i Średnich Przedsiębiorstw, Bankowość Korporacyjna, Bankowość Korporacyjna i Instytucjonalna (CIB) oraz Pozostała działalność obejmująca działalność Pionu Zarządzania Aktywami i Pasywami oraz Corporate Center. Dodatkowo zaprezentowany został wynik klientów Agro, tj. rolników indywidualnych oraz przedsiębiorstw z branży rolno-spożywczej oraz wynik segmentu Personal Finance. Wyniki tych segmentów przecinają się z podstawowymi segmentami operacyjnymi, są one jednak dodatkowo oddzielnie monitorowane w sprawozdawczości zarządczej Grupy. Przyjęty podział odzwierciedla zasady klasyfikacji klientów do poszczególnych segmentów zgodnie z modelem biznesowym Banku, który opiera się na kryteriach podmiotowych, finansowych oraz rodzaju prowadzonej działalności. Segmentacja przedsiębiorstw odbywa się natomiast przy użyciu kodów klasyfikacji działalności.

Monitorowanie wyników zarządczych w Grupie uwzględnia wszystkie elementy składowe rachunku zysków i strat danego segmentu do poziomu zysku brutto, tj. dla każdego segmentu wykazywane są przychody, koszty oraz odpisy netto z tytułu utraty wartości. Przychody zarządcze uwzględniają przepływy środków między segmentami klientów a jednostką zarządzającą aktywami i pasywami, wyceniane przy użyciu wewnętrznych transferowych cen funduszy opartych o ceny rynkowe oraz marże płynności określone dla danej wymagalności/zapadalności oraz waluty. Koszty zarządcze segmentów obejmują koszty bezpośrednio ich działalności oraz koszty alokowane zgodnie z przyjętym w Grupie modelem alokacji. Dodatkowo wynik zarządczy segmentów może uwzględniać rozliczenia linii biznesowych z tytułu świadczonych pomiędzy nimi usług – dane te przypisane są poszczególnym klientom Banku.

Działalność operacyjna Grupy prowadzona jest jedynie na terytorium Polski. Nie można wyróżnić istotnych różnic w ryzykach, na które mogłoby mieć wpływ położenie geograficzne placówek Banku, dlatego odstąpiono od ujawniania sprawozdania według informacji geograficznych.

Grupa stosuje ujednolicone i szczegółowe zasady dla wszystkich wyodrębnionych segmentów. W przypadku przychodów, poza ich standardowymi pozycjami, wyodrębnione są elementy składowe wyniku z tytułu odsetek segmentów – tj. przychody i koszty zewnętrzne oraz wewnętrzne. W przypadku kosztów działania, grupa dokonuje alokacji kosztów pośrednich do poszczególnych segmentów działalności w pozycji Alokacja kosztów (wewnętrzne). Koszty związane

z integracją banków BGŻ i BNP Paribas Bank Polska prezentowane są w całości w segmencie Pozostałe. Ze względu na specyfikę Banku, nie występują istotne zjawiska sezonowości lub cykliczności. Grupa świadczy usługi finansowe, na które popyt ma charakter stabilny, a wpływ sezonowości jest nieistotny.

Charakterystyka segmentów operacyjnych

Segment Bankowości Detalicznej i Biznesowej oferuje kompleksową obsługę klientów indywidualnych, w tym klientów bankowości prywatnej, oraz klientów biznesowych (mikroprzedsiębiorstw), w tym:

- przedsiębiorców spełniających kryterium rocznych przychodów netto za poprzedni rok obrotowy poniżej 10 mln PLN oraz o zaangażowaniu kredytowym Grupy wobec klienta niższym niż 2 mln PLN;
- rolników, dla których zaangażowanie kredytowe Grupy wobec klienta jest niższe niż 2 mln PLN, a Standardowa Produkcja (parametr określający wielkość ekonomiczną gospodarstw rolnych wg Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych) w poprzednim roku rozrachunkowym była mniejsza, w zależności od województwa, niż 75 tys. euro lub 100 tys. euro.

Usługi finansowe Segmentu Bankowości Detalicznej i Biznesowej obejmują prowadzenie rachunków bieżących i kont lokacyjnych, przyjmowanie depozytów terminowych, udzielanie kredytów mieszkaniowych, kredytów gotówkowych, pożyczek hipotecznych, kredytów odnawialnych w rachunku bieżącym, kredytów przeznaczonych dla mikroprzedsiębiorstw, wydawanie kart debetowych i kredytowych, obsługę zagranicznych przekazów gotówkowych, zawieranie transakcji wymiany walutowej, sprzedaż produktów ubezpieczeniowych, oraz innych usług o mniejszym znaczeniu dla dochodów Grupy. W ramach segmentu Bankowości Detalicznej i Biznesowej wykazywane są również: salda i wyniki bankowości bezpośredniej BGŻ Optima, wyniki osiągnięte na działalności maklerskiej oraz z tytułu dystrybucji jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych.

Klienci Bankowości Detalicznej i Biznesowej obsługiwani są przez Oddziały Banku oraz kanały alternatywne, tj. bankowość internetową, bankowość mobilną i bankowość telefoniczną, kanał bankowości bezpośredniej BGŻ Optima oraz kanał Bankowości Osobistej oraz Bankowości Prywatnej. Dodatkowo sprzedaż wybranych produktów realizowana jest poprzez pośredników finansowych zarówno o zasięgu ogólnopolskim, jak i lokalnym.

Personal Finance odpowiada za przygotowywanie oferty produktowej i zarządzanie w zakresie finansowej obsługi konsumentów, z trzema głównymi produktami: kredyty gotówkowe, kredyty samochodowe oraz karty kredytowe. Produkty te dystrybuowane są za pośrednictwem sieci oddziałów Bankowości Detalicznej i Biznesowej oraz zewnętrznych kanałów dystrybucji.

Personal Finance zapewnia silne wsparcie pozyskiwania klientów indywidualnych, generowania przychodów oraz zwiększania zyskowności.

Segment Bankowości Małych i Średnich Przedsiębiorstw obejmuje obsługę:

- klientów instytucjonalnych (niebędących klientami detalicznymi) o przychodach rocznych netto za poprzedni rok obrotowy w przedziale od 10 do 60 mln PLN lub o zaangażowaniu kredytowym Banku wobec klienta w przedziale od 2 do 25 mln PLN;
- rolników, dla których zaangażowanie kredytowe Banku wobec klienta mieści się w przedziale od 2 do 25 mln PLN lub Standardowa Produkcja (parametr określający wielkość ekonomiczną gospodarstw rolnych wg Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych) w poprzednim roku rozrachunkowym była w zależności od województwa, większa lub równa 75 tys. euro lub 100 tys. euro;
- przedsiębiorców Agro prowadzących pełną sprawozdawczość finansową o przychodach ze sprzedaży od 10 do 60 mln zł lub zaangażowaniu kredytowym Banku wobec klienta od 2 do 25 mln zł, a także grupy producentów rolnych.

Sieć sprzedaży MSP została podzielona na 7 Regionów MSP, w których funkcjonują 44 Centra Biznesowe MSP dedykowane wyłącznie do obsługi klientów z segmentu Małych i Średnich Przedsiębiorstw.

Segment Bankowości Korporacyjnej oferuje szeroki zakres usług finansowych świadczonych dużym i średnim przedsiębiorstwom jak również jednostkom samorządu terytorialnego o rocznych obrotach powyżej 60 mln zł lub których zaangażowanie kredytowe Banku wobec klienta jest większe lub równe 25 mln zł oraz podmiotom wchodzącym w skład międzynarodowych grup kapitałowych.

Klienci Bankowości Korporacyjnej dzielą się na 4 podstawowe grupy:

- polskie korporacje o średniej kapitalizacji (tj. o rocznych przychodach pomiędzy 60 a 600 mln zł);
- klienci międzynarodowi (spółki należące do międzynarodowych grup kapitałowych);
- największe duże polskie korporacje;
- podmioty sektora publicznego oraz instytucje finansowe.

W ramach powyższych grup funkcjonują podsegmenty klientów z obszaru agro i non-agro.

Obsługa realizowana jest poprzez 9 Centrów Obsługi Średnich i Dużych Przedsiębiorstw (ang. business centres) rozlokowanych na terenie całego kraju w dużych miastach, działających odrębnie od sieci oddziałów Banku. Obsługa operacyjna wszystkich segmentów instytucjonalnych prowadzona jest przez Oddziały Banku, a dodatkowo dysponują oni również dostępem do bankowości telefonicznej (TeleBGŻ) i internetowej (eBGŻ Firma, Biznes Planet i Connexis). Dodatkowo sprzedaż wybranych produktów realizowana jest poprzez pośredników finansowych zarówno o zasięgu ogólnopolskim, jak i lokalnym.

Podstawowe produkty i usługi świadczone na rzecz Klientów Korporacyjnych obejmują usługi cash management, globalne finansowanie handlu – pełna obsługa akredytyw importowych, eksportowych, gwarancji bankowych oraz inkasa dokumentowego, finansowanie łańcucha dostaw oraz finansowanie eksportu, przyjmowanie depozytów terminowych (od lokat overnight po lokaty terminowe), usługi corporate finance, czyli udzielanie kredytów w rachunku bieżącym, kredytów odnawialnych i inwestycyjnych, kredytów z grupy produktów finansowania agrobiznesu), produkty rynku finansowego, w tym zawieranie transakcji klientowskich wymiany walutowej oraz z zakresu instrumentów pochodnych, produkty leasingu i faktoringu oraz takie wyspecjalizowane usługi jak finansowanie nieruchomości, strukturyzowane finansowanie spółek o średniej kapitalizacji (mid-caps), bankowość inwestycyjną.

Segment Bankowości Korporacyjnej i Instytucjonalnej (Corporate and Institutional Banking (CIB)) wspiera sprzedaż produktów grupy BNP Paribas, instytucji o międzynarodowym zasięgu, skierowanych do największych polskich przedsiębiorstw. Oferuje klientom najwyższej jakości ekspertyzę, łącząc znajomość rynku polskiego z doświadczeniem rynków międzynarodowych i kompetencjami najwyższej klasy specjalistów sektorowych. Wspiera rozwój polskich przedsiębiorstw i realizację strategicznych dla Polski przedsięwzięć, takich jak budowa elektrowni, finansowanie energii zielonej czy też sektora paliwowego, pozyskiwanie finansowania na przejęcia zagraniczne spółek giełdowych. Obok Departamentu Klientów Strategicznych struktura organizacyjna Bankowości Korporacyjnej i Instytucjonalnej obejmuje Pion Rynków Finansowych.

Pozostała działalność bankowa Grupy jest operacyjnie prowadzona głównie w ramach **Pionu Zarządzania Aktywami i Pasywami**. Celem Pionu jest przede wszystkim zapewnienie właściwego i stabilnego poziomu finansowania umożliwiającego bezpieczne prowadzenie działalności przez Bank przy jednoczesnym spełnieniu norm przewidzianych prawem.

Pion Zarządzania Aktywami i Pasywami zarządza płynnością Banku, wyznacza wewnętrzne i zewnętrzne ceny referencyjne, zarządza ryzykiem stopy procentowej bilansu Grupy oraz operacyjnym i strukturalnym ryzykiem walutowym. Zadania realizowane w Pionie Zarządzania Aktywami i Pasywami obejmują zarówno aspekt ostrożnościowy (przestrzeganie regulacji zewnętrznych oraz zarządzeń wewnętrznych) a także optymalizacyjny (zarządzanie kosztem finansowania oraz generowanie wyniku z zarządzania pozycjami bilansu Grupy).

W segmencie **Pozostałej działalności bankowej** wykazano również koszty bezpośrednie jednostek wsparcia, które zostały zaalokowane na segmenty w pozycji Alokacja kosztów (wewnętrzne), oraz wyniki niedające się przypisać do żadnego z wyżej wymienionych segmentów (m.in. inwestycje kapitałowe, wyniki realizowane na rachunkach własnych oraz na rachunkach klientowskich bez określonego segmentu).

31.12.2016 *	Bankowość Detałiczna i Biznesowa	Bankowość MSP	Bankowość Korporacyjna	CIB	Pozostała Działalność Bankowa	Razem	w tym klienci Agro	w tym Personal Finance
RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT								
Wynik z tytułu odsetek	1 106 587	232 902	245 757	3 215	237 690	1 826 153	349 480	466 994
przychody odsetkowe zewnętrzne	1 411 041	436 264	369 013	8 809	359 435	2 584 563	641 124	655 992
koszty odsetkowe zewnętrzne	(361 452)	(59 445)	(149 344)	-	(188 171)	(758 411)	(42 834)	(17 903)
przychody odsetkowe wewnętrzne	652 134	107 574	228 995	-	1 109 961	2 098 664	95 945	-
koszty odsetkowe wewnętrzne	(595 136)	(251 490)	(202 908)	(5 594)	(1 043 536)	(2 098 664)	(344 756)	(171 095)
Wynik z tytułu prowizji	285 326	90 846	117 075	89	(116)	493 220	122 333	61 565
Przychody z tytułu dywidend	-	-	1 647	-	4 155	5 801	119	-
Wynik na działalności handlowej	41 691	25 954	79 952	68 043	39 551	255 191	28 329	582
Wynik na działalności inwestycyjnej	522	-	(3)	-	45 680	46 199	-	-
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń	-	-	-	-	(77)	(77)	-	-
Pozostałe przychody i koszty operacyjne	25 399	7 591	5 968	164	(25 387)	13 733	1 985	20 372
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania warunkowe	(266 898)	(90 091)	(41 356)	100	(640)	(398 883)	(90 951)	(110 221)
Koszty działania razem	(792 816)	(112 930)	(149 203)	(28 738)	(590 670)	(1 674 356)	(10 770)	(233 905)
Amortyzacja	(78 589)	(1 406)	(8 355)	(1 151)	(117 097)	(206 597)	(335)	(14 580)
Alokacja kosztów (wewnętrzne)	(340 793)	(100 285)	(64 538)	(5 401)	511 017	-	-	(54 068)
Wynik na działalności operacyjnej	(19 570)	52 582	186 944	36 321	104 107	360 385	400 190	136 740
Podatek od instytucji finansowych	(98 737)	(37 786)	(40 626)	(763)	(7 963)	(185 876)	-	(22 249)
Zysk (strata) brutto segmentu	(118 307)	14 795	146 317	35 558	96 144	174 509	-	114 491
Podatek dochodowy	-	-	-	-	-	(97 647)	-	-
Zysk (strata) netto	-	-	-	-	-	76 863	-	-
SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ NA 31.12.2016								
Aktywa segmentu	29 366 671	11 478 459	13 721 127	310 656	17 428 084	72 304 999	15 058 445	7 369 495
Zobowiązania segmentu	32 879 814	6 016 195	15 894 510	-	11 367 656	66 158 178	5 631 607	-

*Dane finansowe zostały zaokrąglone i przedstawione w tysiącach złotych, w związku z tym, w niektórych wypadkach suma liczb może nie odpowiadać dokładnie łącznej sumie.

31.12.2015 *	Bankowość Detaliczna i Biznesowa	Bankowość MSP	Bankowość Korporacyjna	CIB	Pozostała Działalność Bankowa	Razem	w tym klienci Agro	w tym Personal Finance
RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT								
Wynik z tytułu odsetek	843 595	201 728	162 264	3 057	212 003	1 422 647	317 749	279 891
przychody odsetkowe zewnętrzne	1 132 097	404 925	288 000	3 067	241 670	2 069 758	642 065	402 081
koszty odsetkowe zewnętrzne	(366 442)	(51 745)	(107 612)	-	(121 311)	(647 110)	(50 969)	(4 138)
przychody odsetkowe wewnętrzne	628 991	104 125	154 546	-	1 008 841	1 896 503	(382 064)	(118 064)
koszty odsetkowe wewnętrzne	(551 050)	(255 577)	(172 670)	(10)	(917 196)	(1 896 503)	108 717	13
Wynik z tytułu prowizji	250 280	87 866	82 803	51	1 702	422 702	121 707	19 330
Przychody z tytułu dywidend	-	-	-	-	4 394	4 394	192	-
Wynik na działalności handlowej	40 238	30 597	56 474	31 260	24 892	183 461	23 176	748
Wynik na działalności inwestycyjnej	362	-	14 218	-	33 171	47 752	-	-
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń	-	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe przychody i koszty operacyjne	(16 126)	5 032	1 819	-	(22 375)	(31 648)	4 248	(1 019)
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania warunkowe	(276 801)	(48 004)	18 422	574	3 933	(301 876)	(92 259)	(92 961)
Koszty działania razem	(652 985)	(71 537)	(81 150)	(15 302)	(748 309)	(1 569 283)	(11 098)	(80 474)
Amortyzacja	(68 141)	(1 218)	(7 159)	(1 044)	(70 895)	(148 457)	(407)	(3 964)
Alokacja kosztów (wewnętrzne)	(334 738)	(97 861)	(94 650)	(10 484)	537 733	-	(142 483)	(85 252)
Wynik na działalności operacyjnej	(214 316)	106 603	153 042	8 112	(23 750)	29 692	220 825	36 298
Zysk (strata) brutto segmentu	-	-	-	-	-	29 692	-	-
Podatek dochodowy	-	-	-	-	-	(16 399)	-	-
Zysk (strata) netto	-	-	-	-	-	13 293	-	-

SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ NA 31.12.2015

Aktywa segmentu	29 082 102	11 056 056	11 873 872	128 144	13 232 162	65 372 338	15 614 438	6 589 225
Zobowiązania segmentu	29 753 756	6 285 391	10 689 816	-	12 375 018	59 103 984	4 821 835	1 355 336

* Dane finansowe zostały zaokrąglone i przedstawione w tysiącach złotych, w związku z tym, w niektórych wypadkach suma liczb może nie odpowiadać dokładnie łącznej sumie.

50. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM

Zarządzanie ryzykiem w Grupie Kapitałowej skoncentrowane jest bezpośrednio w Banku, z uwagi na fakt, że aktywa Banku stanowią 97% aktywów Grupy (wg danych na dzień 31 grudnia 2016 roku). Wobec powyższego wszystkie dane dotyczące poszczególnych ryzyk prezentowane są za Bank za wyjątkiem porównania wartości bilansowej do wartości godziwej aktywów i zobowiązań finansowych oraz not dotyczących ryzyka kredytowego.

50.1. Strategia wykorzystywania instrumentów finansowych

Podstawowa działalność biznesowa Banku skupia się wokół produktów finansowych oferowanych klientom: osobom fizycznym, przedsiębiorcom i przedsiębiorstwom, jednostkom publicznym i budżetowym, niebankowym instytucjom finansowym. Wśród pozycji o charakterze pasywnym dominują krótkoterminowe depozyty o stałym oprocentowaniu oraz rachunki bieżące i konta oszczędnościowe. Po stronie aktywnej Bank oferuje następujące produkty kredytowe: kredyty mieszkaniowe, gotówkowe, karty kredytowe, kredyty w rachunku bieżącym, kredyty inwestycyjne i obrotowe, kredyty preferencyjne z dopłatami, faktoring, leasing, gwarancje, transakcje finansowania handlu zagranicznego (np. akredytywy) – zdecydowana większość produktów kredytowych to instrumenty średnio i długoterminowe, oprocentowane w oparciu o krótkoterminowe stawki rynkowe.

Bank wykorzystuje instrumenty rynku finansowego w pierwszej kolejności do zarządzania ryzykami: płynności, stopy procentowej i walutowym, powstającymi w podstawowej działalności, zgodnie z przyjętym wewnątrznie apetytem na ryzyko oraz średnio- i długoterminowymi trendami rynkowymi.

Bank oferuje również dostęp do instrumentów rynku finansowego swoim klientom, w celu zabezpieczania ryzyka rynkowego – walutowego, stopy procentowej lub cen towarów – istniejącego w ich podstawowej działalności biznesowej.

50.2. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe jest wpisane w podstawową i zasadniczą działalność finansową Banku, obejmującą zarówno aktywność kredytową, jak również finansowanie z wykorzystaniem produktów rynku kapitałowego. W konsekwencji ryzyko kredytowe jest identyfikowane jako ryzyko o największym potencjalnym wpływie na aktualne, a także przyszłe, zyski oraz kapitał Banku BGŻ BNP Paribas. Istotność ryzyka kredytowego potwierdza jego 79% udział w ogólnej kwocie kapitału ekonomicznego szacowanego przez Bank na pokrycie istotnych ryzyk występujących w działalności Banku, jak również 91% udział w ogólnej kwocie kapitału regulacyjnego.

Podstawowym celem zarządzania ryzykiem kredytowym jest realizacja strategii Banku poprzez harmonijny wzrost portfela kredytowego przy jednoczesnym utrzymaniu akceptowalnego poziomu apetytu na ryzyko kredytowe.

Bank w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym kieruje się następującymi zasadami:

- każda transakcja kredytowa wymaga wszechstronnej oceny ryzyka kredytowego, której wyrazem jest rating wewnętrzny lub ocena scoringowa,
- gruntowna i staranna analiza finansowa stanowi podstawę do uznania za wiarygodne dane finansowe klienta oraz informacje o wartości zabezpieczenia; ostrożne analizy Banku zawsze uwzględniają niezbędny margines bezpieczeństwa,
- podstawą finansowania klienta jest – co do zasady - jego zdolność do generowania przepływów pieniężnych zapewniających spłatę zobowiązań wobec Banku,
- sporządzona ocena ryzyka kredytowego jest poddawana dodatkowej weryfikacji przez niezależne od służb biznesowych, służby oceny ryzyka kredytowego,
- warunki cenowe transakcji kredytowej muszą pokrywać ryzyko tej transakcji,
- ryzyko kredytowe jest dywersyfikowane pod względem obszarów geograficznych, sektorów gospodarki, produktów oraz klientów,
- decyzje kredytowe mogą podejmować jedynie osoby do tego uprawnione,
- Bank zawiera transakcje kredytowe wyłącznie z klientami, których zna, a podstawą współpracy z klientami są relacje długoterminowe,
- klient i zawarte z nim transakcje są monitorowane w sposób transparentny dla klienta i wzmacniający relacje z klientem.

Koncentracja ryzyka kredytowego

Ryzyko koncentracji jest immanentnym ryzykiem, podejmowanym przez Bank w ramach prowadzonej działalności statutowej i podlega ono określonego procesowi i zasadom zarządzania.

Zarząd dokonuje oceny przyjętej polityki zarządzania ryzykiem koncentracji pod względem sposobu jej stosowania, w szczególności w zakresie sprawdzenia jej skuteczności i adekwatności realizacji zasad w kontekście aktualnej i planowanej działalności oraz z uwzględnieniem strategii zarządzania ryzykiem. W sytuacji istotnych zmian w otoczeniu działania Banku lub strategii zarządzania ryzykiem, przegląd adekwatności procesu zarządzania ryzykiem koncentracji dokonywany jest niezwłocznie po wystąpieniu tej okoliczności.

Właściwa ocena ryzyka koncentracji ponoszonego przez Bank w istotnym stopniu zależy od prawidłowej i pełnej identyfikacji kluczowych czynników ryzyka, które wpływają na poziom ryzyka koncentracji. W uzasadnionych przypadkach Bank identyfikuje ryzyko koncentracji w procesie planowania nowej działalności obejmującej wprowadzenie i rozwój nowych produktów, usług i obecności na rynkach oraz istotne zmiany dotychczasowych produktów, usług i zmiany na rynkach.

Dywersyfikacja portfela kredytowego jest jednym z ważniejszych narzędzi zarządzania ryzykiem kredytowym. Nadmierna koncentracja kredytowa jest zjawiskiem niepożądanym przez Bank, ponieważ powoduje wzrost ryzyka. Potencjalne straty z tym związane są na tyle dużym zagrożeniem, że stopień koncentracji powinien być monitorowany, kontrolowany i raportowany do kierownictwa Banku. Podstawowymi narzędziami ograniczania ryzyka koncentracji są mechanizmy identyfikacji i pomiaru ryzyka koncentracji oraz limity zaangażowań w poszczególnych segmentach portfela Banku oraz w spółkach zależnych. Narzędzia te pozwalają na różnicowanie portfela kredytowego i redukcję negatywnych skutków związanych z niekorzystnymi zmianami w poszczególnych obszarach gospodarki.

Za obszar (wymiar) istotnej koncentracji Bank uznaje sytuację w której udział danego obszaru (wymiaru) koncentracji w sumie bilansowej Banku jest równy lub przekracza 10% lub 5% planowanego na dany rok budżetowy wyniku finansowego netto Banku. W takiej sytuacji dany obszar (wymiar) koncentracji podlega analizom, raportowaniu i zarządzaniu w ramach procesu zarządzania ryzykiem koncentracji.

Jednym z potencjalnych źródeł ryzyka kredytowego jest wysoka koncentracja zaangażowań kredytowych Banku w poszczególne podmioty lub grupy podmiotów powiązanych ze sobą kapitałowo i organizacyjnie. W celu jej ograniczenia Ustawa Prawo bankowe określa limit maksymalnego zaangażowania Banku. Zgodnie z art. 71 ust. 1 ustawy suma wierzycelności Banku, udzielonych przez Bank zobowiązań pozabilansowych oraz posiadanych przez Bank bezpośrednio lub pośrednio akcji lub udziałów w innym podmiocie, wniesionych dopłat w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością lub też wkładów albo sum komandytowych – w zależności od tego, która z tych kwot jest większa – w spółce komandytowej lub komandytowo-akcyjnej, obciążonych ryzykiem jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie nie może przekraczać limitu koncentracji zaangażowań, który wynosi 25% funduszy własnych Banku.

Bank dokonuje monitoringu limitów koncentracji zgodnie z art. 71 Ustawy Prawo Bankowe. Według stanu na koniec 2016 r. limity określone w art. 71 Prawa bankowego nie zostały przekroczone. Na koniec grudnia 2016 r. nie zidentyfikowano zaangażowań przekraczających 10% funduszy własnych. Według stanu na koniec 2016 roku zaangażowanie Banku w finansowanie klientów/grup klientów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie nie przekraczają limitu koncentracji zaangażowań. Suma zaangażowań równych lub przekraczających 10% funduszy własnych Banku stanowiła 12,18%.

Tolerancja ryzyka koncentracji jest określona w Banku poprzez system limitów wewnętrznych, które uwzględniają zarówno zakładane kierunki i dynamikę rozwoju biznesu przez Bank, akceptowalny poziom ryzyka kredytowego i płynności, jak również zewnętrzne uwarunkowania i perspektywy makroekonomiczne i sektorowe. Limity wewnętrzne dla ryzyka koncentracji kredytowych określone są m.in. dla:

- wybranych sektorów gospodarczych/ branż,
- ekspozycji denominowanych w walucie obcej,
- segmentu klienta (wewnętrzna segmentacja klientów),
- kredytów zabezpieczonych danym rodzajem zabezpieczenia,
- regionów geograficznych,
- średniego prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania (probability of default),
- ekspozycji z określonym ratingiem (wewnętrzna skala ratingowa Banku),
- ekspozycji z określonym debt-to-income,
- ekspozycji z określonym loan-to-value.

Działania ograniczające ekspozycję Banku na ryzyko koncentracji mogą obejmować działania o charakterze systemowym oraz działania o charakterze pojedynczych/ specyficznych decyzji i transakcji. Do działań ograniczających ryzyko koncentracji o charakterze systemowym Bank zalicza:

- ograniczanie zakresu kredytowania określonego rodzaju klientów, poprzez modyfikację prowadzonej polityki kredytowej,
- obniżenie limitów w zakresie ryzyka koncentracji,
- dywersyfikację rodzajów aktywów na poziomie bilansu Banku,
- zmianę strategii biznesowej w taki sposób, aby przeciwdziałała nadmiernej koncentracji,
- dywersyfikację w zakresie przyjmowanych rodzajów zabezpieczeń.

Do działań ograniczających ryzyko koncentracji o charakterze pojedynczych/ specyficznych decyzji i transakcji Bank zalicza:

- ograniczanie zawierania dalszych transakcji z danym klientem lub grupą powiązanych klientów,
- sprzedaż wyselekcjonowanych aktywów/ portfeli kredytowych,
- sekurytyzację aktywów,
- ustanowienie nowych zabezpieczeń (np. kredytowych instrumentów pochodnych, gwarancji, subpartycypacji, umów ubezpieczenia) dla istniejących lub nowych ekspozycji kredytowych.

Przeprowadzaną przez Bank analizą koncentracji branżowej objęte są wszystkie ekspozycje kredytowe Banku wobec klientów instytucjonalnych. Bank definiuje branże w oparciu o Polską Klasyfikację Działalności (kod PKD 2007). Struktura zaangażowania Banku względem branż analizowana na koniec 2016 roku, podobnie jak na koniec 2015 roku, charakteryzuje się koncentracją wobec takich branż jak: *Rolnictwo, Leśnictwo, Łowiectwo i Rybactwo; Produkcja Art. Spożywczych, Napojów i Wyrobów Tytoniowych*. W roku 2015 składały się one na 42,2% zaangażowania branżowego, natomiast w roku 2016 zaangażowanie wobec tych trzech branż wyniosło 42,3%.

W 2015 roku największy udział kredytów zagrożonych w zaangażowaniu branżowym (31,9%) miało *Budownictwo obiektów inżynierii lądowej i wodnej oraz specjalistyczne*. W roku 2016 udział ten spadł i obecnie wynosi 27,9%. Wysoki udział (68,1%) kredytów z rozpoznaną utratą wartości w następujących gałęziach gospodarki: *Wydobywanie węgla, torfu; Górnictwo ropy naftowej i gazu ziemnego; Wytwarzanie paliw gazowych; Produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej*. W 2015 roku udział ten wynosił zaledwie 0,1%. Powodem takiej sytuacji może być fakt, że produkcja węgla w ostatnich latach systematycznie malała, co było wynikiem trudnej sytuacji polskiego górnictwa w latach ubiegłych wynikającej z przeprowadzanej przez państwo restrukturyzacji tego sektora. Ponadto, portfel Banku w ramach powyższych branż koncentruje się wobec trzech „dużych Klientów”, z których dwóch posiada ekspozycje z rozpoznaną utratą wartości.

Poniżej zaprezentowano tabelę, porównującą udział kredytów z rozpoznaną utratą wartości w latach 2015 i 2016. Wyłączając powyższy przypadek nie odnotowano wielkich różnic w stosunku do końca ubiegłego roku.

Udział kredytów zagrożonych** w zaangażowaniu branżowym (wartość bilansowa brutto)*

Branża	Zaangażowanie		Udział zagrożonych kredytów	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Rolnictwo, Leśnictwo, Łowiectwo i Rybactwo; Produkcja Art. Spożywczych, Napojów i Wyrobów Tytoniowych	14 807 101	13 890 459	5,1%	4,9%
Produkcja pojazdów samochodowych, motocykli, opon	492 279	428 865	2,2%	2,9%
Budownictwo obiektów inżynierii lądowej i wodnej oraz specjalistyczne	1 002 686	795 707	27,9%	31,9%
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna; Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	1 254 955	1 129 718	6,7%	12,9%
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	346 005	182 134	1,2%	3,5%
Telekomunikacja; Działalność pocztowa i kurierska	54 562	53 642	2,9%	3,7%
Wydobywanie węgla, torfu; Górnictwo ropy naftowej i gazu ziemnego; Wytwarzanie paliw gazowych; Produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej	449 148	627 072	68,1%	0,1%
Produkcja maszyn i urządzeń (z wyłączeniem komputerów i wyrobów elektronicznych)	1 588 043	1 426 013	11,1%	8,2%
Działalność finansowa	358 730	500 449	2,9%	2,7%
Opieka zdrowotna; Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków	486 397	402 917	2,8%	2,3%
Hotele i restauracje; Działalność związana z kulturą rozrywką i rekreacją	465 461	486 522	19,7%	22,6%
Produkcja mebli, artykułów gospodarstwa domowego; Produkcja odzieży, wyrobów tekstylnych, skór	461 605	459 776	21,0%	24,4%
Działalność związana z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki; Działalność usługowa w zakresie informacji; Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	226 691	226 536	6,1%	3,2%
Działalność ubezpieczeniowa	20 490	38 318	11,0%	5,1%
Wydobycie i produkcja pozostałych materiałów i kruszców	2 341 425	1 969 585	11,2%	15,0%
Działalność wydawnicza i poligrafia; Działalność związana z produkcją medialną	257 150	299 269	4,3%	4,7%
Edukacja; Pomoc społeczna; Pozostała działalność usługowa	142 149	153 854	13,8%	10,6%
Budownictwo mieszkalne i niemieszkalne; Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	2 339 751	2 701 655	7,2%	9,1%
Handel detaliczny	2 279 955	2 280 364	6,8%	8,6%
Administracja publiczna oraz polityka gospodarcza i społeczna	172 188	176 494	0,0%	0,0%
Transport i gospodarka magazynowa	1 448 337	1 221 758	5,8%	5,7%
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę; Dostawa wody; Gospodarowanie ściekami i odpadami	561 862	489 132	3,1%	6,1%
Handel hurtowy	3 433 993	2 983 219	11,8%	12,9%
Razem	34 990 963	32 923 457	8,5%	8,3%

*Dane finansowe zostały zaokrąglone i przedstawione w tysiącach złotych, w związku z tym, w niektórych wypadkach suma liczb może nie odpowiadać dokładnie łącznej sumie.

** Kredyty, dla których zidentyfikowano obiektywną przesłankę utraty wartości

Struktura przeterminowania należności

Celem analizy zaległości w spłacie jest wskazanie poziomu potencjalnej straty kredytowej (w odniesieniu do należności bez utraty wartości). Im wyższe przeterminowanie w spłacie, tym większe prawdopodobieństwo identyfikacji obiektywnej przesłanki utraty wartości w przyszłości. Wzrost opóźnienia w spłacie powyżej zera dni zwiększa szansę identyfikacji przesłanki utraty wartości, ale nie stanowi sam w sobie podstawy do nadania tej przesłanki. W wypadku ekspozycji przeterminowanych poniżej 91 dni przesłanka może zostać jednak zidentyfikowana na podstawie dodatkowych informacji o sytuacji ekonomiczno-finansowej klienta.

Strukturę portfela kredytowego w podziale na ekspozycje z utratą wartości oraz bez utraty wartości wraz z uwzględnieniem poziomu zaległości w spłacie przedstawiają poniższe tabele. Dla celów kalkulacji wysokości odpisu aktualizacyjnego, jak i przy prezentacji danych w poniższych tabelach kredyt uznany jest za zapadły nie w dniu, w którym mija termin płatności raty, ale w dniu kolejnym.

*Struktura portfela kredytowego ze względu na utratę wartości i przeterminowanie 31.12.2016 (wartość bilansowa netto)**

31.12.2016	bez utraty wartości				z utratą wartości	razem
	0 dni	1-30 dni	31-60 dni	61-90 dni		
Kredyty samochodowe	1 028 013	38 075	5 198	2 044	22 649	1 095 980
Kredyty gotówkowe	4 360 254	152 777	32 482	11 367	185 632	4 742 512
Karty kredytowe	644 154	21 963	3 797	1 249	54 713	725 877
Faktoring	1 784 144	-	-	-	324	1 784 467
Leasing ruchomości	1 563 274	197 613	47 852	16 297	6 712	1 831 748
Pożyczki hipoteczne	124 795	7 722	820	530	9 551	143 418
Kredyty inwestycyjne	16 028 354	70 668	20 407	221	663 397	16 783 046
Akredytywy dyskontowe	3 531	-	-	-	-	3 531
Kredyty mieszkaniowe	13 899 981	380 166	37 900	10 783	357 360	14 686 191
Pozostałe kredyty	589 049	2 848	1 083	453	265 159	858 592
Limity w rachunku bieżącym	7 455 883	44 217	11 199	6 219	241 187	7 758 705
Leasing nieruchomości	728 984	54 320	27 105	4 863	39 952	855 224
Skupione wierzytelności	18 693	-	-	-	-	18 693
Pożyczka na sfinansowanie zapasów	515 522	-	-	-	-	515 522
Oplaty kartowe VISA	6 900	-	-	5	238	7 143
Kredyty obrotowe przedsiębiorstw	3 254 583	96 811	4 929	1 953	309 675	3 667 952
Razem	52 006 112	1 067 181	192 774	55 984	2 156 548	55 478 599

*Dane finansowe zostały zaokrąglone i przedstawione w tysiącach złotych, w związku z tym, w niektórych wypadkach suma liczb może nie odpowiadać dokładnie łącznej sumie.

Struktura portfela kredytowego ze względu na utratę wartości i przeterminowanie 31.12.2015 (wartość bilansowa netto)*

31.12.2015	bez utraty wartości				z utratą wartości	razem
	0 dni	1-30 dni	31-60 dni	61-90 dni		
Kredyty samochodowe	992 793	31 016	3 414	1 081	19 475	1 047 779
Kredyty gotówkowe	4 050 843	135 556	19 174	7 833	127 202	4 340 607
Karty kredytowe	667 343	19 741	2 823	889	28 523	719 320
Factoring	893 786	-	-	-	342	894 128
Leasing ruchomości	1 139 125	96 439	7 340	4 715	610	1 248 228
Pożyczki hipoteczne	114 231	6 076	540	464	5 815	127 126
Kredyty inwestycyjne	15 161 594	34 050	67 155	1 991	592 940	15 857 730
Akredytywy dyskontowe	27 806	-	-	-	-	27 806
Kredyty mieszkaniowe	13 725 065	320 705	55 382	11 899	320 370	14 433 422
Pozostałe kredyty	1 078 161	30	52	31	65 637	1 143 910
Limity w rachunku bieżącym	7 299 180	12 094	20 473	5 315	132 687	7 469 750
Leasing nieruchomości	770 116	39 331	28 429	-	44 602	882 478
Skupione wierzytelności	121 723	-	-	-	-	121 723
Pożyczka na sfinansowanie zapasów	408 605	-	-	-	-	408 605
Opłaty kartowe VISA	6 079	-	3	-	65	6 147
Kredyty w rachunku vostro	24 770	-	-	-	-	24 770
Kredyty obrotowe przedsiębiorstw	3 401 602	18 824	7 255	1 739	200 861	3 630 282
Razem	49 882 820	713 862	212 042	35 957	1 539 129	52 383 810

*Dane finansowe zostały zaokrąglone i przedstawione w tysiącach złotych, w związku z tym, w niektórych wypadkach suma liczb może nie odpowiadać dokładnie łącznej sumie.

Dla dużych przedsiębiorstw oraz klientów z segmentu MSP, prowadzących pełną rachunkowość, Bank wyznacza wewnętrzne klasy ratingowe zgodnie z przyjętą polityką kredytową. Klasy ratingowe wyznaczane są na podstawie modelu ryzyka dedykowanego dla tej części portfela kredytowego i stanowią podstawę do szacowania wysokości rezerwy IBNR. Klientom Banku przypisywane są ratingi od 1 (klienci, wobec których Bank identyfikuje najniższe ryzyko kredytowe) do 12 (klienci wobec których Bank identyfikuje najwyższe ryzyko kredytowe). Do przypisania ratingów wykorzystywane są przy tym roczne dane finansowe przedstawiane przez klienta oraz ogólna ocena jakościowa jego sytuacji na rynku. Strukturę aktywów finansowych bez zidentyfikowanej przesłanki utraty wartości w ujęciu wewnętrznych ratingów Banku przedstawia poniższa tabela.

Struktura portfela ekspozycji kredytowych wobec przedsiębiorstw z ratingiem wewnętrznym, dla których nie zidentyfikowano obiektywnych przesłanek utraty wartości (wartość bilansowa netto)

Rating wewnętrzny*	31.12.2016		31.12.2015	
	wartość	udział	wartość	udział
1	444	0,0%	35 786	0,2%
2	949	0,0%	35 977	0,2%
3	48 246	0,2%	119 051	0,6%
4	641 858	3,0%	441 012	2,2%
5	1 285 727	6,0%	1 259 375	6,3%
6	6 477 009	30,3%	6 667 398	33,5%
7	9 026 107	42,1%	8 332 461	41,9%
8	2 855 324	13,3%	2 179 346	11,0%
9	536 602	2,5%	332 413	1,7%
10	539 830	2,5%	449 958	2,3%
11-12	13 221	0,1%	23 403	0,1%

* Rating klienta opracowywany jest na podstawie modelu wewnętrznego wykorzystywanego w Banku, który pozwala na uporządkowanie klientów Banku pod względem jakości kredytowej na podstawie danych finansowych oraz jakościowych (1 –najlepszy rating, 11 &12 – najgorszy rating).

Bank uznaje, że podstawowym zabezpieczeniem interesów Banku jest dobry standing finansowy klienta, natomiast przyjęcie zabezpieczeń rzeczowych lub osobistych jest dodatkowym aspektem ograniczającym ryzyko w przypadku niewypłacalności klienta. Bank stosuje standardowe zabezpieczenia kredytowe zawarte w umowach kredytowych, nieodbiegające od praktyki sektorowej (tj. hipoteki, przewłaszczenia, zastawy rejestrowe, poręczenia, gwarancje oraz cesje należności).

Ustanowione przez Bank prawne zabezpieczenia transakcji kredytowych monitorowane są poprzez ocenę wartości przyjętych zabezpieczeń na podstawie dokumentów składanych przez kredytobiorców. Ponadto, w trakcie oceny zabezpieczenia Bank korzysta z wewnętrznych baz danych zawierających historyczne informacje na temat statystyk realizacji praw do zabezpieczeń.

Kredyty mieszkaniowe denominowane w walutach obcych

W związku z istotnością portfela kredytów mieszkaniowych dla klientów detalicznych denominowanych w walutach obcych, Bank ujawnia szereg dodatkowych, różnorodnych informacji w zakresie zaangażowania tego portfela.

Kredyty mieszkaniowe dla klientów indywidualnych stanowią około 26% całego portfela kredytowego Banku (wartości bilansowej brutto), z czego prawie połowa (45,4%) to kredyty denominowane w walucie obcej, z czego, z kolei, zdecydowana większość (98,8%) to kredyty denominowane we frankach szwajcarskich. Łączna wartość bilansowa brutto kredytów mieszkaniowych denominowanych w walutach obcych to niewiele ponad 6,8 miliarda złotych.

Istotna z punktu widzenia ryzyka kredytowego jest analiza struktury portfela kredytowego Banku uwzględniająca miary ryzyka takie jak PD (probability of default) i obecne LTV (current Loan-to-Value) oraz zależność między tymi miarami.

W przypadku kredytów mieszkaniowych dla klientów indywidualnych wartość parametru PD dla pojedynczej ekspozycji wyznaczana jest dla przedziałów przeterminowań. Dla kredytów z przeterminowaniem 0-3 dni wartość PD jest równa 0,46%, dla ekspozycji z przeterminowaniem 4-30 dni 7,31%, dla przedziału 31-60 dni 20,68%, natomiast dla kredytów z przeterminowaniem powyżej 60 dni przyjmuje się PD równe 52,81%.

Bank dokonuje aktualizacji wartości nieruchomości mieszkaniowych stanowiących zabezpieczenie hipoteczne udzielonych kredytów w okresach rocznych, z uwzględnieniem poniższych założeń:

- w odniesieniu do kredytów w kwocie pierwotnej do 2 mln PLN włącznie i zadłużeniu poniżej 1 mln PLN na dzień aktualizacji – wartość nieruchomości aktualizowana jest metodą statystyczną,
- w odniesieniu do kredytów w kwocie pierwotnej powyżej 2 mln PLN lub o zadłużeniu powyżej 1 mln PLN na dzień aktualizacji - wartość nieruchomości podlega aktualizacji w drodze indywidualnej.

Zaktualizowane wartości nieruchomości są podstawą do wyliczenia bieżącego poziomu LTV dla pojedynczej ekspozycji oraz średniego LTV dla całego portfela, jako średnia ważona wartością bilansową brutto pojedynczych LTV.

Poniżej zaprezentowano tabele z łącznym zaangażowaniem bilansowym oraz średnią wartością LTV dla kredytów mieszkaniowych denominowanych w walutach obcych ze względu na rozpoznaną utratę wartości oraz dni przeterminowania.

Struktura ekspozycji oraz średnie bieżące LTV ze względu na utratę wartości i przeterminowanie

dni przeterminowania	wartość bilansowa brutto	średnie LTV ważne WBB
0-30 dni	6 436 327	96,50%
31-60 dni	45 888	114,88%
61-90 dni	25 991	125,01%
powyżej 90 dni	303 500	125,19%
Razem	6 811 705	98,01%

rozpoznana utrata wartości	wartość bilansowa brutto	średnie LTV ważne WBB
NIE	6 362 414	96,49%
TAK	449 291	119,50%
Razem	6 811 705	98,01%

Wraz ze wzrostem liczby dni przeterminowania kredytu rośnie średni poziom wskaźnika bieżącego LTV, który dla całego portfela mieszkaniowego denominowanego w walutach obcych przekracza średni poziom bieżącego LTV dla złotówkowych kredytów mieszkaniowych (77%). Wpływ na taką sytuację miał znaczący wzrost kursu franka, a co z tym idzie również wzrost wartości bilansowej brutto tego portfela.

Struktura ekspozycji oraz średnie bieżące LTV ze względu na lata udzielenia kredytu

rok umowy	liczba udzielonych kredytów	wartość bilansowa brutto	średnie LTV ważone WBB	*kredyty bez rozpoznanej utraty wartości		
				rok umowy	wartość bilansowa brutto	średnie PD
2005 i poniżej	3 680	513 445	49,78%	2005 i poniżej	492 344	0,77%
2006	6 163	1 576 103	72,08%	2006	1 522 368	0,72%
2007	5 199	2 034 966	106,35%	2007	1 943 035	0,78%
2008	6 779	2 377 942	121,00%	2008	2 127 008	0,86%
2009	743	185 494	78,82%	2009	176 591	0,79%
2010 i więcej	324	123 755	77,92%	2010 i więcej	101 069	0,6%
Razem	22 888	6 811 705	98,01%	Razem	6 362 414	0,78%

Wzrost kursu franka przyczynił się do zwiększenia poziomu bieżącego LTV na ekspozycjach udzielonych w latach 2006-2008, czyli w okresie największej popularności kredytów walutowych. Kredyty udzielone w latach 2007-2008 charakteryzują się poziomem LTV przekraczającym 100%.

Struktura wartość parametru PD względem poziomu wskaźnika bieżącego LTV oraz względem dni przeterminowania kredytu

LTV	wartość bilansowa brutto	średnie PD	dni przeterminowania	wartość bilansowa brutto	średnie PD
do 50%	875 873	0,76%	0-30 dni	6 332 783	0,67%
50-80%	1 622 111	0,74%	31-60 dni	23 847	20,68%
80-100%	1 089 492	0,76%	61-90 dni	5 784	52,81%
100-150%	2 080 706	0,83%	Razem	6 362 414	0,78%
150-200%	626 219	0,93%			
>200%	68 014	0,89%			
Razem	6 362 414	0,78%			

Wraz ze wzrostem dni przeterminowana kredytu, rośnie prawdopodobieństwo defaultu. Jednocześnie odnotowuje się nieznaczną dodatnią korelację pomiędzy wartościami bieżącego LTV i parametru PD.

Praktyki „forbearance”

Bank uznaje ekspozycję jako forborne w przypadku przyznania udogodnienia ze względów ekonomicznych (trudności finansowych) powodującego istotną stratę ekonomiczną lub każdego udogodnienia przyznanego dla ekspozycji z rozpoznaną przesłanką utraty wartości.

Jako przyznanie udogodnienia rozumie się m.in. wystąpienie przynajmniej jednego z poniższych zdarzeń:

- zmiana harmonogramu spłat,
- anulowanie kwoty zaległej (np. kapitalizacja kwoty zaległej, która może być spłacana w późniejszym terminie),
- umorzenie kapitału, odsetek lub prowizji,
- udzielenie nowego kredytu na spłatę istniejącego zadłużenia,

wyłącznie w czasie gdy klient posiada trudności finansowe, tzn.:

- ekspozycja jest w obsłudze windykacyjnej, lub
- ekspozycja nie jest w obsłudze windykacyjnej ale istnieją dowody (dostarczone przez klienta lub uzyskane w procesie decyzyjnym), że klient posiada trudności finansowe.

Bank definiuje istotną stratę ekonomiczną jako:

- obniżenie marży o więcej niż 50% lub
- umorzenie należności o więcej niż 5% łącznej kwoty należności (kapitał, odsetki, prowizje, opłaty) lub
- kombinacja powyższych elementów z tym, że razem muszą stanowić co najmniej 100% limitu istotności straty.

Status forborne przestaje być rozpoznawany jeśli zostaną spełnione poniższe warunki:

- ekspozycja od 24 miesięcy nieprzerwanie jest klasyfikowana do kategorii bez przesłanki utraty wartości,
- klient nie zalega powyżej 30 dni na żadnej ekspozycji,
- przez przynajmniej połowę okresu próbnego kredytobiorca dokonywał regularnych i istotnych spłat.

Wartość ekspozycji „forborne”

31.12.2016	Portfel ogółem	w tym zaangażowania forbearance		w tym modyfikacja warunków	w tym refinansowanie
PORTFEL KREDYTOWY (BRUTTO), W TYM:					
W RACHUNKU BIEŻĄCYM:					
	8 114 472	5 107	162		4 945
przedsiębiorstwa	4 188 362	5 107	162		4 945
gospodarstwa domowe:	3 918 198	-	-		-
klienci indywidualni	183 507	-	-		-
przedsiębiorcy indywidualni	428 561	-	-		-
rolnicy	3 306 130	-	-		-
instytucje sektora budżetowego	475	-	-		-
pozostałe podmioty	7 437	-	-		-
KREDYTY I POŻYCZKI:					
	49 962 755	625 481	308 351		317 130
przedsiębiorstwa:	15 127 379	258 981	116 981		142 000
inwestycyjne	7 198 133	58 504	16 203		42 301
obrotowe	3 557 759	175 645	78 911		96 734
pozostałe	4 371 487	24 832	21 867		2 965
gospodarstwa domowe:	31 476 050	366 500	191 370		175 130
klienci indywidualni, w tym:	21 885 691	281 147	177 661		103 486
nieruchomości	15 005 546	229 705	145 376		84 329
przedsiębiorcy indywidualni	2 251 724	51 625	12 277		39 348
rolnicy	7 338 635	33 728	1 432		32 296
instytucje sektora budżetowego	185 097	-	-		-
pozostałe podmioty	392 790	-	-		-
Należności leasingowe	2 781 439	-	-		-
Kredyty i pożyczki brutto, razem	58 077 227	630 588	308 513		322 075

31.12.2015	Portfel ogółem	w tym		w tym modyfikacja warunków	w tym refinansowanie
		zaangażowania	forbearance		
PORTFEL KREDYTOWY (BRUTTO), W TYM:					
W RACHUNKU BIEŻĄCYM:					
	7 944 880	14 505	4 269	10 236	
przedsiębiorstwa	3 906 021	7 712	1 061	6 651	
gospodarstwa domowe:	3 967 365	6 793	3 208	3 585	
klienci indywidualni	207 899	2 853	2 853	-	
przedsiębiorcy indywidualni	497 868	355	355	-	
rolnicy	3 261 598	3 585	-	3 585	
instytucje sektora budżetowego	526	-	-	-	
pozostałe podmioty	70 968	-	-	-	
KREDYTY I POŻYCZKI:	47 330 763	719 394	355 061	364 333	
przedsiębiorstwa:	14 152 769	304 389	146 671	157 718	
inwestycyjne	6 154 067	66 779	32 604	34 175	
obrotowe	3 778 853	186 835	88 439	98 396	
pozostałe	4 219 849	50 775	25 628	25 147	
gospodarstwa domowe:	30 371 955	414 768	208 388	206 380	
klienci indywidualni, w tym:	21 148 995	302 247	189 473	112 774	
nieruchomości	14 722 641	191 686	142 714	48 972	
przedsiębiorcy indywidualni	2 352 245	55 683	12 163	43 520	
rolnicy	6 870 715	56 838	6 752	50 086	
instytucje sektora budżetowego	180 339	10	2	8	
pozostałe podmioty	387 008	227	-	227	
Należności leasingowe	2 238 692	-	-	-	
Kredyty i pożyczki brutto, razem	55 275 643	733 899	359 330	374 569	

Wartość odpisów na ekspozycje „forborne”

31.12.2016	Portfel ogółem	w tym		
		zaangażowania forbearance	w tym modyfikacja warunków	w tym refinansowanie
ODPIS AKTUALIZUJĄCY Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI, W TYM:				
W RACHUNKU BIEŻĄCYM:				
	(433 071)	(164)	(101)	(63)
przedsiębiorstwa	(292 401)	(164)	(101)	(63)
gospodarstwa domowe:	(140 033)	-	-	-
klienci indywidualni	(21 068)	-	-	-
przedsiębiorcy indywidualni	(66 233)	-	-	-
rolnicy	(52 732)	-	-	-
instytucje sektora budżetowego	-	-	-	-
pozostałe podmioty	(637)	-	-	-
KREDYTY I POŻYCZKI:				
	(2 568 285)	(306 837)	(146 645)	(160 192)
przedsiębiorstwa:	(943 480)	(142 107)	(64 250)	(77 857)
inwestycyjne	(284 646)	(30 926)	(12 011)	(18 915)
obrotowe	(481 415)	(100 055)	(41 552)	(58 503)
pozostałe	(177 419)	(11 126)	(10 687)	(439)
gospodarstwa domowe:	(1 525 360)	(164 730)	(82 395)	(82 335)
klienci indywidualni, w tym:	(1 084 337)	(122 157)	(73 918)	(48 239)
nieruchomości	(364 406)	(87 594)	(52 944)	(34 650)
przedsiębiorcy indywidualni	(235 033)	(28 398)	(7 990)	(20 408)
rolnicy	(205 990)	(14 175)	(487)	(13 688)
instytucje sektora budżetowego	(215)	-	-	-
pozostałe podmioty	(3 933)	-	-	-
Należności leasingowe	(95 297)	-	-	-
Kredyty i pożyczki brutto, razem	(3 001 356)	(307 001)	(146 746)	(160 255)

31.12.2015	Portfel ogółem	w tym		
		zaangażowania forbearance	w tym modyfikacja warunków	w tym refinansowanie
ODPIS AKTUALIZUJĄCY Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI, W TYM:				
W RACHUNKU BIEŻĄCYM:				
	(427 738)	(7 658)	(3 356)	(4 302)
przedsiębiorstwa	(286 390)	(2 266)	(158)	(2 108)
gospodarstwa domowe:	(140 770)	(5 392)	(3 198)	(2 194)
klienci indywidualni	(24 384)	(2 843)	(2 843)	-
przedsiębiorcy indywidualni	(74 438)	(355)	(355)	-
rolnicy	(41 948)	(2 194)	-	(2 194)
instytucje sektora budżetowego	-	-	-	-
pozostałe podmioty	(578)	-	-	-
	(2 578 361)	(314 720)	(154 187)	(160 533)
KREDYTY I POŻYCZKI:				
przedsiębiorstwa:	(1 009 631)	(159 563)	(75 877)	(83 686)
inwestycyjne	(231 727)	(31 613)	(15 802)	(15 811)
obrotowe	(443 234)	(102 273)	(46 507)	(55 766)
pozostałe	(334 670)	(25 677)	(13 568)	(12 109)
gospodarstwa domowe:	(1 473 521)	(154 921)	(78 309)	(76 612)
klienci indywidualni, w tym:	(1 048 463)	(106 959)	(65 536)	(41 423)
nieruchomości	(347 082)	(75 229)	(46 596)	(28 633)
przedsiębiorcy indywidualni	(242 403)	(32 854)	(7 998)	(24 856)
rolnicy	(182 655)	(15 108)	(4 775)	(10 333)
instytucje sektora budżetowego	(219)	(9)	(1)	(8)
pozostałe podmioty	(4 027)	(227)	-	(227)
Należności leasingowe	(90 963)	-	-	-
Kredyty i pożyczki brutto, razem	(3 006 099)	(322 378)	(157 543)	(164 835)

Struktura ekspozycji forborne ze względu na utratę wartości

	31.12.2016		31.12.2015	
	Ogółem	w tym: ekspozycje forborne	Ogółem	w tym: ekspozycje forborne
EKSPOZYCJE BEZ UTRATY WARTOŚCI				
Wartość bilansowa brutto	53 592 870	31 144	51 073 521	52 171
Odpis IBNR	(315 261)	(331)	(318 483)	(74)
Wartość bilansowa netto	53 277 609	30 813	50 755 038	52 097
EKSPOZYCJE Z UTRATĄ WARTOŚCI*				
Wartość bilansowa brutto, w tym:	4 484 357	595 474	4 202 122	681 730
ekspozycje oceniane indywidualnie	2 312 017	277 986	2 071 284	358 118
ekspozycje oceniane grupowo	2 172 340	317 488	2 130 838	323 612
Odpisy, w tym:	(2 686 095)	(303 134)	(2 687 616)	(326 052)
ekspozycje oceniane indywidualnie	(1 195 505)	(154 078)	(1 248 435)	(174 991)
ekspozycje oceniane grupowo	(1 490 590)	(149 056)	(1 439 181)	(151 061)
Wartość bilansowa netto	1 798 262	292 340	1 514 506	355 678
Kredyty i pożyczki netto, razem	55 075 871	323 153	52 269 544	407 775

* Ekspozycje z zidentyfikowaną obiektywną przesłanką utraty wartości

Struktura ekspozycji forborne ze względu na utratę wartości i przeterminowanie

	31.12.2016	31.12.2015
WARTOŚĆ BILANSOWA NETTO EKSPOZYCJI		
BEZ UTRATY WARTOŚCI, W TYM:	30 813	52 097
0 dni	18 413	40 554
1-30 dni	2 263	11 543
31-60 dni	10 137	-
61-90 dni	-	-
powyżej 90 dni	-	-
WARTOŚĆ BILANSOWA NETTO EKSPOZYCJI		
Z UTRATĄ WARTOŚCI*	292 774	355 678
0 dni	83 100	113 662
1-30 dni	26 782	72 818
31-60 dni	24 525	61 083
61-90 dni	2 291	8 435
powyżej 90 dni	156 076	99 680
Razem wartość bilansowa netto	323 587	407 775

* Ekspozycje z zidentyfikowaną obiektywną przesłanką utraty wartości

50.3. Ryzyko rynkowe i ALM (zarządzanie aktywami i pasywami)

Organizacja procesu zarządzania ryzykiem rynkowym

Działalność Banku BGŻ BNP Paribas S.A. jest podzielona na księgę handlową i bankową. Zmiany rynkowych stóp procentowych, kursów walutowych, cen papierów wartościowych oraz zmienności implikowanej instrumentów opcyjnych powodują zmiany w wyniku odsetkowym oraz wyniku z wyceny wartości bieżącej tych ksiąg. Ryzyko niekorzystnej zmiany wartości na skutek zmian w/w czynników Bank rozpoznaje jako ryzyko rynkowe i ze względu na różny charakter ksiąg ryzyko to jest monitorowane oraz zarządzane za pomocą narzędzi i miar dostosowanych do charakterystyki danego ryzyka w ramach danej księgi.

W celu właściwego odzwierciedlenia specyfiki transakcji rynku finansowego, tj. intencji ich zawarcia, dominujących ryzyk i sposobu ewidencji księgowej, Bank przyporządkowuje wszystkie pozycje bilansowe i transakcje pozabilansowe do księgi bankowej lub księgi handlowej. Precyzyjne kryteria tego podziału określają wprowadzone w życie uchwałami Zarządu Banku dokumenty („polityki” i „metodyki”), regulujące cel prowadzenia danej księgi, profil i typy podejmowanego ryzyka, metody ich pomiaru i limitowania oraz uprawnienia i umiejscowienie poszczególnych jednostek organizacyjnych Banku w procesie generowania, pomiaru, limitowania i raportowania ryzyka.

Proces zawierania transakcji, ich ewidencji, nadzoru nad poziomem ryzyka i stanowienia limitów ryzyka jest prowadzony przez niezależne jednostki. Rada Nadzorcza Banku, uwzględniając długoterminową strategię Banku oraz plan finansowy wyznacza tolerancję ryzyka czyli akceptowalny poziom i profil ryzyka, który dalej – w postaci limitów ryzyka – jest przypisywany do ksiąg i portfeli przez Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami oraz Komitet Zarządzania Ryzykiem. Za bieżące zarządzanie ryzykiem księgi handlowej operacyjnie odpowiada Pion Rynków Finansowych, działający w ramach ustalonych limitów ryzyka rynkowego. Ryzykiem strukturalnym stopy procentowej i walutowym w ramach księgi bankowej oraz ryzykiem rynkowym krótkoterminowej pozycji płynnościowej zarządza Pion Zarządzania Aktywami i Pasywami.

Zarządzanie bieżącą operacyjną pozycją ryzyka walutowego Banku jest scentralizowane i ma miejsce w księdze handlowej. Za pomiar i raportowanie wielkości ryzyka oraz przekroczeń limitów odpowiedzialne są Departament Ryzyka Finansowego i Kontrahenta oraz Biuro Finansów i Operacji ALM Treasury. Departament Ryzyka Finansowego i Kontrahenta zapewnia również poprawność wyceny instrumentów finansowych. Kalkulacja wyniku zarządczego prowadzona jest przez Biuro Monitorowania Transakcji Rynków Finansowych, a ewidencja księgową i rozliczanie transakcji przez Departament Obsługi Transakcji Rynków Finansowych. System akceptacji przekroczeń limitów ma charakter hierarchiczny, zależnie od czasu trwania przekroczenia i jego wielkości jest on umiejscowiony na poziomie dyrektora Departamentu lub członków Zarządu Banku nadzorujących Obszar Ryzyka i Obszar w którym nastąpiło przekroczenie limitu. Niezależnie od ww. procesu, wszystkie przekroczenia są raportowane natychmiast po ich powstaniu oraz dyskutowane na comiesięcznych posiedzeniach Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami lub Komitetu Zarządzania Ryzykiem.

Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej (ALM Treasury)

Księga bankowa BGŻ BNP Paribas S.A. składa się z dwóch części: pierwsza z nich to portfel ALM, w ramach którego są zarządzane strukturalne ryzyka: stopy procentowej, walutowe oraz płynności, wynikające ze struktury bilansu kształtowanej przez podstawową działalność kredytowo-depozytową oraz inwestycyjną Banku. Z kolei portfel Treasury stanowi centrum zarządzania płynnością bieżącą i krótkoterminową, równocześnie poprzez ten portfel Bank prowadzi działalność inwestycyjną i operacje zabezpieczające na rynku finansowym.

W skład portfela ALM wchodzi – przekazywane w zarządzanie do Pionu Zarządzania Aktywami i Pasywami poprzez system Transferowych Cen Funduszy (TCF) – rachunki, depozyty i kredyty, pozycje o charakterze strategicznym (inwestycje długoterminowe, własne emisje długu i pożyczki długoterminowe), operacje rynku finansowego o charakterze zabezpieczającym ten portfel (instrumenty pochodne) oraz pozycje bezodsetkowe (m.in. kapitał, aktywa rzeczowe, aktywa niematerialne, podatki i rezerwy, bieżący wynik).

Portfel Treasury obejmuje m.in. płynne papiery wartościowe (bufor płynnościowy), lokaty i depozyty międzybankowe, rachunki nostro i loro oraz zabezpieczające ryzyko rynkowe tego portfela operacje rynku finansowego (instrumenty pochodne).

Polityką Banku w zakresie księgi bankowej – portfeli ALM i Treasury zarządzanych łącznie – jest osiąganie dodatkowych, stabilnych przychodów ponad marżę produktową, bez narażania stabilności środków zdeponowanych przez klientów, kapitału i wyniku finansowego. Bank osiąga ten cel poprzez utrzymanie lub dopasowanie naturalnej ekspozycji, generowanej przez podstawową działalność depozytowo-kredytową Banku, w ramach obowiązujących limitów ryzyka gwarantujących ograniczoną wrażliwość wyniku Banku na zmiany czynników rynkowych, jednocześnie dostosowując tę ekspozycję w kierunku zgodnym z przewidywanymi średnio- i długoterminowymi trendami rynku finansowego.

W okresach kwartalnych Bank prowadzi analizę ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej na poziomie skonsolidowanym, uwzględniając pojedyncze podmioty zależne których suma bilansowa przekracza 2% wartości aktywów Banku oraz inne podmioty zależne, jeżeli ich łączna suma bilansowa przekracza 3% aktywów Banku. Wg stanu na 31 grudnia 2016 r. ww. warunki spełniała spółka zależna BGŻ BNP Paribas Faktoring Sp. z o.o., której profil ryzyka ujęty jest w poniższych analizach.

Warunki konkurencyjne lokalnego rynku finansowego i oczekiwania klientów są głównymi czynnikami kształtującymi politykę produktową Banku, w szczególności stosowanie zmiennego oprocentowania dla średnio- i długoterminowych produktów kredytowych oraz finansowanie tych aktywów krótkimi depozytami i nieoprocentowanymi rachunkami. W związku z wprowadzanymi nowymi wymogami płynnościowymi zgodnymi z regulacjami CRR/CRD4 oraz Rekomendacją P KNF, dalej wzrastała presja na dywersyfikację źródeł finansowania i zwiększenie udziału najbardziej stabilnych środków od osób fizycznych, a rekordowo niskie stopy procentowe i widmo dalszych ich obniżek skłaniały klientów do lokowania środków na rachunkach bieżących i oszczędnościowych, a banki do skracania terminu depozytów.

Podstawowymi miarami ryzyka rynkowego w księdze bankowej – obejmującym portfele ALM i Treasury łącznie – są: urealniona luka stopy procentowej oraz wrażliwość wyniku odsetkowego. Główne założenia przyjęte do urealnienia luki stopy procentowej i wykorzystane dalej do kalkulacji wrażliwości wyniku odsetkowego są następujące:

- poszczególne pozycje aktywów, pasywów i transakcji pozabilansowych są uwzględniane w wartości nominalnej, od której naliczane są odsetki,
- pozycje i transakcje oparte o zmienne stopy referencyjne, np. WIBOR, LIBOR, EURIBOR, stopę redyskonta weksli NBP, itp. uwzględnia się w luce w najbliższym właściwym danemu kontraktowi terminie przeszacowania tej stawki,
- pozycje oparte o zmienne stopy referencyjne skalowane mnożnikiem, uwzględnia się w luce w najbliższym właściwym danemu kontraktowi terminie przeszacowania tej stawki w kwocie nominalnej przeskalowanej mnożnikiem, a kwotę nominalną przeskalowaną wartością $(1 - \text{mnożnik})$ uwzględnia się w dacie zapadalności lub proporcjonalnie w datach spłaty kapitału,

- d) pozycje i transakcje o stałym oprocentowaniu uwzględnia się w luce w terminach spłat kapitału, w kwotach kapitału spłacanego w danym terminie lub jednorazowo w dacie zapadalności dla pozycji bez spłaty kapitału (np. depozyty terminowe),
- e) pozycje i transakcje o nieokreślonym terminie zapadalności, terminie zmiany oprocentowania lub nieoprocentowane uwzględnia się zgodnie z profilem uzyskanym w wyniku modelowania, którego celem jest najlepsze możliwe odzwierciedlenie zmienności przepływów odsetkowych i kapitałowych w reakcji na czynniki zewnętrzne, w szczególności poziom rynkowych stóp procentowych

Poniższe tabele prezentują urealnioną lukę stopy procentowej Banku w ujęciu skonsolidowanym wg. stanu na 31 grudnia 2016 r. oraz 31 grudnia 2015 r w tys. zł:

Luka stopy procentowej 31.12.2016	Do 1 miesiąca	1-3 miesiący	3-12 miesiący	1 - 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Kasa i środki w Banku Centralnym	1 302 838	-	-	-	-	1 302 838
Należności od banków	1 359 379	-	-	-	-	1 359 379
Kredyty udzielone klientom	23 188 163	19 713 874	8 415 039	3 750 836	-	55 067 912
Lokacyjne papiery wartościowe:						
– dostępne do sprzedaży	2 534 986	-	1 930 000	4 039 000	3 930 000	12 433 986
– pozostałe dłużne papiery wartościowe	-	-	-	-	-	-
Inne aktywa	622 518	78 180	351 809	938 157	-	1 990 664
Aktywa razem:	29 007 884	19 792 054	10 696 848	8 727 993	3 930 000	72 154 779
Zobowiązania wobec banków	(5 537 364)	(3 541 374)	-	-	-	(9 078 737)
Zobowiązania wobec klientów	(25 140 747)	(6 660 750)	(10 140 254)	(7 555 134)	(3 492 574)	(52 989 458)
Pozostałe pożyczone środki	(846 852)	(983 481)	(667 453)	(4 771)	(4 318)	(2 506 875)
Pozostałe zobowiązania	(1 291 625)	-	-	-	(31 797)	(1 323 422)
Pasywa razem:	(32 816 588)	(11 185 605)	(10 807 707)	(7 559 905)	(3 528 689)	(65 898 492)
Zobowiązania pozabilansowe netto	(660 194)	(3 370 112)	2 125 820	1 775 624	154 840	25 977
Luka stopy procentowej	(4 468 898)	5 236 337	2 014 961	2 943 712	556 151	

Luka stopy procentowej 31.12.2015	Do 1 miesiąca	1-3 miesiący	3-12 miesiący	1 - 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Kasa i środki w Banku Centralnym	2 826 416	-	-	-	-	2 826 416
Należności od banków	458 241	32 642	5 000	495	-	496 378
Kredyty udzielone klientom	24 078 106	19 138 564	6 348 808	2 022 667	-	51 588 145
Lokacyjne papiery wartościowe:						
– dostępne do sprzedaży	1 505 193	-	220 721	4 556 426	1 723 879	8 006 219
– pozostałe dłużne papiery wartościowe	-	-	-	-	-	-
Inne aktywa	2 004 649	272 494	55 412	-	-	2 332 555
Aktywa razem:	30 872 605	19 443 700	6 629 941	6 579 588	1 723 879	65 249 713
Zobowiązania wobec banków	(4 771 251)	(3 882 705)	(684 325)	(367 770)	(13 000)	(9 719 051)
Zobowiązania wobec klientów	(21 696 723)	(5 856 476)	(8 620 611)	(6 964 134)	(1 208 970)	(44 346 914)
Pozostałe pożyczone środki	(665 196)	(990 562)	(837 546)	-	(310 228)	(2 803 532)
Pozostałe zobowiązania	(954 040)	-	-	-	(179 739)	(1 133 779)
Pasywa razem:	(28 087 210)	(10 729 743)	(10 142 482)	(7 331 904)	(1 711 937)	(58 003 276)
Zobowiązania pozabilansowe netto	(1 801 998)	(3 692 635)	2 275 001	3 209 672	12 784	2 824
Luka stopy procentowej	983 397	5 021 322	(1 237 540)	2 457 356	24 726	

Miarą wrażliwości wyniku odsetkowego jest oszacowanie spadku lub wzrostu wyniku odsetkowego na portfelu bankowym w okresie od 1 do 3 lat, wywołanego zmianą rynkowych stóp procentowych. Dla celów zarządczych oraz kontroli ryzyka Bank kalkuluje wrażliwość na wiele różnych scenariuszy zmian parametrów rynkowych – przesunięcia: natychmiastowe i rozłożone w czasie, równoległe i nierównoległe, w warunkach normalnych i stresowych, zróżnicowane w zależności od waluty, rynku i instrumentu.

Poniżej zaprezentowano – w tys. zł – wrażliwość wyniku odsetkowego w okresie 1 roku na natychmiastowe przesunięcie stóp rynkowych o 50bps:

Natychmiastowa zmiana stóp proc. 50bps:	31.12.2016	31.12.2015
- w górę	5 536	9 532
- w dół	2 409	(11 371)

Zmiana w profilu ryzyka stopy procentowej pomiędzy ww. datami, tj. dodatnia zmiana wyniku przy obu scenariuszach wynika z niskiego poziomu stóp procentowych dla poszczególnych walut. W szczególności brak ujemnych stóp dla pozycji w EUR.

Ryzyko rynkowe w księdze handlowej

Działalność handlowa ma charakter uzupełniający, wspierający sprzedaż produktów finansowych klientom korporacyjnym, finansowym niebankowym (bezpośrednio) i detalicznym (poprzez produkty strukturyzowane, formalnie klasyfikowane w księdze bankowej). Otwierając w tym celu własne pozycje, Bank generuje przychody z tytułu krótkoterminowych zmian parametrów cenowych (kursów walutowych czy stóp procentowych), przy zachowaniu wielkości ekspozycji w ramach ustalonych limitów ryzyka. Bank posiada w ofercie instrumenty towarowe, ale sam nie utrzymuje otwartych pozycji w tych instrumentach.

W ramach ekspozycji na ryzyko stopy procentowej, stanowiącej główną ekspozycję portfela handlowego, Bank mógł dokonywać transakcji IRS, OIS, CIRS, FRA i basis swap. Na ryzyko stopy procentowej wpływ miały również pozycje wynikające z transakcji FX swap oraz FX Forward. Bank nie utrzymywał otwartej pozycji opcyjnej, a ryzyko wynikające z klientowskich transakcji opcyjnych było natychmiast zamykane poprzez odwrotne transakcje zawierane na rynku międzybankowym. Priorytetem Banku było zabezpieczenie ryzyka stopy procentowej i ryzyka walutowego.

Głównymi miarami ryzyka stopy procentowej w portfelu handlowym są wrażliwość pozycji na przesunięcie krzywych stóp procentowych oraz VaR. Ponadto Bank przeprowadza dla analizy wrażliwości na warunki skrajne stosując znacznie większe niż zazwyczaj obserwowane zmiany stóp procentowych (testy warunków skrajnych).

Ryzyko stopy procentowej dla pozycji w PLN mierzone wrażliwością na zmianę krzywych stóp procentowych w portfelu handlowym było w 2016 r. nieznacznie wyższe (średnio 27 tys. zł) niż w roku 2015 (26 tys. zł). Poniższa tabela prezentuje ryzyko stopy procentowej w księdze handlowej w ujęciu BPV (ang. *Basis Point Value*, w tys. zł):

BPV ¹	2016		2015	
	PLN	EUR	PLN	EUR
31.12	23	-11	-65	-9
średnio	-27	-4	-26	3
max	52	25	36	23
min	-124	-26	-126	-16

¹⁾ miara wrażliwości wycen instrumentów przesunięcie krzywych stóp procentowych o 1 punkt bazowy

Bank przy pomiarze ryzyka walutowego wykorzystuje metodę wartości zagrożonej, Value at Risk (VaR). Jest to miara pozwalająca oszacować zmianę wartości rynkowej składnika aktywów lub portfela aktywów przy określonych założeniach dotyczących parametrów rynkowych, w ustalonym czasie i z zadaniem prawdopodobieństwem. Dla potrzeb monitorowania ryzyka walutowego Bank wykorzystuje VaR wyznaczony z 99-procentowym poziomem ufności z jednodniowym terminem utrzymania pozycji. Metodologia VaR podlega kwartalnej walidacji, poprzez wykonywanie weryfikacji polegającej na porównaniu prognozowanych wartości i wartości wyznaczonych na bazie faktycznych zmian kursów wymiany walut, przy założeniu utrzymywania danej pozycji walutowej (weryfikacja historyczna lub tzw. „back testing”). Okres porównawczy to ostatnie 250 dni roboczych. Weryfikacje historyczne modelu VaR przeprowadzone w 2016 nie wykazały konieczności korekty modelu.

Obszar transakcji walutowych służący do zarządzania pozycją walutową Banku charakteryzowały stabilna ekspozycja i niskie ryzyko. Ryzyko wynikające z walutowych transakcji zawieranych z klientami było domykane niezwłocznie. Z tego względu również wielkość ekspozycji walutowej w ciągu dnia roboczego (tzw. *intraday*) pozostawała na niskim poziomie. Podobnie pozycje w opcjach walutowych oferowanych klientom były, zgodnie z dotychczasową polityką, bezwzględnie i natychmiastowo zamykane na rynku międzybankowym. Poniższa tabela prezentuje ryzyko walutowe Banku wyrażone przez FX VaR (w tys. PLN):

	31.12.2016	31.12.2015
FX VAR¹	225	135
średnio	108	61
max	750	443
min	18	0

¹⁾ Bank stosuje metodę wykładniczą historyczną zakładającą 99% poziom ufności i 1-dniowy okres utrzymania pozycji

Poniższa tabela przedstawia strukturę walutową aktywów i zobowiązań w wartości bilansowej brutto wyrażonych w tys. zł:

Składniki pozycji walutowej	31.12.2016		31.12.2015	
	Aktywa	Pasywa	Aktywa	Pasywa
USD	516 040	1 115 735	447 774	977 264
GBP	101 116	159 927	113 837	87 469
CHF	6 848 106	5 181 200	7 094 582	6 369 096
EUR	7 091 771	6 376 468	5 769 983	5 451 405
Inne waluty wymienne	73 769	153 155	61 335	76 515
PLN	57 674 197	59 318 514	51 884 827	52 410 589
Razem	72 304 999	72 304 999	65 372 338	65 372 338

50.4. Ryzyko płynności

System zarządzania płynnością w Banku ma charakter kompleksowy, tzn. obejmuje zarówno płynność natychmiastową (śróddzienną) jak i przyszłą (bieżącą, krótkoterminową, jak również strukturalną płynność średnio- i długoterminową). Bank zarządza ryzykiem poprzez kształtowanie struktury bilansu oraz transakcji i zobowiązań pozabilansowych w sposób zapewniający zachowanie płynności w każdym momencie, uwzględniając charakter prowadzonej działalności, specyfikę i zachowania klientów oraz potrzeby mogące się pojawić w wyniku zmian na rynku finansowym. Stosowane metody identyfikacji i pomiaru ryzyka umożliwiają również prognozowanie przyszłych poziomów płynności, w tym również w warunkach stresowych.

Bank zapewnia rozdzielenie i niezależność funkcji operacyjnych, zarządzania ryzykiem, kontrolnych i raportowych – w szczególności za zawieranie transakcji z kontrahentami i klientami Banku odpowiedzialne są pionierzy biznesowe, ich potwierdzanie i rozliczenie prowadzi Pion Operacji, za zarządzanie płynnością natychmiastową (śróddzienną) i przyszłą odpowiada Pion Zarządzania Aktywami i Pasywami, za bieżący nadzór nad poziomem ryzyka i dotrzymaniem limitów ryzyka czuwa Obszar Ryzyka, a za niezależne raportowanie nadzorczych miar płynności odpowiada Pion Finansów.

Obowiązujące w Banku limity ryzyka płynności ograniczają narażenie Banku na ryzyko. Monitoring i kontrola ryzyka prowadzone są w oparciu o wprowadzone uchwałą Zarządu Banku oraz pismem okólnym Wiceprezesa Zarządu dokumenty (politykę i metodologię dot. pomiaru i monitorowania ryzyka), opracowane zgodnie z wytycznymi zawartymi w Rekomendacji „P” Komisji Nadzoru Finansowego, zapisami uchwały nr 386/2008 KNF w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności i Rozporządzeniem Delegowanym Komisji (UE) 2015/61. Bank posiada wewnętrzny system cen transferowych, który zapewnia właściwe odzwierciedlenie realnego kosztu finansowania dla poszczególnych rodzajów operacji, a struktura cen transferowych stymuluje optymalizację bilansu – w tym dywersyfikację źródeł finansowania – z punktu widzenia ryzyka płynności. Istotnym elementem uzupełniającym są limity wskaźnika kredytów do depozytów dla poszczególnych linii biznesowych, wspomagające utrzymanie bezpiecznego i adekwatnego do specyfiki danej linii poziomu relacji aktywów do pasywów.

Apetyt na ryzyko płynności jest wyznaczany przez Radę Nadzorczą Banku, oparta o ten apetyt polityka zarządzania ryzykiem w tym określenie ogólnych miar ryzyka płynności zatwierdzone są przez Zarząd Banku, natomiast określenie konkretnych poziomów limitów ryzyka i monitorowanie ich dotrzymania są realizowane przez Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami. Zarząd Banku oraz Rada Nadzorcza sprawują nadzór nad skutecznością procesu zarządzania ryzykiem płynności w oparciu o okresowe informacje i bieżące raporty.

Zgodnie z wymogami Rekomendacji „P” KNF, Bank przeprowadza szereg analiz dotyczących zdolności utrzymania płynności w sytuacjach kryzysowych. W ramach programu testów warunków skrajnych uwzględniane są przekrojowe scenariusze obejmujące uwarunkowania wewnętrzne, systemowe jak również stanowiące połączenie różnych wariantów z uwzględnieniem możliwych interakcji. Rezultaty testów warunków skrajnych uwzględniane są między innymi przy ustalaniu wysokości limitów płynności. Bank posiada również kompleksowy plan awaryjny zawierający scenariusze rozwoju wydarzeń oraz sposób postępowania w sytuacji kryzysu płynności wewnątrz Banku i w systemie bankowym. Wyniki testów warunków skrajnych skorelowane są z planem awaryjnym i w przypadku przekroczenia poziomów ostrzegawczych umożliwiają aktywację planu awaryjnego.

W okresach kwartalnych Bank prowadzi analizę ryzyka płynności na poziomie skonsolidowanym, uwzględniając pojedyncze podmioty zależne których suma bilansowa przekracza 2% wartości aktywów Banku oraz inne podmioty zależne, jeżeli ich łączna suma bilansowa przekracza 3% aktywów Banku. Według stanu na 31 grudnia 2016 r. ww. warunki spełniał BGŻ BNP Paribas Faktoring Sp. z o.o., którego profil ryzyka ujęty jest w poniższych analizach na koniec grudnia 2016 r.

Miary ryzyka

W Banku obowiązują zewnętrzne i wewnętrzne miary ryzyka. Normy wewnętrzne obejmują m.in. analizę trendów i zmienności poszczególnych źródeł finansowania w relacji do portfela kredytowego (wskaźniki kredyty do depozytów), urealnioną o czynniki behawioralne lukę płynności i oparte na niej limity struktury niedopasowania, analizę nadwyżki płynności i dostępnych źródeł finansowania, analizę stabilności i koncentracji bazy depozytowej, przegląd struktury wolumenowej i terminowej środków złożonych w Banku przez największych deponentów. Dodatkowo prowadzony jest monitoring realizacji planów sprzedażowych – kredytów i depozytów – w układzie poszczególnych linii biznesowych oraz przygotowywane są analizy symulacyjne. Prowadzona jest również analiza kosztów bazy depozytowej, zmierzająca do optymalizacji wielkości bufora płynnościowego i racjonalizacji wykorzystania narzędzi takich jak marża płynności i polityka cenowa.

Normy zewnętrzne obejmują nadzorcze wskaźniki płynności krótkoterminowej i długoterminowej, wprowadzone uchwałą 386/2008 KNF, wskaźnik pokrycia wypływów netto (LCR) określony w Rozporządzeniu Delegowanym Komisji (UE) 2015/61 i wskaźnik stabilnego finansowania netto (NSFR) określony w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 oraz opracowany zgodnie z Rozporządzeniem Wykonawczym Komisji (UE) nr 680/2014 i dokumentem bazylejskim dotyczącym NSFR.

Jako narzędzie wczesnego ostrzegania w ramach bieżącego nadzoru, co miesiąc sprawozdawane są dodatkowe wskaźniki monitorowania płynności określone w Rozporządzeniu Wykonawczym Komisji (UE) 2016/313.

Ryzyko płynności

W 2016 roku Bank utrzymywał bezpieczny poziom płynności finansowej. Posiadane środki finansowe pozwalały na terminowe regulowanie wszystkich zobowiązań Banku. Portfel najbardziej płynnych papierów wartościowych utrzymywany był na wysokim poziomie zabezpieczającym w pełni ewentualny odpływ środków największych deponentów.

Na koniec 2016 roku Bank utrzymywał nadwyżkę płynności na poziomie skonsolidowanym 11,07 mld zł:

	31.12.2016	31.12.2015
Środki na rachunku NBP (ponad rezerwę obow.)	(1 629 628)	110 849
Środki w innych bankach do 30 dni	1 303 133	344 977
Wysoko płynne papiery wartościowe	11 396 210	6 677 215
Nadwyżka płynności do 30 dni	11 069 715	7 133 041

Nadwyżka płynności uległa znacznemu zwiększeniu w stosunku do końca 2015 r. między innymi z tytułu większego udziału w źródłach finansowania stabilnych środków pozyskanych od klientów oraz długoterminowych stabilnych pożyczek od instytucji finansowych (głównie banków wielostronnego rozwoju i z Grupy BNP Paribas).

W okresie całego 2016 roku, w tym w szczególności na dzień 31 grudnia 2016 roku Bank dotrzymywał wymaganych poziomów miar nadzorczych (dane skonsolidowane):

	31.12.2016	31.12.2015
M1 (w tys. zł)	2 832 497	2 664 189
M2	1,24	1,40
M3	6,93	8,33
M4	1,09	1,09
limit	1,00	1,00

	31.12.2016	31.12.2015	limit
Wskaźnik pokrycia wypływów netto skonsolidowany (LCR)	122%	105%	70%

W 2016 roku Bank kontynuował optymalizację źródeł finansowania, której celem jest redukcja zbędnej, a jednocześnie kosztownej i mało stabilnej nadwyżki finansowania. Zintensyfikowane działania mające na celu pozyskanie stabilnych depozytów klientów detalicznych (wzrost o 4,5 mld zł w ciągu roku) oraz przedsiębiorstw (wzrost o 4,7 mld zł) zwiększenie udziału długoterminowych pożyczek z Grupy BNP Paribas (finansujące w głównej mierze aktywa walutowe: portfel kredytów mieszkaniowych w CHF, część portfela kredytów dla przedsiębiorstw w EUR, jak również aktywa w PLN – wzrost o 0,97 mld zł) pozwoliły znacząco zredukować poziom depozytów niestabilnych i zastąpić je środkami o wysokiej stabilności.

Stabilność źródeł finansowania Banku utrzymywała się przez cały 2016 rok na wysokim poziomie:

	31.12.2016		31.12.2015	
	saldo	stabilne (%)	saldo	stabilne (%)
długoterminowe pożyczki z Grupy	7 755 148	100,0%	6 783 823	100,0%
inne długoterminowe pożyczki	956 839	100,0%	1 468 802	99,3%
emisje papierów dłużnych	394 000	100,0%	465 000	100,0%
detal	32 808 708	90,7%	28 351 264	90,8%
przedsiębiorstwa	19 170 941	83,8%	14 490 539	87,4%
podmioty finansowe*	1 267 567	81,8%	1 746 263	71,6%
banki i inne niestabilne źródła	3 136 914	0,0%	2 690 525	0,0%
Razem	65 490 117	85,5%	55 996 216	86,4%

*) ujęte w "Długoterminowym planie pozyskania i utrzymania środków obcych stabilnych od podmiotów finansowych"

Zestawienie oczekiwanych – zgodnie z zawartymi umowami – wpływów i wypływów przedstawione jest w postaci kontraktowej luki płynności:

Skonsolidowana kontraktowa luka płynności
31.12.2016 r.

	Do 1 miesiąca	1-3 miesięcy	3-12 miesiące	1-5 lat	Powyżej 5 lat
AKTYWA					
Kredyty udzielone klientom	12 218 272	1 870 316	5 744 243	17 592 458	17 537 247
Dłużne papiery wartościowe	1 073 500	-	1 930 000	5 114 000	4 280 000
Lokaty międzybankowe	1 029 314	-	-	-	-
Kasa i środki w NBP	1 302 847	-	-	-	-
Aktywa trwałe	-	-	-	-	791 734
Pozostałe aktywa	833 417	-	-	-	523 296
Zobowiązania pozabilansowe, w tym:	12 330 984	5 746	17 153	939	-
<i> pochodne</i>	8 522	5 746	17 153	939	-
PASYWA					
Depozyty klientów detalicznych	23 001 438	3 864 840	5 391 336	551 057	37
Depozyty klientów korporacyjnych	17 525 609	1 471 462	1 110 830	161 048	24 986
Depozyty międzybankowe	2 007 974	-	-	-	-
Pożyczki od instytucji finansowych	161 236	1 298 118	1 131 596	2 436 558	1 919 043
Certyfikaty depozytowe	-	2 500	101 500	285 000	-
Kapitały i zobowiązania podporządkowane	-	-	49 388	-	7 906 058
Pozostałe pasywa	1 481 154	-	-	-	-
Zobowiązania pozabilansowe, w tym:	19 529 117	-	(664)	282	-
<i> pochodne</i>	5 150	-	(664)	282	-
Razem należności	28 788 334	1 876 062	7 691 396	22 707 397	23 132 277
Razem zobowiązania	63 706 528	6 636 920	7 783 986	3 433 945	9 850 124
Luka płynności	(34 918 194)	(4 760 858)	(92 591)	19 273 452	13 282 153

Skonsolidowana kontraktowa luka płynności 31.12.2015 r.	Do 1 miesiąca	1-3 miesięcy	3-12 miesiący	1-5 lat	Powyżej 5 lat
AKTYWA					
Kredyty udzielone klientom	14 548 270	1 762 890	5 561 973	13 117 165	17 177 069
Dłużne papiery wartościowe	-	-	208 790	5 457 849	2 145 700
Lokaty międzybankowe	541 705	5 289	12 352	32 000	-
Kasa i środki w NBP	1 239 181	-	-	-	1 590 634
Aktywa trwałe	-	-	-	255 130	537 043
Pozostałe aktywa	112 104	1 536	7 054	65 070	46 384
Zobowiązania pozabilansowe, w tym:	6 678 981	1 625 980	2 288 393	672 714	-
<i> pochodne</i>	2 184 644	1 625 980	2 288 393	672 714	-
PASYWA					
Depozyty klientów detalicznych	18 535 146	3 490 637	4 533 691	1 689 411	102 378
Depozyty klientów korporacyjnych	13 773 945	1 257 107	654 507	138 384	-
Depozyty międzybankowe	1 444 236	317 100	817 900	150 000	-
Pożyczki od instytucji finansowych	381 199	120 232	903 380	2 644 846	4 202 967
Certyfikaty depozytowe	-	33 000	38 000	394 000	-
Kapitały i zobowiązania podporządkowane	-	-	114 769	-	7 002 483
Pozostałe pasywa	1 162 025	-	143 804	20 248	-
Zobowiązania pozabilansowe, w tym:	16 451 587	2 955 710	2 281 312	671 539	-
<i> pochodne</i>	2 174 208	1 625 605	2 281 312	671 539	-
Razem należności	23 120 241	3 395 695	8 078 526	19 599 928	21 496 830
Razem zobowiązania	51 748 138	8 173 786	9 487 363	5 708 428	11 307 828
Luka płynności	(28 627 897)	(4 778 091)	(1 408 837)	13 891 500	10 189 002

50.5. Ryzyko kraju i kontrahenta

Ryzyko kraju

Ryzyko kraju obejmuje wszystkie ryzyka, które są związane z zawarciem umów finansowych z partnerem zagranicznym, gdzie istnieje możliwość, że wydarzenia gospodarcze, społeczne lub polityczne niekorzystnie wpłyną na wiarygodność kredytową dłużników Banku w danym kraju lub gdzie interwencja zagranicznego rządu mogłaby powstrzymać dłużnika (którym mógłby być sam rząd) przed wywiązaniem się z jego zobowiązań finansowych.

Bank kontynuował konserwatywną politykę w zakresie podejmowania ryzyka krajów. Dokonywał okresowych przeglądów limitów na kraje i modyfikował poziom limitów dopasowując je ściśle do prognozowanych potrzeb biznesowych Banku i apetytu na ryzyko.

Według stanu na 31 grudnia 2016 r. prawie połowę (48%) ekspozycji Banku wobec krajów stanowiły transakcje skarbowe (w tym transakcje lokacyjne i pochodne), 31% związane było z zagraniczną działalnością kredytową Banku, poza tym 20% stanowiły transakcje handlu zagranicznego (akredytywy i gwarancje), zaś 0,1% wynikało z transakcji pochodnych zawartych z zagranicznymi klientami korporacyjnymi. Francja skupiała 47% ekspozycji, Belgia 16%, Niemcy 11% Holandia 9%. Pozostałe ekspozycje koncentrowały się wokół Senegal, Szwajcarii, Turcji, Luksemburga i Wielkiej Brytanii.

Ryzyko kontrahenta

Ryzyko kontrahenta jest ryzykiem kredytowym dotyczącym kontrahenta, z którym zawierane są transakcje, dla których kwota zobowiązania może przyjmować różne wartości w czasie, w zależności od parametrów rynkowych. Ryzyko kontrahenta jest więc związane z transakcjami na instrumentach, których wartość może zmieniać się w czasie w zależności od czynników takich jak poziom stóp procentowych czy kursy wymiany walut. Różna wartość ekspozycji może wpłynąć na wypłacalność klienta i ma zasadnicze znaczenie dla zdolności wywiązania się klienta ze zobowiązań w momencie rozliczenia transakcji. Bank oferuje klientom możliwość zawierania transakcji rynku finansowego. Bank wyznacza wysokość ekspozycji na podstawie bieżącej wyceny kontraktów oraz potencjalnej przyszłej zmiany wartości ekspozycji, zależnej od typu transakcji, typu klienta, czy dat rozliczenia.

Na koniec grudnia 2016 roku kalkulacja ryzyka kontrahenta obejmuje następujące typy transakcji zaliczanych do portfela handlowego Banku: transakcje wymiany walut, transakcje wymiany stopy procentowej, opcje walutowe, opcje stopy procentowej i pochodne na towary.

Ocena ryzyka kredytowego kontrahenta dla transakcji generujących ryzyko kontrahenta jest analogiczna, jak przy udzielaniu kredytów. Oznacza to, że w procesie kredytowym transakcje te objęte są limitami, których wartość bezpośrednio wynika z oceny wiarygodności kredytowej klientów. W ocenie uwzględnia się jednak również specyficzny charakter transakcji, a w szczególności ich zmienną wartość w czasie, czy bezpośrednią zależność od parametrów rynkowych.

Zasady dotyczące zawierania transakcji wymiany walut, transakcji pochodnych oraz przyznawania, wykorzystania i monitorowania limitów kredytowych dla transakcji objętych limitami ryzyka kontrahenta regulują dedykowane do tego procedury. Zgodnie z przyjętą polityką, Bank zawiera wszystkie transakcje na podstawie indywidualnie przyznanych limitów oraz kieruje się znajomością klienta. Bank różnicuje dostępność produktów, które są oferowane klientom w zależności od posiadanych przez nich wiedzy i doświadczenia. Bank posiada przejrzyste zasady zabezpieczenia ekspozycji ryzyka kredytowego kontrahenta.

Bank pozostaje aktywnym uczestnikiem rynku międzybankowego i panelistą Fixingu.

50.6. Ryzyko operacyjne

Bank definiuje ryzyko operacyjne zgodnie z uchwałą Komisji Nadzoru Finansowego oraz wymogami Rekomendacji M KNF, jako możliwość poniesienia straty lub nieuzasadnionego kosztu, spowodowanych przez niewłaściwe lub zawodne procesy wewnętrzne, ludzi, systemy techniczne lub wpływ czynników zewnętrznych. Określenie to obejmuje ryzyko prawne, natomiast nie obejmuje ryzyka strategicznego. Ryzyko operacyjne jako takie towarzyszy każdemu rodzajowi działalności bankowej.

Celem zarządzania ryzykiem operacyjnym jest ograniczenie strat i kosztów powodowanych przez to ryzyko, zapewnienie najwyższej jakości świadczonych przez Bank usług, a także bezpieczeństwo oraz zgodność działania Banku z przepisami prawa i obowiązującymi standardami.

Procedury

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym to podejmowanie działań ukierunkowanych na identyfikację, analizę, monitorowanie, kontrolę, raportowanie oraz podejmowanie działań ograniczających ryzyko operacyjne oraz działań naprawczych. Działania te uwzględniają struktury, procesy, zasoby i zakresy odpowiedzialności za te procesy na różnych szczeblach organizacyjnych. Strategia zarządzania ryzykiem operacyjnym została opisana w dokumencie „Strategia zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku BGŻ BNP Paribas S.A.” zatwierdzonym przez Zarząd Banku oraz zaakceptowanym przez Radę Nadzorczą. Drugi kluczowy dokument stanowi „Polityka ryzyka operacyjnego Banku BGŻ BNP Paribas S.A.”, przyjęta przez Zarząd Banku. Polityka odnosi się do wszystkich obszarów działalności Banku. Określa cele Banku i sposoby ich osiągnięcia w zakresie jakości zarządzania ryzykiem operacyjnym i dostosowania do wymogów prawnych wynikających z rekomendacji oraz uchwał wydanych przez lokalne organy nadzoru bankowego. Cele Banku w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym to w szczególności utrzymanie wysokiego poziomu standardów zarządzania i oceny ryzyka operacyjnego, gwarantujących bezpieczeństwo depozytów klientów, kapitałów Banku, stabilność wyniku finansowego Banku oraz utrzymanie ryzyka operacyjnego w ramach przyjętego apetytu i tolerancji na ryzyko operacyjne. Rozwijając system zarządzania i oceny ryzyka operacyjnego Bank kieruje się wymogami prawnymi w tym w szczególności rekomendacjami i uchwałami krajowego nadzoru finansowego oraz standardami Grupy.

Zgodnie z Polityką instrumenty zarządzania ryzykiem operacyjnym obejmują między innymi:

- narzędzia do rejestracji zdarzeń operacyjnych wraz z zasadami ich ewidencjonowania, alokacji i raportowania,
- analizę ryzyka operacyjnego oraz jego monitorowanie i bieżącą kontrolę,
- przeciwdziałanie podwyższonemu poziomowi ryzyka operacyjnego, w tym transfer ryzyka,
- kalkulację wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego.

Zarząd Banku dokonuje okresowej oceny realizacji założeń polityki ryzyka operacyjnego i – jeśli to konieczne – zleca wprowadzanie niezbędnych korekt w celu usprawnienia tego systemu. W tym celu Zarząd Banku jest regularnie informowany o skali i rodzajach ryzyka operacyjnego, na które narażony jest Bank, jego skutków i metod zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Środowisko wewnętrzne

Bank precyzyjnie określa podział obowiązków w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym, który jest dostosowany do struktury organizacyjnej. Bieżącym badaniem ryzyka operacyjnego oraz rozwojem i doskonaleniem adekwatnych technik jego kontroli i ograniczania zajmuje się Departament Ryzyka Operacyjnego. Określanie i realizacja strategii Banku w zakresie ubezpieczeń, jako metody ograniczania ryzyka, stanowi kompetencję Departamentu Nieruchomości i Administracji. Natomiast zarządzanie ciągłością działania znajduje się w gestii Departamentu Bezpieczeństwa i Zapewnienia Ciągłości Działania.

W ramach zarządzania ryzykiem prawnym Pion Prawny monitoruje, identyfikuje i analizuje zmiany prawa powszechnego oraz ich wpływ na działalność Grupy oraz postępowania sądowe i administracyjne, które dotyczą Banku. Bieżącym badaniem ryzyka braku zgodności oraz rozwojem i doskonaleniem adekwatnych technik jego kontroli zajmuje się Departament ds. Monitorowania Zgodności.

Mając na uwadze wzrost zewnętrznych i wewnętrznych zagrożeń noszących znamiona nadużycia lub przestępstwa, wymierzonych przeciwko aktywom Banku i jego klientów, Bank rozszerzył i udoskonalił procesy przeciwdziałania, wykrywania i badania tego typu przypadków. Realizacją tych celów zajmuje się Departament Przeciwdziałania Nadużyciom.

Zarządzanie ryzykiem

Bank przywiązuje szczególną uwagę do procesów identyfikacji i oceny przyczyn bieżącej ekspozycji na ryzyko operacyjne w obrębie produktów bankowych. Bank dąży do zmniejszania poziomu ryzyka operacyjnego poprzez poprawę procesów wewnętrznych, a także do ograniczania ryzyka operacyjnego, towarzyszącego wprowadzaniu nowych produktów i usług oraz zlecenia czynności na zewnątrz (outsourcing).

Zgodnie z polityką zarządzania ryzykiem operacyjnym, analiza ryzyka operacyjnego ma na celu zrozumienie zależności występujących pomiędzy czynnikami generującymi to ryzyko i typami zdarzeń operacyjnych, a jej najważniejszym wynikiem jest określenie profilu ryzyka operacyjnego.

Profil ryzyka operacyjnego stanowi ocenę poziomu istotności tego ryzyka, rozumianego jako skala i struktura ekspozycji na ryzyko operacyjne, określająca stopień narażenia na ryzyko operacyjne (tj. na straty operacyjne), wyrażona w wybranych przez Bank wymiarach strukturalnych (kluczowe obszary procesowe) oraz wymiarach skali (poziom ryzyka rezydualnego). Jest on określany w trakcie corocznych sesji mapowania ryzyka operacyjnego, w ramach których

dokonywana jest ocena ryzyka operacyjnego dla głównych czynników ryzyka operacyjnego (ludzie, procesy, systemy i zdarzenia zewnętrzne) i kluczowych obszarów procesowych Banku.

Rejestracja zdarzeń operacyjnych pozwala na efektywne analizowanie i monitorowanie ryzyka operacyjnego. Proces ewidencji zdarzeń operacyjnych jest nadzorowany przez Departament Ryzyka Operacyjnego, który weryfikuje jakość i kompletność danych dotyczących zdarzeń operacyjnych zarejestrowanych w dedykowanych narzędziach dostępnych dla wszystkich jednostek organizacyjnych Banku.

System kontroli wewnętrznej

Zasady systemu kontroli wewnętrznej określone zostały w dokumencie „Polityka sprawowania kontroli wewnętrznej w Banku BGŻ BNP Paribas SA”, zatwierdzonym przez Zarząd Banku oraz zaakceptowanym przez Radę Nadzorczą. Dokument określa główne zasady, ramy organizacyjne i standardy funkcjonowania środowiska kontroli w Banku. Cele Banku w obszarze środowiska kontroli wewnętrznej to w szczególności poprawa efektywności kontroli w ramach spójnego, efektywnego systemu kontroli wewnętrznej opartego na 3 poziomach kontroli. Następnie - wzmocnienie procesu reagowania przez Bank na identyfikowane nieefektywności środowiska kontroli oraz poprawa świadomości ryzyka w ramach organizacji. W proces zapewnienia i potwierdzenia efektywności kluczowych procesów i kontroli zaangażowane jest kierownictwo Banku (tzw. management sign-off).

Zasady realizacji kontroli funkcjonalnej określone są w Regulaminie sprawowania kontroli funkcjonalnej w Banku.

Monitoring i raportowanie

Bank dokonuje okresowej weryfikacji funkcjonowania wdrożonego systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz jego adekwatności do aktualnego profilu ryzyka Banku. Przeglądy organizacji systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym są dokonywane w ramach kontroli okresowej przez Pion Audytu Wewnętrznego, który nie uczestniczy bezpośrednio w procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym, natomiast dostarcza profesjonalnej i niezależnej opinii, wspierając osiągnięcie celów Banku. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz ocenia jej adekwatność i skuteczność.

Bank posiada ponad 10-letnią historię danych o stratach powodowanych przez ryzyko operacyjne. Bank zgodnie z obowiązującymi regulacjami wyznacza kapitał regulacyjny na pokrycie ryzyka operacyjnego. Do kalkulacji Bank stosuje metodę standardową (STA). W zakresie podmiotów zależnych wobec Banku, w ujęciu skonsolidowanym, wymogi odnoszące się do tych podmiotów są wyznaczane wg metody wskaźnika bazowego (BIA).

51. ZARZĄDZANIE ADEKWATNOŚCIĄ KAPITAŁOWĄ

Celem zarządzania adekwatnością kapitałową jest spełnienie przez Grupę regulacji ostrożnościowych w zakresie wymogów kapitałowych z tytułu ponoszonego ryzyka, skwantyfikowanych w postaci współczynnika kapitałowego.

Od 1 stycznia 2014 roku banki obowiązują nowe zasady wyliczania współczynników kapitałowych, w związku z wejściem w życie Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i form inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012.

Współczynniki kapitałowe, wymogi kapitałowe oraz fundusze własne zostały policzone zgodnie z ww. Rozporządzeniem przy zastosowaniu opcji narodowych zgodnych z założeniami wykorzystywanymi przez Komisję Nadzoru Finansowego (KNF) do sprawozdawczości tymczasowej.

Zalecenie KNF w sprawie dodatkowego wymogu kapitałowego dla Grupy

W dniu 23 grudnia 2016 roku Bank otrzymał od Komisji Nadzoru Finansowego zalecenie utrzymania przez Bank funduszy własnych na pokrycie dodatkowego wymogu kapitałowego na poziomie 0,68 p.p. w celu zabezpieczenia ryzyka wynikającego z walutowych kredytów hipotecznych dla gospodarstw domowych, który powinien składać się co najmniej w 75% z kapitału Tier I (co odpowiada 0,51 p.p.).

Dodatkowo banki otrzymały od Komisji Nadzoru Finansowego generalne zalecenie utrzymywania podwyższonych wskaźników kapitałowych w związku z wprowadzaniem bufora zabezpieczającego oraz bufora innej instytucji o znaczeniu systemowym.

W związku z tym, minimalne współczynniki kapitałowe Banku, uwzględniające dodatkowy wymóg kapitałowy zalecany przez KNF, powinny wynosić:

- Tier 1=11,01%
- Total Capital Ratio = 14,18%

Natomiast współczynniki kapitałowe Banku uwzględniające dodatkowy wymóg kapitałowy w kontekście polityki dywidendowej (kryteria dla wypłaty do 50% zysku za 2016 r.) to: CET1=14,01%.

Powyższe zalecenie powinno być respektowane przez Bank od dnia jego otrzymania do odwołania.

Na dzień otrzymania zaleceń KNF oraz do dnia 31.12.2016 r. Grupa utrzymuje fundusze własne na poziomie pozwalającym spełnić zalecane wymogi kapitałowe, tj. wg. stanu na dzień 31 grudnia 2016 r. współczynniki kapitałowe Grupy wynoszą odpowiednio Tier 1 =11,06%, a TCR=14,40%.

52. ISTOTNE WYDARZENIA W 2016 ROKU

8.01.2016	<p>Wpłata składki na Fundusz Wsparcia Kredytobiorców – zgodnie z decyzją Rady Funduszu Wsparcia Kredytobiorców z dnia 5 stycznia 2016 r. o rzeczywistej wysokości i terminie wpłaty składki na Fundusz Wsparcia Kredytobiorców („Fundusz”), Bank zobowiązany został do wpłaty składki w wysokości 38 167 677,50 zł do dnia 18 lutego 2016 r.</p> <p>Na pokrycie ww. składki do Funduszu Bank utworzył w IV kwartale 2015 r. stosowną rezerwę. Wpłata została dokonana w I kwartale 2016 roku.</p>
19.01.2016	<p>Szacowany wpływ ustawy (z dnia 15 stycznia 2016 r., Dz. U. poz. 68, która weszła w życie z dniem 1 lutego 2016 r.) o podatku od instytucji finansowych na wyniki Banku BGŻ BNP Paribas S.A. za rok 2016 - Zarząd Banku wstępnie oszacował, że pomniejszenie zysku netto Banku z tego tytułu wyniesie około 200 mln zł. Rzeczywisty koszt podatku wyniósł w 2016 roku 185 876 tys. zł.</p>
29.01.2016	<p>Decyzje KNF z dnia 28.01.2016 r. o wyrażeniu zgody na zaliczenie pożyczek podporządkowanych (w wysokości 440 mln zł oraz 40 mln euro) do funduszy uzupełniających Banku (Tier II) – decyzje otrzymane przez Bank 29.01.2016 r.</p> <p>Środki te Bank pozyskał z realizacji umów pożyczek podporządkowanych zawartych z BNP Paribas S.A. w dniu 29 grudnia 2015 r. Po zaliczeniu ww. pożyczek podporządkowanych do funduszy uzupełniających (Tier 2) poziom funduszy własnych Banku pozwala na spełnienie zalecanych przez KNF wymogów kapitałowych.</p>
26.02.2016	<p>Pierwsze zawiadomienie akcjonariuszy o planowanym połączeniu Banku BGŻ BNP Paribas z Sygma Bank Polska S.A.</p>
14.03.2016	<p>Wpisanie do Krajowego Rejestru Sądowego zmian Statutu Banku BGŻ BNP Paribas S.A., przyjętych przez Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Banku w dniu 15 grudnia 2015 r.</p>
21.03.2016	<p>Drugie zawiadomienie akcjonariuszy o planowanym połączeniu Banku BGŻ BNP Paribas S.A. z Sygma Bank Polska S.A.</p>
23.03.2016	<p>Pozytywne stanowisko Zarządu Banku BGŻ BNP Paribas S.A. w sprawie połączenia Banku BGŻ BNP Paribas S.A. z Sygma Bank Polska S.A.</p>
24.03.2016	<p>Zalecenia KNF w sprawie dodatkowego wymogu kapitałowego dla Banku w ujęciu skonsolidowanym oraz w sprawie zwiększenia funduszy własnych poprzez zatrzymanie przez Bank całości zysku wypracowanego w 2015 r.</p> <p>KNF zaleca utrzymanie przez Grupę Kapitałową Banku funduszy własnych na pokrycie dodatkowego wymogu kapitałowego na poziomie 0,72 p.p., który powinien składać się co najmniej w 75% z kapitału Tier I (co odpowiada 0,54 p.p.).</p> <p>Od 1 stycznia 2016 r. minimalne współczynniki kapitałowe uwzględniające dodatkowy wymóg kapitałowy oraz nowe wymogi nadzorcze z tytułu bufora zabezpieczającego powinny wynosić co najmniej:</p> <ul style="list-style-type: none"> • w ujęciu jednostkowym: Tier I - 10,78%; TCR* - 13,96%; • w ujęciu skonsolidowanym: Tier I - 10,79%; TCR* - 13,97%. <p>Bank otrzymał ponadto zalecenie zwiększenia funduszy własnych poprzez zatrzymanie całości zysku wypracowanego przez Bank w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2015 roku.</p> <p><i>*TCR (Total Capital Ratio) - łączny współczynnik kapitałowy</i></p>
30.03.2016	<p>Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Banku BGŻ BNP Paribas S.A. – postanowienie o połączeniu Banku BGŻ BNP Paribas S.A. z Sygma Bank Polska S.A. oraz wyrażenie zgody na Plan Połączenia.</p>
13.04.2016	<p>Ogłoszenie aktualizacji Strategii Banku BGŻ BNP Paribas S.A. na lata 2016-2018.</p> <p>Strategia przewiduje osiągnięcie następujących celów w perspektywie 2018 roku (przy założeniu stabilnego wzrostu gospodarki):</p> <ul style="list-style-type: none"> • uzyskanie ponad 5% udziału w rynku kredytów i depozytów; • poprawę efektywności, która wynikać będzie zarówno z synergii kosztowych związanych z integracją banków, jak i zwiększania przychodów;

- wzrost wyniku z działalności bankowej mierzony średnioroczną złożoną stopą wzrostu o 14% w okresie pomiędzy 2015 a 2018 rokiem, poprzez wdrożenie nowych inicjatyw we wszystkich liniach biznesowych;
- obniżenie wskaźnika kosztów do dochodów z 74% w 2015 r. (bez uwzględnienia kosztów integracji) do ok. 55% w 2018 r.
- wzrost rentowności kapitału własnego (ROE) do poziomu ok. 10%.

Bazą do skutecznej realizacji strategii jest zakończenie procesu integracji operacyjnej Banku BGŻ S.A. z BNP Paribas Bankiem Polska S.A. do końca 2016 roku, a także połączenie prawne Banku z Sygma Bank Polska S.A.

Cztery filary strategii to:

- koncentracja na kliencie;
- wsparcie klientów korporacyjnych w ich międzynarodowej ekspansji;
- zintegrowany bank uniwersalny;
- oparcie usług na technologii cyfrowej w każdym segmencie działalności.

19.04.2016 **Uzyskanie zezwolenia Komisji Nadzoru Finansowego** na połączenie Banku BGŻ BNP Paribas S.A. z Sygma Bank Polska S.A.

KNF wydała zezwolenie na podstawie art. 124 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe na połączenie Banku BGŻ BNP Paribas S.A. („BGŻ BNPP”) (jako banku przejmującego) z Sygma Bank Polska S.A. („Sygma Bank Polska”) (jako bankiem przejmowanym) poprzez przeniesienie całego majątku (wszystkich aktywów i pasywów) Sygma Bank Polska na BGŻ BNPP na zasadach określonych w Planie Połączenia uzgodnionym przez banki w dniu 10 grudnia 2015 roku.

31.05.2016 **Wpisanie do Krajowego Rejestru Sądowego połączenia Banku BGŻ BNP Paribas S.A. z Sygma Bank Polska S.A.**

31.05.2016 **Zmiana terminu realizacji zobowiązania inwestorskiego BNP Paribas SA dotyczącego zwiększenia płynności akcji Banku BGŻ BNP Paribas S.A.**, uzasadniona nieprzewidzianą niekorzystną zmianą warunków rynkowych w stosunku do momentu złożenia zobowiązania, polegająca na tym, że KNF uzna zobowiązanie za wykonane jeśli płynność akcji Banku BGŻ BNP Paribas S.A. osiągnie poziom co najmniej:

- 12,5% akcji do końca 2018 r., oraz
- 25% plus jedna akcja do końca 2020 r.

09.06.2016 **Zwyczajne Walne Zgromadzenie Banku BGŻ BNP Paribas S.A. – część 1**, zatwierdzenie zmiany w statucie Banku. Ogłoszenie przerwy w obradach do 30 czerwca 2016 r.

17.06.2016 **Informacja o wpływie transakcji nabycia Visa Europe przez Visa Inc. na wyniki finansowe Banku BGŻ BNP Paribas S.A. - aktualizacja**

Udział Banku, jako jednego z beneficjentów transakcji wynosi:

- 6,9 mln euro w gotówce - równowartość 30,5 mln zł (według średniego kursu NBP z 20.06.2016 r.),
- 2 521 uprzywilejowanych akcji Visa Inc. Serii C.

Rozliczenie transakcji nastąpiło w II kwartale 2016 r.

Na skutek zmiany warunków transakcji w zakresie sposobu jej rozliczenia komunikowana w raporcie bieżącym nr 90/2015 płatność typu "earn-out" została zastąpiona przez zwiększenie kwoty płatnej w gotówce w II kwartale 2016 r. oraz odroczonej kwotę płatną w gotówce w II kwartale 2019 r. (Odroczona płatność). Odroczona płatność, zgodnie z przekazaną informacją, może zostać skorygowana w przypadku zaistnienia sytuacji opisanych w warunkach Transakcji.

Łączna wysokość Odroczonej płatności przypadająca na wszystkich uczestników Transakcji wyniesie 1,12 mld euro, z czego na Bank przypada udział wynoszący 0,0535214433% tej kwoty.

30.06.2016 **Zwyczajne Walne Zgromadzenie Banku BGŻ BNP Paribas S.A. – część 2** (kontynuacja obrad po przerwie ogłoszonej w dniu 9 czerwca 2016 r.),

- zatwierdzenie Sprawozdań finansowych za rok 2015 oraz Sprawozdań Zarządu z działalności w roku 2015;
- udzielenie absolutorium z wykonania obowiązków w 2015 roku Członkom Zarządu i Członkom Rady Nadzorczej;

- powołanie Rady Nadzorczej Banku w dotychczasowym składzie na nową pięcioletnią kadencję.

14.07.2016	Wpisanie do Krajowego Rejestru Sądowego zmiany Statutu Banku BGŻ BNP Paribas S.A. , przyjętej przez Zwyczajne Walne Zgromadzenie Banku w dniu 9 czerwca 2016 r.
9.08.2016	Stanowisko Komisji Nadzoru Finansowego w sprawie wysokości dodatkowego wymogu dotyczącego funduszy własnych dla Banku BGŻ BNP Paribas S.A. z tytułu bufora innej instytucji o znaczeniu systemowym - KNF, w ramach postępowania administracyjnego prowadzonego w przedmiocie zidentyfikowania Banku jako innej instytucji o znaczeniu systemowym i nałożenia na Bank (na zasadzie skonsolidowanej i indywidualnej) bufora innej instytucji o znaczeniu systemowym, na podstawie przeprowadzonej oceny znaczenia systemowego Banku zgodnie z art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w sektorze finansowym, postanowiła zwrócić się do Komitetu Stabilności Finansowej o wyrażenie opinii w sprawie zidentyfikowania Banku jako innej instytucji o znaczeniu systemowym i nałożenia na Bank (na zasadzie skonsolidowanej i indywidualnej) bufora w wysokości równoważnej 0,25% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko.
18.08.2016	Postanowienie Komitetu Stabilności Finansowej o wydaniu pozytywnej opinii w sprawie zidentyfikowania przez Komisję Nadzoru Finansowego Banku BGŻ BNP Paribas S.A. jako innej instytucji o znaczeniu systemowym oraz nałożenia na Bank BGŻ BNP Paribas S.A. bufora innej instytucji o znaczeniu systemowym.
6.10.2016	Decyzja Komisji Nadzoru Finansowego w sprawie identyfikacji Banku BGŻ BNP Paribas S.A. jako innej instytucji o znaczeniu systemowym i nałożenie na Bank (na zasadzie skonsolidowanej i indywidualnej) bufora innej instytucji o znaczeniu systemowym w wysokości równoważnej 0,25% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko, obliczonej zgodnie z art. 92 ust. 3 unijnego rozporządzenia CRR (nr 575/2013).
19.10.2016	Decyzja Komisji Nadzoru Finansowego zalecająca utrzymywanie przez Bank funduszy własnych na pokrycie dodatkowego wymogu kapitałowego w celu zabezpieczenia ryzyka wynikającego z walutowych kredytów hipotecznych dla gospodarstw domowych na poziomie 0,71 p.p. ponad wartość łącznego współczynnika kapitałowego, o którym mowa w art. 92 ust. 1 lit. c unijnego rozporządzenia CRR (nr 575/2013). Dodatkowy wymóg kapitałowy powinien składać się co najmniej w 75% z kapitału Tier I (co odpowiada wymogowi kapitałowemu na poziomie 0,53 p.p. ponad wartość współczynnika kapitału Tier I, o którym mowa w art. 92 ust. 1 lit. b Rozporządzenia nr 575/2013) oraz co najmniej w 56% z kapitału podstawowego Tier I (co odpowiada wymogowi kapitałowemu na poziomie 0,40 p.p. ponad wartość współczynnika kapitału podstawowego Tier I, o którym mowa w art. 92 ust. 1 lit. a Rozporządzenia nr 575/2013).
22.11.2016	Zawarcie przez Bank umowy pożyczki podporządkowanej z Lion International Investments S.A. z siedzibą w Luksemburgu w kwocie 60 mln euro, co stanowi równowartość 266,3 mln zł według średniego kursu NBP z dnia 21 listopada 2016 r. Zaliczenie środków uzyskanych z ww. pożyczki do funduszy własnych (uzupełniających) (Tier 2) Banku wymaga zgody Komisji Nadzoru Finansowego.
22.12.2016	Decyzja KNF z dnia 21.12.2016 r. o wyrażeniu zgody na zaliczenie do kapitału podstawowego Tier I zysku netto wypracowanego przez Bank za 1 półrocze 2016 r. w kwocie 42,1 mln zł – decyzja otrzymana przez Bank 22.12.2016 r.
27.12.2016	Decyzja KNF z dnia 23.12.2016 r. o wyrażeniu zgody na zaliczenie pożyczki podporządkowanej w wysokości 60 mln euro do kalkulacji kapitału Tier II Banku – decyzja otrzymana przez Bank 27.12.2016 r. Środki te Bank pozyskał z realizacji umowy pożyczki podporządkowanej zawartej z Lion International Investments S.A. z siedzibą w Luksemburgu w dniu 22.11.2016 r.

27.12.2016 **Zalecenie KNF w sprawie dodatkowego wymogu kapitałowego związanego z ryzykiem portfela walutowych kredytów hipotecznych dla gospodarstw domowych na poziomie Grupy Kapitałowej Banku.**

KNF zaleca utrzymanie przez Grupę Kapitałową Banku funduszy własnych na pokrycie dodatkowego wymogu kapitałowego na poziomie 0,68 p.p. dla łącznego współczynnika kapitałowego (TCR), 0,51 p.p. dla współczynnika kapitału Tier I oraz 0,38 p.p. dla współczynnika kapitału podstawowego Tier I.

Grupa Kapitałowa Banku była dotychczas zobowiązana do utrzymywania funduszy własnych na pokrycie dodatkowego wymogu kapitałowego w celu zabezpieczenia ryzyka wynikającego z walutowych kredytów hipotecznych dla gospodarstw domowych na poziomie 0,72 p.p., który powinien składać się co najmniej w 75% z kapitału Tier I (co odpowiadało 0,54 p.p.), o czym Bank informował w raporcie bieżącym nr 10/2016 z 24 marca 2016 r.

53. ZDARZENIA PO DNIU BILANSOWYM

10.03.2017 Indywidualne zalecenie dywidendowe KNF za rok 2016 oraz rekomendacja Zarządu Banku dotycząca niewypłacania dywidendy za rok 2016.

Zarząd Banku BGŻ BNP Paribas S.A. poinformował, że otrzymał pismo z Komisji Nadzoru Finansowego dotyczące indywidualnego zalecenia zwiększenia funduszy własnych poprzez zatrzymanie przez Bank BGŻ BNP Paribas S.A. całości zysku wypracowanego w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 roku.

W związku z powyższym Zarząd Banku w dniu 10 marca 2017 roku podjął uchwałę o rekomendowaniu Walnemu Zgromadzeniu podjęcia uchwały o przeznaczeniu całości zysku netto za 2016 rok na zasilenie funduszy własnych Banku.

O braku zamiaru rekomendowania wypłaty dywidendy z zysku 2016 roku Zarząd Banku informował w raporcie bieżącym nr 36/2016 z dnia 30 listopada 2016 roku.

14.03.2017	Tomasz Bogus <i>Prezes Zarządu</i>	podpis
14.03.2017	Daniel Astraud <i>Wiceprezes Zarządu</i>	podpis
14.03.2017	François Benaroya <i>Wiceprezes Zarządu</i>	podpis
14.03.2017	Philippe Paul Bézieau <i>Wiceprezes Zarządu</i>	podpis
14.03.2017	Blagoy Bochev <i>Wiceprezes Zarządu</i>	podpis
14.03.2017	Jan Bujak <i>Wiceprezes Zarządu</i>	podpis
14.03.2017	Wojciech Kembłowski <i>Wiceprezes Zarządu</i>	podpis
14.03.2017	Magdalena Legęć <i>Wiceprezes Zarządu</i>	podpis
14.03.2017	Jaromir Pelczarski <i>Wiceprezes Zarządu</i>	podpis
14.03.2017	Jerzy Śledziewski <i>Wiceprezes Zarządu</i>	podpis
14.03.2017	Bartosz Urbaniak <i>Członek Zarządu</i>	podpis
14.03.2017	Katarzyna Romaszewska-Rosiak <i>Dyrektor Zarządzający Pionu Rachunkowości Finansowej</i>	podpis

Warszawa, dnia 14 marca 2017 roku